

ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΤΥΠΟΥ
ΚΑΙ ΠΑΡΟΦΟΡΙΩΝ

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ
ΕΜΜΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

332
7 Δεκεμβρίου 1984

ΤΟ ΤΑΞΙΔΙ ΤΟΥ ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΥ

Κ. ΑΝΔΡΕΑ Γ. ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ

ΕΤΗ ΡΩΜΗ, ΣΤΟ ΔΟΥΒΛΙΝΟ ΚΑΙ

ΤΙΣ ΒΡΥΞΕΛΛΕΣ

ΑΠΟ 30 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ ΕΩΣ

6 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1984

Π Ε Ρ Ι Ε Χ Ο Μ Ε Ν Α

Α.- Ε Π Ι Σ Η Μ Η Ε Π Ι Σ Κ Ε Ψ Η Σ Τ Η Ρ Ω Μ Η

30 -11 Ε Ω Σ 1-12- 1984

- 1.- Προσφώνηση του Ιταλού Πρωθυπουργού κ. Κράξι
και αντιφώνηση του Έλληνα Πρωθυπουργού
κ. Ανδρέα Γ. Παπανδρέου στο επίσημο γεύμα
στο ξενοδοχείο GRAND HOTEL της Ρώμης (30-11)..... σελ: 1 - 4
- 2.- Κοινή συνέντευξη των κ.κ. Παπανδρέου-Κράξι,
στο Μέγαρο Chigi μετά το πέρας των συνομι-
λιών (30-11)..... σελ: 5 - 12
- 3.- Ενημέρωση των δημοσιογράφων απ'τους υπουρ-
γούς που συνόδευαν τον Πρωθυπουργό, στο Μέ-
γαρο Chigi (30-11)..... σελ: 13 - 14
- 4.- Εγκαινία του Ιταλοελληνικού Συνδέσμου Φιλίας
(30-11)..... σελ: 15
- 5.- Συνομιλία του Πρωθυπουργού κ. Ανδρέα Γ. Πα-
πανδρέου με τους δημοσιογράφους, κατά τη δε-
ξίωση του Έλληνα πρεσβευτή στη Ρώμη (30-11)..... σελ: 16 - 18
- 6.- Συνάντηση και δηλώσεις των κ.κ. Παπανδρέου-
Σπαντολίνι (1-12)..... σελ: 19 - 20
- 7.- Συνάντηση Πάπα -Πρωθυπουργού στο Βατικανό
(1-12)..... σελ: 21
- 8.- Συνέντευξη του Πρωθυπουργού κ. Ανδρέα Γ.
Παπανδρέου στους Έλληνες δημοσιογράφους, στο
ξενοδοχείο HASSLER (1-12)..... σελ: 22 - 26
- 9.- Συνέντευξη του Πρωθυπουργού στο AVANTI σελ: 27 - 46

B.- ΣΥΝΟΔΟΣ ΚΟΡΥΦΗΣ ΤΗΣ ΕΟΚ ΣΤΟ ΔΟΥΒΛΙΝΟ 3-4 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1984

- 1.- Ανταπόκριση του Α.Π.Ε. απο το Δουβλίνο,
για τα θέματα που θα απασχολήσουν την
Σύνοδο Κορυφής της Ε.Ο.Κ. (3-12)..... σελ: 47-51
- 2.- Ανταπόκριση του Α.Π.Ε. απο το Δουβλίνο,
για την πρώτη μέρα της συνεδρίασης της
Συνόδου Κορυφής της Ε.Ο.Κ. (3-12)..... σελ: 52-55
- 3.- Συνέντευξη του Πρωθυπουργού κ. Ανδρέα
Γ. Παπανδρέου, κατά τη διακοπή της πρώ-
της συνεδρίασης της Συνόδου (3-12)..... σελ: 56-60
- 4.- Ανταπόκριση του Α.Π.Ε. απο το Δουβλίνο,
για το αίτημα της Ελλάδας στη Σύνοδο
Κορυφής της Ε.Ο.Κ. (4-12)..... σελ: 61
- 5.- Συνέντευξη του Πρωθυπουργού κ. Ανδρέα
Γ. Παπανδρέου μετά το τέλος της Συνό-
δου (4-12)..... σελ: 62-68
- 6.- Το κείμενο της επιστολής που απηύθυνε
ο Πρωθυπουργός κ. Ανδρέας Γ. Παπανδρέου
στον Πρωθυπουργό της Ισπανίας κ.Φελίπε
Γκιονζάλες και τον Πρωθυπουργό της Πορτο-
γαλίας κ. Μάριο Σοάρες..... σελ: 69-71

Γ.- ΣΥΝΟΔΟΣ ΥΠΟΥΡΓΩΝ ΑΜΥΝΑΣ ΤΩΝ ΚΡΑΤΩΝ -ΜΕΛΩΝ ΤΟΥ ΝΑΤΟ
ΣΤΙΣ ΒΡΥΞΕΛΛΕΣ (4 και 5 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1984)

- 1.- Ανταπόκριση του Α.Π.Ε. απο τις Βρυξέλλες για την χειμερινή Σύνοδο Υπουργών Άμυνας του ΝΑΤΟ και τη συνεδρίαση του "Ε Υ Ρ Ω Γ Κ Ρ Ο Υ Η " (3-12)..... σελ: 72-73
 - 2.- Ανταπόκριση του Α.Π.Ε. απο τις Βρυξέλλες για τη λήξη των εργασιών του " Ε Υ Ρ Ω Γ Κ Ρ Ο Υ Η " σελ: 74-75
 - 3.- Ανταπόκριση του Α.Π.Ε. απο τις Βρυξέλλες για τη Σύνοδο Υπουργών Άμυνας του Ν Α Τ Ο σελ: 76
 - 4.- Συνέντευξη του Πρωθυπουργού κ. Ανδρέα Γ. Παπανδρέου μετά τη λήξη των εργασιών της Συνόδου των Υπουργών Άμυνας του Ν Α Τ Ο , προς τους πολιτικούς συντάκτες στο ξενοδοχείο Η Ι Λ Τ Ο Ν των Βρυξελλών σελ: 77-86
-

Παρασκευή, 30 Νοεμβρίου 1984

ΠΡΟΣΦΩΝΗΣΗ ΤΟΥ κ. ΚΡΑΕΙ ΚΑΙ ΑΝΤΙΦΩΝΗΣΗ
ΤΟΥ κ. ΑΝΔΡΕΑ Γ. ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ ΣΤΟ ΕΠΙΣΗΜΟ
ΓΕΥΜΑ ΠΟΥ ΠΑΡΕΘΕΣΕ Ο ΙΤΑΛΟΣ ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΣΤΟ GRAND HOTEL ΤΗΣ ΡΩΜΗΣ ΣΤΙΣ 30.11.1984
ΚΑΙ ΩΡΑ: 13.30'

ΠΡΟΣΦΩΝΗΣΗ κ. ΚΡΑΕΙ:

Κύριε Πρωθυπουργέ,

Επιθυμώ να απευθύνω σε σας και τους συνεργάτες σας, ένα θερμό καλωσόρισμα στη Ρώμη.

Η επίσκεψή σας σήμερα έχει ιδιαίτερη σημασία γιατί είναι πρώτη φορά στη διάρκεια των ελληνοϊταλικών σχέσεων που γίνονται διαβουλεύσεις Κορυφής μπροστά σε ένα τόσο μεγάλο αριθμό από Υπουργούς.

Το ότι αναζητήσαμε να γίνουν ευρύτερες και περισσότερο διεξοδικές διαβουλεύσεις, αντικατοπτρίζει το ενδιαφέρον που και η Ρώμη και η Αθήνα εκδήλωσαν πάρα πολλές φορές για να υπάρξει εντατικοποίηση των επαφών σε πολιτικό επίπεδο και μ' αυτόν τον τρόπο να ενισχυθούν οι στενές σχέσεις διμερούς συνεργασίας.

Και η Ιταλία και η Ελλάδα, κληρονόμοι και θεματοφύλακες αρχαίων και γόνιμων ευρωπαϊκών πολιτισμών μαζί σε κοινοτικά και νατοϊκά πλαίσια, έχουν επιδοθεί σε έναν αγώνα διαφύλαξης των αξιών της Δύσης που συνέβαλαν με την ιστορία τους, με την τέχνη τους, με τις σχέσεις τους να δημιουργήσουν και να ενισχύσουν κατά τη διάρκεια των αιώνων.

Με βάση λοιπόν τις αξίες και τις αρχές αυτές που εμπνέουν και καθοδηγούν την πολιτική που διεξάγουμε, δίνουμε αγώνα για έναν καλύτερο κόσμο και για να εμπεδώσουμε μια διαρκή ειρήνη.

Ευχόμαστε, η ειομένη αυτή που είναι ο βασικότερος από τους στόχους να μπορέσει να εδραιωθεί όλο και περισσότερο και να σταματήσει να εδραιώνεται πάνω σε αβέβαιες ισορροπίες δυνάμεων και να στηρίζεται όλο και περισσότερο πάνω σε μια κοινή προσπάθεια ανάπτυξης και εξέλιξης σε μια ατμόσφαιρα κατανόησης και αμοιβαίας εμπιστοσύνης.

Οι δύο χώρες μας έχουν κάτι κοινό. Τη γεωγραφική θέση τους πάνω στην Ευρώπη και έχουν καταστεί και οι δύο, μία γέφυρα ιδανική προς τη Μεσόγειο.

Σ' αυτή την περιοχή που μαστίζεται και βασανίζεται από κρίσεις, ελπίζουμε να μπορέσει να υπερισχύσει η φωνή της λογικής και του διαλόγου.

Ελπίζουμε ιδιαίτερα να εξαληφθούν οι παράγοντες εκείνοι αστάθειας που βρίσκονται στην Ευρώπη, μεταξύ των οποίων η Κυπριακή κρίση.

Η ιταλική Κυβέρνηση πάντοτε έπαιρνε θέση υπέρ της διατήρησης της ενότητας της Κύπρου και υποστηρίζουμε τις ενέργειες του Γενικού Γραμματέα των Ηνωμένων Εθνών και ελπίζουμε ότι αυτές θα οδηγήσουν σε μια λύση ανεξαρτησίας, ακεραιότητας και ενότητας για το νησί.

ΑΝΤΙΦΩΝΗΣΗ κ.ΑΝΔΡΕΑ Γ.ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ:

Κύριε Πρωθυπουργέ,
αγαπητοί εκπρόσωποι, Υπουργοί της Κυβέρνησης,
αγαπητοί φίλοι,

Αισθάνομαι πραγματικά, ειλικρινά ιδιαίτερη χαρά, μια βαθειά ικανοποίηση που βρίσκομαι στη Ρώμη, στην Ιταλία μαζί με τους συνεργάτες μου, προσκεκλημένος από την ιταλική Κυβέρνηση.

Είναι βέβαια αλήθεια αυτό που είπε ο Πρωθυπουργός, ότι Ρώμη και Αθήνα αποτελούν τη βάση, τις πηγές του σύγχρονου πολιτισμού. Αλλά θα ήθελα να προσθέσω ότι υπάρχει κάτι βαθύτερο που μας ενώνει: το γεγονός πως οι Ιταλοί στην Ελλάδα και οι Έλληνες στην Ιταλία αισθανόμαστε και αισθάνονται στον ίδιο τον τόπο τους.

Και αυτό εξηγεί πως πολλοί από μας - και εγώ ασφαλώς - στα χρόνια της εξορίας από την Ελλάδα, η Ιταλία για μας ήταν Η Ελλάδα, η περισσότερη Ελλάδα που θα μπορούσαμε τότε να ζήσουμε.

Πραγματικά η σημερινή συνάντηση και του κ. Κράξι με μένα και των Υπουργών με τους ομόλογούς τους προχώρησε γρήγορα σε συμπεράσματα για τη συνέχιση και την ενδυνάμωση της συνεργασίας μας τόσο στον Ευρωπαϊκό χώρο, όσο και στο χώρο της Μεσογείου.

Ασφαλώς στον τομέα των διμερών σχέσεων υπάρχουν τεράστιες πραγματικά δυνατότητες για τις δυο χώρες μας να τις έχουνε σωστά εκμεταλλευθεί. Και θα ήθελα να ελπίζω ότι αυτή η συνάντηση, καθώς και η επόμενη που θα έχουμε στην Αθήνα, όταν ο Πρωθυπουργός κ. Κράξι και οι συνεργάτες του έλθουν στην Ελλάδα - υπάρχει πλέον επίσημη πρόσκληση και αποδοχή - θα μπορέσουμε πράγματι και τώρα και τότε να προωθήσουμε τη συνεργασία μας σε όλους τους τομείς: οικονομικό, πολιτιστικό και πολιτικό.

Και γυρίζοντας σ' αυτό το τελευταίο, στη πολιτική συνεργασία, θα ήθελα να τονίσω ότι οι δυο χώρες μαζί και μπορούν και πρέπει να παίξουν ένα σημαντικό ρόλο στις εξελίξεις της Μεσογείου και της Μέσης Ανατολής, στις σχέσεις αν θέλετε Ευρώπης - Αφρικής, Βορρά - Νότου, στις σχέσεις της Νότιας Ευρώπης με τη Βόρεια Ευρώπη, στη σχέση Ανατολής - Δύσης, που αν δεν βελτιωθούν, θα οδηγήσουν ασφαλώς στην εξαφάνιση και του ανθρώπου και του πολιτισμού μας.

Δεν αμφισβητώ κ. Πρωθυπουργέ ότι τόσο η δική σας χώρα όσο και η δική μας ανήκουν τόσο στον Ατλαντικό Συνασπισμό, το ΝΑΤΟ, όσο και την Ευρωπαϊκή Οικονομική Κοινότητα. Όμως, είναι τόσο κρίσιμες οι ώρες που περνάμε σε παγκόσμια κλίμακα, είναι τόσο τεράστια τα προβλήματα που αντιμετωπίζουμε που επισκιάζουν την πορεία την αναπτυξιακή προς το μέλλον που θέτουν σε θανάσιμο κίνδυνο την επιβίωση της ανθρωπότητας, ώστε η αλληλεγγύη μας πρέπει σαφώς να ξεπερνά τα όρια των συμβατικών μας υποχρεώσεων και πρέπει να απευθύνεται στον άνθρωπο, στο μέλλον του πολιτισμού μας - αξίες πολύ μεγαλύτερες από τις πρόσκαιρες συμβατικές σχέσεις.

ΚΟΙΝΗ ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ ΤΩΝ ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΩΝ ΕΛΛΑΔΑΣΚΑΙ ΙΤΑΛΙΑΣ κ.κ. ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ ΚΑΙ ΚΡΑΣΙστο Palazzo Chigi, ώρα 17.00'ΚΡΑΣΙ

"Με τον Έλληνα Πρωθυπουργό είχαμε μια συνάντηση όπως και με τους συνεργάτες του, μια συνάντηση ιδιαίτερα χρήσιμη που μας έδωσε την ευκαιρία να επανεξεβεβαιάσουμε την ιδιαίτερη φιλία και την έντονη επιθυμία από μέρους της Ιταλίας να συσφίξει τις σχέσεις και με την Ελληνική Κυβέρνηση και με το ελληνικό έθνος. Την επιθυμία να αναπτυχθεί πάνω σ' αυτές τις βάσεις μια περισσότερο στενή συνεργασία προς πολλές κατευθύνσεις. Η συνάντηση αυτή, μας επέτρεψε να συζητήσουμε τα προβλήματα που θα τεθούν επί τάπητος στο Δουβλίνο, στη Διάσκεψη Κορυφής της ΕΟΚ, την επόμενη βδομάδα.

Ευχόμαστε να μπορέσουν να λυθούν τα τελευταία προβλήματα που παρακωλύουν την περότωση των διαπραγματεύσεων για την ένταξη της Ισπανίας και της Πορτογαλίας στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα.

Οι κυβερνήσεις μας και οι δύο καταβάλλουν προσπάθειες και θα καταβάλουν και στο μέλλον. Εκείνο που παίζει σημαντικό ρόλο για μας, είναι το θέμα των Ολοκληρωμένων Μεσογειακών Προγραμμάτων.

Ο Έλληνας Πρωθυπουργός και εγώ υπογραμμίσαμε τη σημασία που έχει χώρες σαν τη δική μας που είναι και ευρωπαϊκές και μεσογειακές, να κάνουν συχνές συναντήσεις και διαβουλεύσεις σχετικά με τα σημαντικότερα πολιτικά θέματα που απασχολούν την περιοχή της Μεσογείου. Σχετικά με το θέμα αυτό, συγκρίναμε τις πληροφορίες που αποκομίσαμε από τα ταξίδια μας στις Αραβικές χώρες, ταξίδια που έκανε και ο υποφαινόμενος και ο Έλληνας Πρωθυπουργός και τονίσαμε ότι η συνισταμένη αυτών των συναντήσεων ήταν το αίτημα που υποβλήθηκε προς τις ευρωπαϊκές χώρες να μην αποξενωθούν με τα προβλήματα της Μέσης Ανατολής, αλλά να λάβουν πρωτοβουλίες που θα μπορούσαν να αποβούν χρήσιμες για ένα άνοιγμα των προοπτικών και των διαπραγματεύσεων που θα οδηγούσαν σε μια λύση του προβλήματος. Ο Πρόεδρος κ. Παπανδρέου και εγώ συμφωνούμε ότι υπάρχει ανάγκη να τεθεί, από άποψη πολιτική στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα και το πρόβλημα που αφορά την κρίση στη Μέση Ανατολή. Ο Πρόεδρος της

Ελληνικής Κυβέρνησης είχε την καλωσύνη, μετά την διάρκεια των συνομιλιών μας να μας πληροφορήσει σχετικά με την εξέλιξη και τα αποτελέσματα - εξέλιξη που προβλέπει σύντομη και που θα οδηγήσει στη ρύθμιση όσον αφορά την παρουσία ξένων στρατευμάτων στο Τσάντ κατόπιν της συναντήσεως σε ελληνικό έδαφος του Προέδρου Μιττεράν και του Συνταγματάρχη Καντάφι. Προβλέπεται λοιπόν ότι θα υπάρξει μια σύντομη αποχώρηση όλων των στρατευμάτων από τη χώρα αυτή.

Και είχε τη καλωσύνη να με ενημερώσει για τα συμπεράσματα της ελληνικής κυβέρνησης από τις επαφές με την πολωνική κυβέρνηση με την ευκαιρία της πρόσφατης επίσκεψης του κ. Παπανδρέου στη Πολωνία.

Οι υπουργοί των κυβερνήσεων μας εξέτασαν μια σειρά θεμάτων που αφορούν τη διμερή μας συνεργασία, στον επιστημονικό τομέα στα πλαίσια των οικονομικών σχέσεων, στους τομείς μεταφορών, γεωργίας και πολιτιστικών και τουριστικών σχέσεων. Οι ομάδες εργασίας που συναντήθηκαν προστόμισαν σχέδια με στόχο την διεύρυνση της διμερούς συνεργασίας".

ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ:

Εξάλλου ο Πρωθυπουργός κ. Ανδρέας Γ. Παπανδρέου είπε:

"Πρώτ' απ' όλα θέλω να ευχαριστήσω τον Πρωθυπουργό κ. Κράξι και την Κυβέρνησή του για την τόσο θερμή υποδοχή που μας επιφύλαξε. Και ταυτόχρονα να ενημερώσω ότι μέσα σε σχετικά πολύ μικρό χρονικό διάστημα κατορθώσαμε να καλύψουμε μια σειρά από θέματα που αφορούν την συνεργασία των δύο χωρών. Δεν θα επαναλάβω φυσικά όσα είπε ο Πρωθυπουργός κ. Κράξι, διότι ακριβώς περιέγραψε το περιεχόμενο των συνομιλιών μας καθώς και τις κοινές μας αποφάσεις. Θα ήθελα όμως να τονίσω και εγώ ότι η Ιταλία και η Ελλάδα, δύο χώρες μεσογειακές και ευρωπαϊκές πράγματι μπορούν και πρέπει να αναπτύξουν τις διμερείς τους σχέσεις σε πολύ μεγαλύτερη κλίμακα από κείνη που ισχύει σήμερα. Είναι πάρα πολύ πλούσιος ο ορίζοντας των δυνατοτήτων και πρέπει να εκμεταλλευτούμε αυτές τις δυνατότητες στο μέγιστο δυνατό βαθμό, από πλευράς οικονομικής για να παραμείνουμε στο παιχνίδι, στους μεγάλους ανταγωνισμούς, στο ραγδαίο ρυθμό εισαγωγής νέας τεχνολογίας και τα άλλα που έπονται.

Πέραν αυτών, σαν χώρες μεσογειακές έχουμε το χρέος να συμβάλουμε στην ειρήνευση της περιοχής στο μέτρο που αυτό είναι δυνατό.

Αναφερόμαστε τόσο στο πρόβλημα του Λιβάνου, στο Μεσανατολικό με την έννοια του Παλαιστινιακού, το πρόβλημα στο οποίο αναφερθή-
κε ο κ. Κράξι, την παρ'ολίγο σύγκρουση της Λιβύης με τη Γαλλία
στο Τσάντ και βεβαίως ένα πρόβλημα που παραμένει πάντα όχι μόνο
ελληνικό αλλά διεθνές, η Κύπρος. Η Κύπρος, μια χώρα, ένα νησί που
κατέχεται τώρα 10 χρόνια από τουρκικά στρατεύματα. Μιλήσαμε για
όλα αυτά. Αλλά πέραν απ'αυτή τη προοπτική ότι σαν μέλη της ΕΟΚ
έχουμε τη διάθεση - νομίζω μιλώ και για τους δύο - πρώτα απ'όλα,
να υποστηρίξουμε εκείνες τις εξελίξεις στη Κοινότητα, οι οποίες
δεν θα μεγαλώσουν το χάσμα μεταξύ πλουσίων και φτωχών χωρών, αλλά
θα οδηγήσουν σε μια σύγκλιση της πορείας των οικονομιών Νότου-
Βορρά. Και αυτό είναι ένα δύσκολο έργο, δεδομένου του κλίματος
που σήμερα υπάρχει στη Κοινότητα και που στηρίζεται κατά κύριο
λόγο, σ'αυτό που λέγεται δημοσιονομική πειθαρχία, ένα θέμα που
οπωσδήποτε θα συζητηθεί στη διάσκεψη κορυφής του Δουβλίνου.

Πέραν όμως απ'αυτό η πολιτική συνεργασία των χωρών της Δυ-
τικής Ευρώπης, της Κοινότητας, στο μέτρο που υπάρχει βέβαια συμ-
φωνία, γιατί υφίσταται αυστηρά ο κανόνας της ομοφωνίας, θα πρέπει
να συμβάλουμε σαν Ευρώπη σε θέματα που αφορούν την Ευρώπη μα
που επηρεάζονται, κατά κύριο λόγο, από δυνάμεις πέρα απ'την Ευρώπη.
Και αναφέρομαι βέβαια στο Μεσανατολικό.

Αναμένουμε ότι οι επαφές μεταξύ των δύο αντιπροσωπειών θα
έχουν αποτέλεσμα την προώθηση συναντήσεων των ομολόγων υπουργών
της Ελλάδας και της Ιταλίας, ώστε αυτά τα οποία σε γενική γραμμή
συμφωνήσαμε να υλοποιηθούν σε σχετικά βραχύ χρονικό διάστημα.
Και πάλι ευχαριστώ τον κ. Κράξι για την υποδοχή και για την ειλι-
κρίνεια με την οποία μας μίλησε και μας άκουσε να μιλάμε για προ-
βλήματα κοινά.

Τέλος πρέπει να πω ότι η Ελλάδα και η Ιταλία έχουν ζήσει τις
φοβερές συνέπειες του Β' Παγκόσμιου Πόλεμου και έχουν και οι δύο
την επιθυμία να συμβάλουν στο μέτρο του δυνατού στην αποκλιμάκωση,
στην ύφεση, στην ειρήνη".

ΕΡΩΤΗΣΗ (ΦΡΕΣΚΟΜΠΑΛΑΝΤΙ): "Στη τελευταία δικοετία, στην Ευρώπη και μετά
από συρράξεις επήλθε συμφιλίωση, όπως μεταξύ Γάλλων και Γερμανών,
Ιταλών και Αυστριακών και άλλων "παραδοσιακών" εχθρών. Πότε θα
υπάρξει συμφιλίωση μεταξύ Ελλάδας- Τουρκίας; Δεν νομίζετε ότι αν
λυθεί το θέμα, οι Ευρωπαίοι θα έχουν το κύρος να επιλύσουν προβλή-

προβλήματα άλλων λαών;"

ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ: "Νομίζω έχετε απόλυτο δίκιο ότι οι τεταμένες σχέσεις Ελλάδας-Τουρκίας, αποτελούν μιαν αδυναμία που αφορά όχι μόνο την Βαλκανική αλλά και την Ευρώπη ολόκληρη και πέραν της Ευρώπης. Με ρωτήσατε αν θα καταστεί δυνατή μία συμφιλίωση. Είναι η διαρκής μας επιθυμία. Θα ήθελα να τονίσω ότι μια τέτοια σχέση βασικά υπήρξε για αρκετές δεκαετίες. Από την εποχή που ο Ελευθέριος Βενιζέλος και ο Κεμάλ Ατατούρκ συμφώνησαν, έδωσαν το χέρι. Βασικά θα έλεγα από τότε μέχρι το 1973-74 - μιλάμε δηλαδή για περίπου 40 χρόνια - υπήρξε καλό κλίμα ανάμεσα στην Τουρκία και την Ελλάδα με την εξαίρεση φυσικά των γεγονότων της Κωνσταντινούπολης το 1956, που είναι πάρα πολύ δύσκολο για τους Έλληνες να ξεχάσουν. Μια Κοινότητα στην Κωνσταντινούπολη που αριθμούσε 110.000 Έλληνες και Έλληνες που έπαιξαν κάποιο σημαντικό κοινωνικό ρόλο, σήμερα έχει γίνει κοινότητα των 5.000 - μία Κοινότητα διωκόμενη ουσιαστικά από τις τουρκικές αρχές. 1973-74, υπάρχει αλλαγή πορείας της Τουρκίας. Δεν είναι η στιγμή για μια ανάλυση, δεν διαθέτουμε τον χρόνο για κάτι τέτοιο. Αλλά υπάρχει μια απλή πραγματικότητα, την οποία θέλω να τονίσω. Η Τουρκία, μέσω της πολιτικής της ηγεσίας, έχει τονίσει από το 1973-74 μέχρι σήμερα τις διεκδικήσεις της στο χώρο του Αιγαίου, αμφισβητώντας, δηλαδή, το νομικό καθεστώς του Αιγαίου, το οποίο στηρίζεται σε μεγάλες και σημαντικές διεθνείς συνθήκες και συμβάσεις.

Θέλει απλούστατα και με τις πράξεις, με τις συνεχιζόμενες παραβιάσεις του εναέριου χώρου της πατρίδας μας, ακόμα και της υφαλοκρηπίδας του Αιγαίου, έχει καταστήσει σαφές, με λέξεις και με πράξεις ότι με βάση τη θεωρία του "ζωτικού χώρου" - το οποίο ίσως θυμάστε από μια παλαιότερη εποχή, θέλει να επεκταθεί στο χώρο του Αιγαίου διεκδικώντας ελληνικό εθνικό χώρο.

Παρόλο ότι επιθυμούμε ακριβώς αυτό που είπατε, να τείνουμε κλάδον ελαίας, να ζήσουμε σαν καλοί γείτονες, δυστυχώς είμαστε υποχρεωμένοι να αντιμετωπίσουμε μια καθημερινή απειλή ενάντια στη εδαφική μας ακεραιότητα, που μας έχει υποχρεώσει να δαπανούμε 7% του εθνικού εγχώριου προϊόντος μας - μεγαλύτερο ποσοστό δεν υπάρχει στη Δυτική Ευρώπη - για να μπορέσουμε να αποτρέψουμε σχέδια επεμβάσεως της Τουρκίας. Ασφαλώς δεν μπορούμε εμείς να κατηγορηθούμε ότι θέλουμε να πηδήξουμε από τα νησιά μας και να καταλάβουμε

κάποιο κομμάτι της Μικράς Ασίας. Αυτό θα ήταν όχι μόνο παρα-
λογισμός, αλλά ένα αστείο το οποίο θα ήταν πολύ κακόγουστο.
Εμείς υπεραμυνόμεθα του χώρου μας, όχι η Τουρκία του δικού της.
Και οποτεδήποτε μας λένε ότι η Τουρκία και η Ελλάδα πρέπει να
λύσουν τα προβλήματά τους μόνες τους, τι εννοούν ακριβώς: Το
πόσο είναι έτοιμη να δώσει η Ελλάδα στην Τουρκία με αντάλλαγμα
την μη απειλή.

Πρέπει τέλος να τονίσω ότι η περίπτωση της Ελλάδας είναι
μοναδική στην ιστορία, την πρόσφατη ιστορία. Είμαστε η μόνη χώρα
που ανήκουμε στο ΝΑΤΟ, δηλαδή συμμετέχουμε στο ΝΑΤΟ, που απει-
λούμαστε όχι από τον Βορρά - και το τονίζω αυτό: οι σχέσεις μας
με Βουλγαρία, Ρουμανία και Αλβανία είναι πάρα πολύ καλές - με την
Αλβανία γίνονται καλύτερες απ' ό,τι ήταν - αλλά η απειλή έρχεται
από σύμμαχο, από την Τουρκία. Και η Ατλαντική Συμμαχία δεν βρί-
σκει τη δύναμη να θέσει τέρμα σε αυτή την απειλή απλούστατα διό-
τι δεν θέλει να στενοχωρήσει, να ενοχλήσει την Τουρκία, την οποία
θεωρεί ένα σημαντικό στρατηγικό παράγοντα πέρα την Ευρώπης, ανα-
πληρωτή του Ιράν του Σάχη που χάθηκε, να παίξει ρόλο στη Μέση
Ανατολή και στη Νοτιοδυτική Ασία... Αυτά όλα σε βάρος όμως της
Ελλάδας. Χαίρω που μου δώσατε την ευκαιρία να απαντήσω και με
συγχωρείτε που απάντησα δια μακρών".

ΕΡΩΤΗΣΗ (ΝΤΑΛΑΡΑ): "Για τις διμερείς σχέσεις. Τί εξετάσατε, ποιές
συμφωνίες επιτύχατε;"

ΚΡΑΕΙ: "Πάρθηκαν όρισμένες αποφάσεις και υπογραμμίζω τις πιο ση-
μαντικές:

- Αποφασίστηκε η πρώτη συνάντηση της μικτής επιτροπής τεχνολογίας
να γίνει στην Αθήνα μέχρι τον Μάρτιο του 1985.

- Το 1985 θα γίνει ύστερα από ιταλοελληνική πρωτοβουλία ένα σε-
μινάριο ανώτατου επιπέδου για τα προβλήματα και τις τεχνολογίες
για τη διατήρηση και τη προστασία της αρχαιολογικής κληρονομιάς
μας από τους σεισμούς.

- Στα πλαίσια των ολοκληρωμένων μεσογειακών προγραμμάτων θα αναλάβουμε μια κοινή δέσμευση για να εφαρμοσθεί η φωτοβολταϊκή ενέργεια στη γεωργία. Οι υπουργοί Έρευνας και Τεχνολογίας συζήτησαν προ-
γράμματα που αφορούν την ιταλική OLIVETTI και το Πανεπιστήμιο
Κρήτης, αλλά και μια μεγαλύτερη συνεργασία στον τομέα των επικοινωνιών.

- Στον οικονομικό και βιομηχανικό τομέα αποφασίσαμε να συγκαλέσουμε τη μόνιμη Επιτροπή που συνεστήθη τον Οκτώβριο προκειμένου να εξευρεθούν τρόποι στενότερης συνεργασίας. Εντοπίσαμε τις προτεραιότητες που είναι οι επικοινωνίες, η αγροτοκτηνοτροφική βιομηχανία, οι μεταφορές, οι υποδομές. Υπογραμμίσαμε την ανάγκη συνεργασίας και σε επίπεδο μικρομεσαίων επιχειρήσεων.

- Στον τομέα των θαλασσίων μεταφορών αποφασίσαμε να μελετήσουμε ένα πρόγραμμα που θα εξασφαλίζει τη σύνδεση Αθήνας-Τεργέστης που θα βελτιώσει τις μεταφορές μεταξύ Ευρώπης-Μεσογείου.

Όσον αφορά τις συναντήσεις υπουργών Πολιτισμού και Τουρισμού αποφασίστηκε να γίνει κοινή προσπάθεια για την ενίσχυση τουριστικών-πολιτιστικών προγραμμάτων στη περιοχή της Μεσογείου στο Αιγαίο και στη Σικελία. Μια μικτή ομάδα θα καταρτίσει σχετικό πρόγραμμα."

ΕΡΩΤΗΣΗ: "Όσον αφορά το θέμα της έντασης μεταξύ Ελλάδας-Τουρκίας έθεσε ο κ. Παπανδρέου το θέμα της νέου Λήμνου; Ποιά είναι η γνώμη του κ. Κράξι για το θέμα της Ατλαντικής Συμμαχίας, δηλαδή ότι η απειλή για την Ελλάδα δεν προέρχεται από το Βορρά, αλλά από τη Τουρκία. Δεν νομίζετε ότι είναι αντίφαση να βρίσκεται κανείς στην Ατλαντική Συμμαχία και να μη θεωρεί τον Βορρά απειλή;"

ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ: "Εάν θεωρείται απειλή ή όχι πράγματι είναι θέμα. Γιατί βρίσκεται σε μια συμμαχία, η οποία όχι μόνον δεν προστατεύει τα σύνορά του, αλλά η οποία ενισχύει ακριβώς εκείνον ο οποίος τα απειλεί. Αλλά η απάντηση στο ερώτημά σας είναι ότι δεν έθεσα στον κ. Κράξι το πρόβλημα της Λήμνου, για τον απλούστατο λόγο ότι αύριο έχω συνάντηση με τον υπουργό Εθνικής Άμυνας, τον κ. Σπαντολίνι, τον οποίο βέβαια προτίθεμαι να ενημερώσω πάνω σε όλες τις εξελίξεις γιατί θα τα αντιμετωπίσουμε αυτά στις 5 Δεκέμβρη στις Βρυξέλλες. Το θέμα της Λήμνου είναι ήδη ένα θέμα που έχει πάρει τεράστιες διαστάσεις και ορθώς, διότι εμφανίζεται η συμμαχία να μην αναγνωρίζει το δικαίωμα της Ελλάδας και κατά συνέπεια, το καθήκον της συμμαχίας να προστατεύσει ελληνικό εθνικό χώρο. Δεν υπήρχε λόγος να απασχολήσω άμεσα στον κ. Κράξι εφόσον ο συνάδελφός του υπουργός Άμυνας θα είναι μαζί μου την επόμενη βδομάδα στις Βρυξέλλες."

ΕΡΩΤΗΣΗ: "Ποιά είναι η γνώμη σας για τις ελληνοτουρκικές σχέσεις και την τουρκική απειλή στο Αιγαίο;"

ΚΡΑΞΙ: Δεν υπάρχει αμφιβολία ότι η κατάσταση έντασης στις σχέσεις Ελλάδας - Τουρκίας, χωρών - μελών της Ατλαντικής Συμμαχίας, είναι ένας παράγοντας δυσκολιών. Και θα πρέπει δίχως άλλο να καταβάλλουμε προσπάθεια για να εξαλείψουμε τα αίτια, γιατί διαφορετικά η αντίθεση θα εξακολουθήσει να υπάρχει.

ΕΡΩΤΗΣΗ: Τί θα κάνετε στο Δουβλίνο σχετικά με το έγγραφο των σοφών της ομάδας Ντούγκ που προτείνει Ευρωπαϊκή Ένωση, όπως προτάθηκε από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο. Η Ιταλία κατά την προεδρία της θα κάνει σχετική συνδιάσκεψη; Και ο κ. Παπανδρέου, σε περίπτωση δημιουργίας μιας τέτοιας Ένωσης θα γινόταν μέλος;

ΚΡΑΞΙ: Νομίζω ότι η επιτροπή αυτή έκανε πολύ καλή δουλειά. Νομίζω ότι το θέμα αυτό θα έλθει στη Διάσκεψη του Δουβλίνου και θα πρέπει να επιμείνουμε ώστε να επιτύχουμε αποτελέσματα.

ΕΡΩΤΗΣΗ: Κατά την προεδρία της η Ιταλία θα προτείνει συνδιάσκεψη όπως εκείνη της Μεσσήνας;

ΚΡΑΞΙ: Θα περιμένω να τελειώσει η προεδρία που τώρα έχουν άλλοι, πριν ανακοινώσω πρωτοβουλίες μιας προεδρίας που δεν έχει αρχίσει. Εν πάση περιπτώσει, αν η πρωτοβουλία αυτή είναι χρήσιμη θα γίνει.

ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ: Σε ό,τι με αφορά συμφωνώ με τη στάση του κ. Κράξι, ότι το θέμα είναι ανώριμο για να πάρει κανείς θέση. Θα ήθελα όμως να κάνω δύο παρατηρήσεις σχετικά με την επιδιωκόμενη ενότητα της Ευρώπης, η οποία βέβαια σημαίνει κάτι άλλο, κάτι πέραν από τη σημερινή ΕΟΚ. Υπάρχουν δύο σημεία τα οποία είναι κρίσιμα για την Ελλάδα: Το ένα είναι ότι δεν μπορεί να υποθηκεύσει μακροπρόθεσμα τις επιθυμίες του ελληνικού λαού. Δεν είναι δυνατόν, δηλαδή, η Ελλάδα να δεχθεί την άρση του κανόνα της ομοφωνίας, σε όλες τις αποφάσεις που θα παίρνονται και που θα αφορούν και τη χώρα μας. Το δεύτερο στοιχείο είναι ότι είναι τόσο εύκολο να μιλάνε για πολιτική ένωση και πολιτική συνεργασία. Αυτό που λείπει βασικά

και χωρίς το οποίο το πολιτικό επικοινωνήμα δεν μπορεί να επιζήσει, είναι μια οικονομική συνεργασία που να εξασφαλίζει δίκαιη κατανομή και των παραγωγικών δραστηριοτήτων και των εισοδημάτων των λαών της Ευρώπης. Δεν μπορεί από τη μία μεριά να μας λέγεται ότι ο νέος κανόνας που διέπει τις σχέσεις τις οικονομικές των χωρών της Κοινότητας είναι η δημοσιονομική πειθαρχία, που σημαίνει να ξεχάσουμε τα περιφερειακά προγράμματα, κοινωνικά, τα μεσογειακά, να περιορίσουμε τις δαπάνες μας στον αγροτικό τομέα και ταυτόχρονα να μας καλούν σαν καλούς πολίτες της Ευρώπης να ασκήσουμε ουσιαστικά τις οδηγίες και να εκτελέσουμε τις οδηγίες του γνωστού Διευθυντηρίου της Κοινότητας.

ΕΡΩΤΗΣΗ (ΚΑΡΤΑΛΗΣ): Ακούσαμε τις θέσεις του κ. Παπανδρέου για το Κυπριακό, το Αιγαίο και τα Ελληνοτουρκικά. Ποιές οι απόψεις της Ιταλικής Κυβέρνησης;

ΚΡΑΕΙ: Η Ιταλική Κυβέρνηση πάντα υπήρξε υπό της ενότητας της Κύπρου. Ευχόμαστε η πρωτοβουλία του Γενικού Γραμματέα του ΟΗΕ να καταλήξει σε ικανοποιητικά αποτελέσματα. Και θα 'πρεπε η ικανοποίηση να είναι σύμφωνη με τις αρχές που θεωρούμε σημαντικές, όπως η ενότητα, η ακεραιότητα και η ανεξαρτησία της Κύπρου.

ΕΡΩΤΗΣΗ (ΧΑΤΖΟΠΟΥΛΟΣ): Επιμένω στον Ιταλό Πρωθυπουργό: Ποιά η θέση της Ιταλικής Κυβέρνησης στο Αιγαίο, σχετικά με τις τουρκικές παραβιάσεις και τη Λήμνο;

ΚΡΑΕΙ: Είναι ένα θέμα που δεν μας ζήτησε να εξετάσουμε η ελληνική Κυβέρνηση, θεωρώντας ότι το θέμα αυτό δεν εξαρτάται από τη δική μας επιρροή απ' τις δικές μας αποφάσεις. Δεν εξετάσαμε το θέμα αυτό στις σημερινές συνομιλίες μας.

ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΤΩΝ ΑΝΚΟΣΙΟΓΡΑΦΩΝΑΠ' ΤΟΥΣ ΥΠΟΥΡΓΟΥΣ - ΔΙΘΟΥΣΑ ΤΥΠΟΥΜΕΓΑΡΟΥ ΟΗΓΙ

ΜΕΡΚΟΥΡΗ: Η Υπουργός Πολιτισμού κα Μαρίνα Μερκούρη είχε

ιδιαίτερες συνομιλίες με τους Ιταλούς υπουργούς Πολιτισμού και Τουρισμού και όπως είπε από ιταλικής πλευράς έγιναν αποδεκτές οι ελληνικές προτάσεις σε ό,τι αφορά τις εκδηλώσεις "Αθήνα-Πρωτεύουσα της Ευρώπης" για το 1985. Όπως ανακοίνωσε η κα Μερκούρη ο Ιταλός Πρωθυπουργός κ. Κράξι θα επισκεφθεί επίσημα την Αθήνα στις 21 Ιουνίου τον επόμενο χρόνο για να πάρει μέρος στις εκδηλώσεις αυτές. Επίσης οι κα Μερκούρη συζήτησε σε κοινή δραστηριότητα της Ελλάδας και της Ιταλίας στον τουριστικό τομέα στα πλαίσια των διμερών σχέσεων αλλά και των ολοκληρωμένων μεσογειακών προγραμμάτων.

ΣΗΜΙΤΗΣ: Ο υπουργός Γεωργίας κ. Κ. Σημίτης είπε ότι το κύριο θέμα συζητήσεων με τον ομόλογό του ήταν τα ΕΟΚικά και ότι αποφασίστηκε μια κοινή στάση της Ελλάδας και της Ιταλίας στο Δουβλίνο για το θέμα του κρασιού.

Η διμερής συνεργασία αλλά και τα ΕΟΚικά θέματα στον γεωργικό τομέα θα προωθηθούν είπε ο κ. Σημίτης κατά την επίσκεψη του ομολόγου του στην Αθήνα μετά την ανάληψη της προεδρίας της ΕΟΚ από την Ιταλία στις 10-11 Ιανουαρίου.

ΠΑΓΚΑΛΟΣ: Ο υφυπουργός Εξωτερικών για θέματα ΕΟΚ κ. Θ. Πάγκαλος τόνισε ότι υπάρχει κοινή στάση εν όψει της Διάσκεψης στο Δουβλίνο της Ελλάδας και της Ιταλίας σε τρεις τομείς.

1) Στην εναντίωση μαζί με το Βέλγιο και το Λουξεμβούργο στη λογική της δημοσιονομικής πειθαρχίας που επέβαλαν η Γερμανία και η Αγγλία με την συνεπικουρία της Ολλανδίας και στην "κατάργηση" του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου στις αρμοδιότητες για την έγκριση του κοινοτικού προϋπολογισμού.

"Αυτό είναι το μείζον πολιτικό θέμα της Διάσκεψης του Δουβλίνου" είπε ο κ. Πάγκαλος.

2) Στην ενεργό υποστήριξη των ολοκληρωμένων μεσογειακών προγραμμάτων. Στο σημείο αυτό ο κ. Πάγκαλος ανακοίνωσε την ευχάριστη είδηση της εγγραφής από την Επιτροπή (ΚΟΜΙΣΣΙΟΝ) 50 εκατομ. ευρωπαϊκών λογιστικών μονάδων για τα ολοκληρωμένα μεσογειακά προγράμματα και είπε ότι η υιοθέτηση του ποσού αυτού είναι πλέον μόνο θέμα πολιτικής απόφασης του συμβουλίου.

3) Στην άρνηση της παρέκκλισης που ακολουθείται από το "διευθυντήριο" για την διεύρυνση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας με την Ισπανία και την Πορτογαλία.

ΚΑΤΣΙΦΑΡΑΣ: Ο υπουργός Εμπορικής Ναυτιλίας κ. Γ. Κατσιφάρας συζήτησε θέματα ναυτιλίας, μέσα στα πλαίσια της Κοινότητας και την επίλυση των προβλημάτων στη σύνδεση των λιμανιών μεταξύ Ελλάδας και Ιταλίας. Ο κ. Κατσιφάρας είπε ότι αποφασίστηκε η σύνδεση της Τεργέστης με την Ηγουμενίτσα και Πάτρα ούτως ώστε να συντομευθούν οι διαδρομές

στις μεταφορές προϊόντων από και προς την Κεντρική Ευρώπη σε συνάρτηση με τις αντίστοιχες ρυθμίσεις για τις μεταφορές και την σύνδεση της Ελλάδας με τις χώρες της Μέσης Ανατολής.

ΒΑΪΤΣΟΣ: Ο Αναπληρωτής υπουργός Εθνικής Οικονομίας κ. Κωστής Βαΐτσος είχε συνομιλίες με τους Ιταλούς υπουργούς Βιομηχανίας, Εξωτερικού Εμπορίου και Προγραμματισμού και συζήτησε θέματα που αφορούν την συνεργασία και συμπαραγωγή στο βιομηχανικό τομέα, την βιομηχανική πολιτική μέσα στα πλαίσια της ΕΟΚ και την δημιουργία ελληνοιταλικών κοινοπραξιών για την προώθηση εξαγωγών σε τρίτες χώρες.

ΛΙΑΝΝΗΣ: Ο υπουργός Έρευνας και Τεχνολογίας κ. Γ. Λιάνης συνεργάστηκε με τον ομόλογό του υπουργό και ανακοίνωσε τις προτεραιότητες που τοποθετήθηκαν στην συνεργασία Ελλάδας-Ιταλίας και που αφορούν στα πεδία της πληροφορικής-μικροηλεκτρονικής, των εναλλακτικών πηγών ενέργειας, της σεισμολογίας και της ιχθυοκαλλιέργειας.

ΕΓΚΑΙΝΙΑ ΕΛΛΗΝΟΙΤΑΛΙΚΟΥ
ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ ΦΙΛΙΑΣ

Στις επτά σήμερα το απόγευμα ο Πρωθυπουργός κ. Ανδρέας Παπανδρέου μίλησε στα γραφεία του Ελληνοϊταλικού Συνδέσμου Φιλίας, που δημιουργήθηκε χάρη σε ενέργειες του Έλληνα Πρεσβευτή στη Ρώμη κ. Σπρεμμένου και Ιταλών φίλων της χώρας. Στον παραπάνω Σύνδεσμο συμμετέχουν πολιτικές προσωπικότητες, προσωπικότητες των τεχνών και των γραμμάτων, αντιπρόσωποι του οικονομικού και του βιομηχανικού κατεστημένου της Ιταλίας καθώς και Δήμαρχοι ελληνοφώνων χωριών.

Προσφωνώντας τον Έλληνα Πρωθυπουργό ο Ιταλός Υπουργός Συγκοινωνιών κ. Σινιορίλε εξήρε τους φιλικούς δεσμούς μεταξύ των δύο χωρών, ενώ στη συνέχεια αναφέρθηκε στους κοινούς τους στόχους και ενδιαφέροντα στη Μεσόγειο και στην Ευρώπη.

Αντιφωνώντας ο Έλληνας Πρωθυπουργός δήλωσε, μεταξύ άλλων, τα εξής:

"Είμαι ιδιαίτερα συγκινημένος που βρίσκομαι σ'αυτή τη συνάντηση που δεν είναι επίσημη, αφού συμμετέχουν σ'αυτήν παλιοί στενοί φίλοι, που μας συμπαράσταθηκαν στους αγώνες για την ανατροπή της Χούντας και τη θεμελίωση της Δημοκρατίας".

"Τα χρόνια της εξορίας", συνέχισε ο κ. Ανδρέας Παπανδρέου, ερχόμουν συχνά στην Ιταλία για ν'ακουμπίσω και να αισθανθώ το κλίμα της πατρίδας, που είναι όμοιο με της Ελλάδας, όπως συμβαίνει και για τον πολιτισμό της, τη νοοτροπία, τον τρόπο ζωής. Δεν θα αναφέρω ονόματα, γιατί θα ξεχάσω αρκετούς. Θα ήθελα όμως, να εκφράσω ευγνωμοσύνη προς όλες τις προοδευτικές δυνάμεις, που μας υποστήριξαν και μπορούν να παίξουν σημαντικό ρόλο στην πιο στενή σύμφιξη των δεσμών των δύο χωρών".

Στην εκδήλωση αυτή ήταν παρόντες, επίσης, ο πρώην Γενικός Γραμματέας του Χοσιαλιστικού Κόμματος Μαντσίνι Ντεμαρτίνο, ο υφυπουργός Παιδείας κ. Ζίτ, οι κ.κ. Παγιέτα και Ζανγκερύ, ηγετικά στελέχη του Ιταλικού Κομμουνιστικού Κόμματος, ο Πρόεδρος της Ιταλικής Ακαδημίας κ. Μονταλέτι και άλλα μέλη του νεοϊδρυθέντος Ελληνοϊταλικού Συνδέσμου Φιλίας.

Παρασκευή, 30 Νοεμβρίου 1984

ΣΥΝΟΜΙΛΙΑ ΤΟΥ ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΥ κ.ΑΝΔΡΕΑ Γ.ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ
ΜΕ ΠΟΛΙΤΙΚΟΥΣ ΣΥΝΤΑΚΤΕΣ ΚΑΤΑ ΤΗ ΔΕΞΙΩΣΗ ΣΤΗΝ
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΡΕΣΒΕΙΑ ΣΤΙΣ 30.11.84 ΚΑΙ ΩΡΑ: 22.30'
ΣΤΗ ΡΩΜΗ

ΕΡΩΤΗΣΗ: Για την αυριανή πορεία της Νέας Δημοκρατίας τί έχετε να πείτε; Γιατί η Δεξιά κατεβαίνει στο πεζοδρόμιο;

ΠΡΩΤΟΥΠΟΥΡΓΟΣ: Είναι πράξη απελπισίας. Αν επρόκειτο πραγματικά να δοθεί μάχη πεζοδρομίου θα έπρεπε απ' το '74 εμείς να μή φεύγουμε απ' τα πεζοδρόμια. Αλλά σεβαστήκαμε, επιτέλους, μια δύσκολη πορεία της χώρας μας από μια στρατιωτική δικτατορία ξενοκίνητη, σε μια χώρα που έχει το λαό κυρίαρχο, τη δημοκρατία και την ανεξαρτησία της. Και θάπρεπε να υπάρχει μια ελάχιστη σύνεση γιατί αυτές οι πράξεις πολλαπλασιαζόμενες δεν πρόκειται να φέρουν τη Ν.Δ. στην εξουσία. Αντίθετα, στις εκλογές θα την καταποντήσουν, αλλά θα δημιουργήσουν όμως και θύλακες ανωμαλίας, τους οποίους εγώ πιστεύω μπορούμε να αντιμετωπίσουμε αποφασιστικά. Αλλά, δεν έχει δικαίωμα-νομίζω - Κόμμα που πιστεύει στη δημοκρατία, που έχει την ευθύνη της Αξιωματικής Αντιπολίτευσης να βάζει δυναμίτη σ' ένα έργο, που με τόσες θυσίες ο ελληνικός λαός κατόρθωσε να φτιάξει. Κανείς δικαίωμα δεν έχει.

ΕΡΩΤΗΣΗ: Ποιός είναι ο στόχος;

ΠΡΩΤΟΥΠΟΥΡΓΟΣ: Όταν ένας άνθρωπος δεν έχει κανένα μπούσουλα, ποιός νάναι ο στόχος;...

ΕΡΩΤΗΣΗ: Γιατί δεν βγήκε μια ολοκληρωμένη κυβερνητική ανακοίνωση, που να λέει στο λαό αν θα πρέπει να είναι με το όπλο στο χέρι ή δεν συμβαίνει τίποτα; Ρωτάμε για την υπόθεση των "σταγονιδίων και των βομβιστών".

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Εάν ήρχετο η ώρα να σας πω να είστε με το όπλο ανά χείρας, είμαι ο άνθρωπος που ποτέ δεν φοβήθηκε την αλήθεια και θα σας το έλεγα.

ΕΡΩΤΗΣΗ: Δεν μας καθησυχάσατε...

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Κοιτάξτε, υπάρχουν πάντοτε, σε επίπεδο "προσκοπισμού" των αποτάκτων - τί να πω και 'γώ - και με κάποιον, κάπου, δευτερεύοντα, ασχολούνται περί το θέμα. Εάν επίστευσα εγώ, όπως επίστεφα κάποια άλλη φορά - ίσως λαθεμένα - ότι υπήρχε οποιοσδήποτε κίνδυνος, θα σας το έλεγα. Ειλικρινά, έχοντας γνώση του τί συμβαίνει, θέλω να καθησυχάσω τον ελληνικό λαό ότι οι Ένοπλες Δυνάμεις είναι νομιμόφρονες και δεν υπάρχουν περιθώρια για οποιαδήποτε παρέμβαση, εφόσον η δημοκρατική πορεία δεν δυναμιτίζεται από άλλους παράγοντες. Εγώ έχω εμπιστοσύνη στη διάρκεια και τη στερεότητα των θεσμών.

Για τις βόμβες λυπούμαι ειλικρινά διότι δεν έχουμε πιάσει τους βομβιστές. Αλλά μπορώ να πω ότι έχουμε κάνει σημαντική πρόοδο. Αλλά, άλλο πρόοδος και άλλο η επιτυχία. Λυπούμαι, δεν έχει γίνει. Μας απασχολεί και βέβαια γιατί πρέπει να εξασφαλίσουμε την ασφάλεια του κάθε πολίτη, όπου κι αν βρίσκεται. Και οι βόμβες αποτελούν ένα φαινόμενο που είναι παραφωνία για την ελληνική μας ζωή, την κουλτούρα μας, την ιστορία μας. Είναι κάτι ξένο προς εμάς και το παλεύουμε.

ΕΡΩΤΗΣΗ: Τα "δεύτερης ποιότητας" σταγονίδια θα φύγουν από τις Ένοπλες Δυνάμεις;

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Κοίταξε , να έχεις υπόψη τα εξής: Όποιος παραβιάζει ή παραβαίνει τους κανόνες λειτουργίας ενός δημοκρατικού στρατού, στρατού που έχει σαν αποκλειστικό του θέμα την προάσπιση της εδαφικής ακεραιότητας της χώρας μας, όποιος φεύγει απ'αυτά τα πλαίσια, δεν έχει θέση στο στρατό. Και είναι ευθύνη μου, ως Υπουργός Εθνικής Άμυνας να πάρω τα μέτρα μου εάν και όταν συμβεί ο,τιδήποτε. Πιστεύω ότι θα πάμε καλά.

ΡΩΜΗ 1 Δεκεμβρίου 1984

ΣΥΛΙΑΝΤΗΣΗ ΤΩΝ κ.κ. ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ-ΣΠΑΝΤΟΛΙΝΙ, ΣΤΟ ΕΞΗΝΟΔΟΧΕΙΟ

H A S S L E R

Μετά την συνομιλία του με τον κ. Σπαντολίνι - η οποία αφορούσε κυρίως σε τρία θέματα, το θέμα της Αθήνου, το θέμα της Δυτικοευρωπαϊκής Ένωσης και την διμερή ελληνοϊταλική συνεργασία στον τομέα των εξοπλισμών, ο κ. Παπανδρέου είπε στους δημοσιογράφους τα εξής:

" Ο κ. Σπαντολίνι μας μίλησε για την Δυτικοευρωπαϊκή Ένωση, τους στόχους της και από την δική μας πλευρά τον ενημερώσαμε για το θέμα της Αθήνου. Είχα την ευκαιρία να του δώσω το ιστορικό της υπόθεσης της Αθήνου. Έτσι έχουμε κάποιον ο οποίος γνωρίζει πλέον το θέμα σε βάθος και αυτό είναι για μάς πολύ χρήσιμο, ιδιαίτερα εν όψει της συζήτησης του θέματος την Τετάρτη στις Βρυξέλλες, ίσως, σαν ένα από τα κύρια θέματα της Συνόδου των Υπουργών Άμυνας της Συμμαχίας".

Πρέπει να πω, επίσης, ότι ανταλλάξαμε σκέψεις για μια συνεργασία των δύο χωρών στην παραγωγή όπλων καινούργιας τεχνολογίας. Ήδη ο κ. Ζαχολίκος είχε επισκεφθεί την Ιταλία πριν από μερικές εβδομάδες και προχωρούμε με γρήγορο ρυθμό για μια συνεργασία στον τομέα των εξοπλισμών. Αυτό για μας σημαίνει ΕΑΒ, ΣΤΑΓΙΕΡ, ΕΒΟ, ΠΥΡΚΑΛ και ελπίζουμε να προχωρήσουμε από κοινού, γιατί η Ιταλία έχει προχωρήσει πολύ στον τομέα αυτό.

Στη συνέχεια ο κ. Σπαντολίνι δήλωσε:

"Είχα μια ευρεία και εγνάρδια ανταλλαγή απόψεων με τον κ. Ανδρέα Παπαναδρέου ως Υπουργός Άμυνας για την γύρω από την ελληνοϊταλική συνεργασία που είναι σε βάση εμβάθυνσης και ανάπτυξης.

Στο πεδίο των εξοπλισμών, στα πλαίσια της Ατλαντικής Συμμαχίας, ενημέρωσα τον κ. Πρωθυπουργό για τα αποτελέσματα της πρόσφατης συνέντευξης της Δυτικοευρωπαϊκής Ένωσης στην Ρώμη και στην διακήρυξη των προθέσεων που σκοπεύει στο να ανεξαρτητοποιηθεί ο ευρωπαϊκός εξοπλισμός και να μειωθεί ο βαθμός της εξάρτησης από τις ΗΠΑ.

Ο κ. Παπανδρέου μου οικιαγράφησε ένα σαφές πλαίσιο των προβλημάτων που θα θέσει στην σύσκεψη του ΝΑΤΟ, όταν συναντηθούμε την Τετάρτη και σε σχέση με το πρόβλημα της Αθήνου. Του είμαι ευγνώμων για τα στοιχεία τα οποία μου παρείχε και τα οποία η Ιταλία θα λάβει σοβαρά υπόψη της".

Απαντώντας σε ερώτηση δημοσιογράφου για την θέση της Ιταλίας στο θέμα της Αθήνου ο κ. Σπαντολίνι, πρόσθεσε:

" Ο κ. Παπανδρέου αναφέρθηκε στα κυριαρχικά δικαιώματα της Ελλάδας που κατοχυρώνονται από διεθνείς συμφωνίες. Άρα το θέμα της Αθήνου πρόκειται για πρόβλημα που πρέπει να λυθεί στα πλαίσια της ελληνικής κυριαρχίας και εμείς, η Ιταλία, θα προσπαθήσουμε να το εναρμονίσουμε με κάθε τρόπο με τα συμφέροντα της Ατλαντικής Συμμαχίας"

Ρώμη, Σάββατο 1-12-84

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ ΤΟΥ ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΥ ΑΝΔΡΕΑ Γ. ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ
ΣΤΟΥΣ ΠΟΛΙΤΙΚΟΥΣ ΣΥΝΤΑΚΤΕΣ, ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΟ HASSLER
ΣΑΒΒΑΤΟ, 1-12-1984

Συνέντευξη Πρωθυπουργού κ. Ανδρέα Γ. Παπανδρέου προς τους πολιτικούς συντάκτες που τον συνοδεύουν, αμέσως μετά τη συνάντησή του με τον Πάπα, στο Ξενοδοχείο Hassler της Ρώμης, όπου διαμένει.

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Από χθες ως τώρα πιστεύω ότι είσθε ενήμεροι το τι ελέγχθη στο Δημαρχείο. Εκεί, ανακοινώθηκε επίσημα ότι ο Δήμος της Ρώμης δίδει ένα ποικιλιεστικό κέντρο στη χώρα μας, στη Πρεσβεία μας, κάτι για το οποίο εξέφρασα τη μεγάλη μας χαρά, ικανοποίηση αλλά η Μελίνα, ως συνήθως, το θεωρεί μικρό και διαμαρτυρήθηκε. Αυτό είναι και λίγο αστείο. Ελπίζω μα μη βγει κανένας "τίτλος" "Διαμαρτύρεται η Μελίνα!.."

Ανταλλάξαμε λόγους και εκείνο το οποίο ίσως ενδιαφέρει είναι η έμφαση που δόθηκε και από τις δύο πλευρές στον αγώνα για την ειρήνη και μου δόθηκε η ευκαιρία και μένα να μιλήσω για τη προσπάθεια της κυβέρνησής μας να αποκεντρώσει την εξουσία στην Ελλάδα. Κάτι που έχει συμβεί στην Ιταλία βέβαια και το οποίο πράγματι αποτελεί μία μεγάλη σημαντική ασπίδα για οποιαδήποτε εκτροπή από το δημοκρατικό πολίτευμα.

Το δεύτερο που έχει πολιτική σημασία είναι η συνάντησή μου με τον Πάπα, δηλαδή η αιρόαση που μου παρεχώρησε. Νομίζω ότι πρέπει να προσέξω, με την έννοια ότι δεν θέλω να εκδέσω, να αναφερθώ συγκεκριμένα στο τί μου είπε ο Πάπας. Μπορώ να πω ότι πρόκειται για άνθρωπο πανέξυπνο, γνώστη της διεθνούς σκηνής, άνθρωπο με θέληση. Αυτό τα γνωρίζετε, άσχετα βέβαια με τις τοποθετήσεις που κι αυτές είναι γνωστές. Εκείνο το οποίο θα μπορούσα να πω είναι πρώτο, ότι υπήρξε ένα πάρα πολύ θετικό κλίμα στη συνομιλία, ότι αναφερόθήκαμε στην πρωτοβουλία των "έξι" την οποία, όπως ξέρετε, σχεδόν αμέσως και πρώτος υποστήριξε. Πέραν όμως από τα θέματα Ανατολής-Δύσης, υπάρχει ένα θέμα που τον απασχολεί βαθύτατα. Είναι το θέμα Βορρά-Νότου. Το θέμα Βορρά-Νότου, το θεωρεί ίσως ακόμα και πιο σημαντικό από το πρόβλημα

Ανατολής-Δύσης. Όπως ήταν φυσικό, μιλήσαμε για το ταξίδι μου στην Πολωνία. Αλλά το μόνο που μπορώ να πω σχετικά, είναι ότι υπήρξε τουλάχιστον θα έλεγα, κατανόηση και κλίμα πάρα πολύ θετικό σχετικά με την πρωτοβουλία αυτή την οποία πήρα.

Μιλήσαμε λιγάκι σχετικά με τη δομή των χωρών με του υπαρκτού σοσιαλισμού, μιλήσαμε για σοσιαλισμό με ανθρώπινο πρόσωπο. Αρκετά ευρεία κάλυψη θεμάτων, μέσα σε μισή ώρα, γιατί τόσο ώρα ήταν η συνάντηση. Σε λίγο, όπως ξέρετε, θα συμφάγω με τον Πρόεδρο Περτίνι, τον οποίο γνωρίζετε ασφαλώς από την Ελλάδα. Είναι παλιός φίλος όλων των Ελλήνων που αγωνίστηκαν για την ανατροπή της χούντας, άνθρωπος που υποστήριξε ουσιαστικά, όλες τις πρωτοβουλίες στον αγώνα ενάντια στη χούντα. Εδώ τελειώνει ο επίσημος κύκλος των συζητήσεων.

Το μόνο που δεν σας ανέφερα, είναι η συνάντησή μου με τον Γενικό Γραμματέα του ΚΚΙ, ο οποίος εξεδήλωσε την επιθυμία να μας επισκεφθεί με την κομματική του ιδιότητα φυσικά. Ο οποίος ο ίδιος και το κόμμα του συντάσσονται με την πολιτική που ακολουθούμε στα θέματα ειρήνης και εξοπλισμών. Αναφέρθηκε στον Μπερλιγκουέρ με μεγάλο σεβασμό, θλίψη και αγάπη. Είναι πολύ δύσκολο να φορέσει κανείς τα ρούχα του Μπερλιγκουέρ...

Είχα επίσης συνάντηση με τον υπουργό Άμυνας τον κ. Σπαντολίνι που θα ξαναδώ στις Βρυξέλλες. Τον ρώτησα για τη Δυτικοευρωπαϊκή Ένωση και τις πρωτοβουλίες της. Βασικά, αυτή σήμερα παίζει ένα ρόλο ενδιαφέροντα ή θα παίξει ένα ενδιαφέροντα ρόλο, στο μέτρο που θα ανήκει και η Ισπανία και η Γαλλία σ' αυτό το Όργανο που έμμεσα βέβαια τις συνδέει και τις δύο χώρες με το νατοϊκό σύστημα άμυνας. Και βέβαια το θέμα που μας ενδιαφέρει είναι το ότι αναλαμβάνονται πρωτοβουλίες για την παραγωγή ευρωπαϊκών οπλικών συστημάτων προς αντικατάσταση των αμερικανικών. Αθτό έχει ένα ιδιαίτερο ενδιαφέρον.

Επίσης είχα μαζί του μια μακρά συζήτηση για το θέμα της Λήμνου. Δεν το ε γνώριζε. Και επειδή προβλέπω στις Βρυξέλλες τη Τετάρτη να είναι ίσως το κύριο θέμα, του έκανα μια πολύ λεπτομερή ανάπτυξη του θέματος, όχι μόνον του παρελθόντος, αλλά και του παρόντος. Υπάρχουν ορισμένα πράγματα που γίνονται τώρα, προετοιμαστικά για τη συνάντηση της Επιτροπής Αμυντικού Σχεδιασμού στην οποία μετέχω. Αυτά είναι τα δικά μου. Η δήλωση

του κ. Σπαντολίνι μετά τη συνάντησή του θετική, εντυπωσιακή. Υπάρχει, αναμφίβολα ένα κλίμα πολύ θετικό για μας και την Ιταλία. Και είναι θετικό σε όλο το φάσμα των δημοκρατικών κομμάτων. Δηλαδή και η Χριστιανοδημοκρατία δεν πάει πολύ πίσω εδώ."

ΕΡΩΤΗΣΗ (ΘΑΝΑΡΙΩΤΗΣ): "Με τον Νάττα μήπως κουβεντιάσατε και θέμα συνεργασίας των ευρωβουλευτών του ΠΑΣΟΚ και των Ιταλών Κομμουνιστών στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο;"

ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ: "Δεν το κουβεντιάσαμε, αλλά αναφερθήκαμε σε κοινές πρωτοβουλίες. Υπάρχει βέβαια για το θέμα κάποια προετοιμασία. Η γενική πάντως εντύπωση είναι ότι βασικά συμφωνούν με τις θέσεις που παίρνουμε. Και έγιναν εκτιμήσεις για την Ιταλία - που είναι πάντοτε στο στάδιο κάποιας κυβερνητικής κρίσης... Αλλά πάντως υπάρχει η προσωπική υποστήριξη των μελών αυτής της Κυβέρνησης, γιατί οι Χριστιανοδημοκράτες στηρίζουν πολύ τον Κράξι. Θα ήθελα να πω ότι ο Κράξι, σαν προσωπικότητα έχει επιβληθεί γενικότερα, ευρύτερα από το κόμμα του."

ΕΡΩΤΗΣΗ (ΚΑΡΤΑΛΗΣ): "Αναφερθήκατε σε ορισμένες εξελίξεις στο θέμα του ΝΑΤΟ στις Βρυξέλλες. Μπορείτε να μας πείτε ορισμένα πράγματα;"

ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ: "Όχι. Μπορώ να σας τα πω όλα την Τετάρτη. Είναι καλύτερα να μην πω τίποτα ως την Τετάρτη".

ΕΡΩΤΗΣΗ (ΚΑΡΤΑΛΗΣ): "Είναι οι εξελίξεις θετικές;"

ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ: "Νομίζω ναι. Ως εκεί θα μπορούσα να πω ναι. Αλλά τίποτα δεν είναι εύκολο... Στα πλαίσια του ΝΑΤΟ, τίποτα δεν είναι εύκολο..."

ΕΡΩΤΗΣΗ (ΜΑΡΚΑΚΗΣ): "Σε σχέση με τις χθεσινές δηλώσεις σας έχετε τη γνώμη ότι κάθε κόμμα που διοργανώνει πορεία, δυναμιτίζει τους θεσμούς, τη δημοκρατία;"

ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ: "Ασφαλώς όχι. Αλλά δεν μπορεί να απομονώσει κανείς τη διαδήλωση, το συλλαλητήριο ή τη πορεία. Πρώτον, σε ό,τι την αφορά, περιέχει και ένα στοιχείο οστειότητας, παροδός. Έρχεται η Νέα

Δημοκρατία να διαμαρτυρηθεί για τη "φασιστική" Τηλεόραση και το "φασιστικό" Ραδιόφωνο. Σε ποιόν λαό απευθύνονται ακριβώς; Σε πολίτες που είναι στον Άρη; Δεν έχουμε εμπειρία των δικαιωμάτων της Αντιπολίτευσης; Σας επαναλαμβάνω ότι οποτεδήποτε πήγαίνα στον Πρωθυπουργό τα χρόνια εκείνα και ζητούσα κάποια παρουσία, στην Τηλεόραση, των κομμάτων, συμπεριλαμβανομένου, βεβαίως, του κόμματος της Αξιωματικής Αντιπολίτευσης, η απάντηση ήταν: "Τα νέα τα κάνει μόνον η Κυβέρνηση. Υπάρχουν μόνο για την Κυβέρνηση. Μόνον εκείνη δρα, διότι το να έχει κανείς τα άλλα κόμματα, απλώς οδηγεί σε όξυνση των πολιτικών παθών". Όταν λοιπόν είχαμε επίσημη τοποθέτηση, όταν είχαμε την εποχή εκείνη μια τέτοια πρακτική, δεν μπορούσαμε με κανέναν τρόπο να μπούμε στην Τηλεόραση ούτε για μισό λεπτό... Θα σας πω ακριβώς τότε υπήρχε Τηλεόραση. Υπήρχε προεκλογικά με βάση τους συγκεκριμένους κανόνες τους οποίους δεν αμφισβητήσαμε. Το δέχομαι. Υπήρχε κάλυψη σε όλες τις συζητήσεις πρό της ημερήσιας διάταξης (στη Βουλή) επιπέδου αρχηγών κομμάτων, όπου όμως ο χρόνος ήταν προκαθορισμένος. Εάν είχε μία ώρα η Κυβέρνηση, είχαν όλοι οι άλλοι μαζί μία ώρα, η οποία και κατανέμετο σύμφωνα με την πολιτική τους παρουσία. Και υπήρχε και μια άλλη, στα "εβδομαδιαία νέα" που είχε ο κ. Ζούλας. Κάπου - κάπου υπήρχε και η Αξιωματική Αντιπολίτευση. Όταν λοιπόν ζήσαμε κάτω από τέτοιο καθεστώς, όταν ο κ. Μητσοτάκης ήταν Υπουργός αυτών των Κυβερνήσεων, ποιόν κοροϊδεύει;".

Σε άλλη σχετική ερώτηση για την "πορεία κατά της ΕΡΤ", ο Πρωθυπουργός απάντησε:

"Υπάρχει το εξής: Αν ήταν απομονωμένο το γεγονός, αλλοίμονο... και συλλαλητήρια, εκδηλώσεις έχουμε κάνει και εμείς. Όλα τα κόμματα έχουν κάνει και να κάνουν. Δεν έχω αντίρρηση. Αλλοίμονο αν θεωρηθεί ότι εγώ είπα, ότι οποιαδήποτε πορεία ή διαδήλωση θέτει προβλήματα κινδύνου για τους θεσμούς. Όχι, όχι. Αλλά, η εικόνα πρέπει να συλληφθεί σε ένα ευρύτερο πλάνο. Υπάρχει συστηματική προσπάθεια όξυνσης και εκεί ακόμα που δεν στέκεται, που δεν υπάρχει λόγος, όπως είναι στην περίπτωση της Τηλεόρασης. Παλεύουμε να την βελτιώσουμε, το ξέρετε. Τέλος πάντων, δεν είναι η στιγμή να μιλήσουμε για την Τηλεόραση.

Αλλά, υπάρχει ταυτόχρονα και μια μεγάλη αντίθεση του κόμματος της Νέας Δημοκρατίας για το θέμα του εκλογικού νόμου. Και πάλι θα πω: Δικαιούνται αυτοί πράγματι, να θέτουν θέμα εκλογικού νόμου; Εγώ είμαι σύμφωνος ότι τα κομμουνιστικά κόμματα έχουν δικαίωμα να το θέσουν. Αλλά, έχουν δικαίωμα αυτοί; Τα συστήματα ποιανών είναι; Ποιανών ήσαν; Ποιός λέει ότι εμείς είμαστε υποχρεωμένοι να κατα-

θέσουμε ούριο τον εκλογικό νόμο; Έχω πει το Γενάρη. Είναι εννέα μήνες πριν από τις εκλογές. Οι εκλογές θα γίνουν τον Οκτώβρη. Τόσο πια, πρέπει να προσαρμοστούν στο εκλογικό σύστημα, που τους χρειάζονται χρόνια;

Και τρίτον, η αήθης, η απαράδεκτη και επικίνδυνη επίθεση ενάντια στη Δικαιοσύνη και σε ορισμένους εκπροσώπους της. Πρέπει να πω ότι εκεί παίζουν "εν'ου παικτοίς". Εκεί, η Νέα Δημοκρατία, αναλαμβάνει ιστορικές ευθύνες. Ποιές είναι οι θέσεις μου, τις γνωρίζετε. Και τις εξέφρασε - γιατί συμφωνώ μαζί του - άριστα ο κ. Δημήτρης Τσάτσος.

Εάν πάρει κανείς όλα αυτά με την έντονη προσπάθεια όξυνσης του πολιτικού κλίματος, έχει κανείς το αίσθημα ότι μπροστά στη βέβαιη ήττα της Νέας Δημοκρατίας στις εκλογές που έρχονται, προτιμούν να έρχεται το "DELUJE", όπως λένε οι Γάλλοι, παρά να πάμε σε ειρηνικές, ήπιες εκλογές. Αυτό, βεβαίως, είναι καταστρεπτικό για την ίδια τη Δημοκρατία, γιατί είναι κρίμα για το λαό μας, επειδή έχει περάσει πολλά. Αλλά, με ενδιαφέρει όχι η τύχη της Νέας Δημοκρατίας, παρά η τύχη της Δημοκρατίας.

Ετόνισα χθες ότι οι Ένοπλες Δυνάμεις είναι νομιμόφρονες. Το λέω υπεύθυνα και το επαναλαμβάνω. Και το λέω ως Υπουργός Εθνικής Άμυνας, όχι μόνο ως Πρωθυπουργός. Το πρόβλημα δεν είναι εκεί. Το πρόβλημα είναι, πραγματικά, αν οδηγηθούμε σε μια πάρα πολύ οξεία ατμόσφαιρα μέσα σ' αυτή τη διεθνή δύνη, η οποία αφορά και τη δική μας περιοχή, αν πραγματικά δεν προκύψουν προβλήματα που δεν μπορώ να τα προβλέψω, αλλά έχω το αισθητήριο του κοινού μέσου ανθρώπου και ίσως, ενισχυμένο από την πολιτική μου εμπειρία.

Απαράδεκτη και κατασκευασμένη η πορεία. Είναι "προκάτ". Το να κατέβει, φερ' ειπείν, το ΚΚΕ για το θέμα του εκλογικού νόμου, είναι κάτι που το καταλαβαίνω, γιατί ιστορικά έχει υποστεί αυτή τη χειρουργική επέμβαση του εκλογικού νόμου. Δεν υπάρχει θέμα. Αλλά εδώ φτιάχνουν κυριολεκτικά, προκατασκευασμένα θέματα. Νομίζουν δηλαδή, ότι ένας ανένδοτος μπορεί να φτιαχτεί με το "έτσι θέλω". Δεν υπάρχουν σήμερα οι αντικειμενικές συνθήκες για ανένδοτο. Δόξα τω θεώ, το πολίτευμα λειτουργεί. Οι παράγοντες της Πολιτείας, ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας, ο Πρωθυπουργός, ο Πρόεδρος της Βουλής, έχουμε διαμορφώσει ένα κλίμα που για τον τόκο μας είναι σπανιότατο. Σπανιότατο. Και αυτό είναι μια εγγύηση για το μέλλον."

ΕΜΠΛΕΓΜΕΝΟ 'ΡΕΘΑ: 24.00'

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ ΤΟΥ ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ ΣΤΟ ΑΝΑΚΤΙ 1 - 12 - 1984

ΕΡΩΤΗΣΗ: "Κύριε Πρόεδρε, τις προηγούμενες εβδομάδες είχαμε την ευκαιρία να παρακολουθήσουμε στην Ιταλική τηλεόραση ένα γεγονός, που πριν από ελάχιστα χρόνια - ίσως και πέρυσι ακόμη - θα εθεωρείτο αδιανόητο στην Ελλάδα. Οι δύο στρατιωτικοί αρχηγοί των αντιμαχόμενων παρατάξεων που κατά την περίοδο 1946 - 1949 έβαφαν στο αίμα τη χώρα, ο Μάρκος Βασιλάδης και ο Θρασύβουλος Τσακαλώτος, συναντήθηκαν και αγκαλιάστηκαν.

Γενικότερα, διαπιστώνεται ότι υπάρχουν σήμερα στην Ελλάδα οι συνθήκες για ένα διάλογο σε διαφορετικά επίπεδα, που παλαιότερα - παρό τις προσδοκίες - ήταν ανύπαρκτες. Η επιτυχής αυτή καμπή αποδίδεται ακριβώς σε σας κύριε Πρόεδρε, λόγω των νομοθετικών μέτρων - και όχι μόνον λόγω αυτών - που θεσπίσατε. Θέλετε να μου μιλήσετε γι' αυτό; Θα σας άρεσε να περάσετε στην ιστορία σαν "Ο ηγέτης της Ελληνικής συμφιλίωσης";

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: "Η συνάντηση του Μάρκου Βασιλάδη και του Θρασύβουλου Τσακαλώτου είναι ένα γεγονός συμβολικό. Είναι μια πράξη που σφραγίζει το τέλος μιας εμφύλιας σύρραξης και της μετεμφυλιακής ψύχωσης.

Αυτή η χειρονομία των "στρατιωτικών" πρωταγωνιστών μιας κορυφαίας σύγκρουσης, καταργεί μια υπαρκτή για 10ετίες διαχωριστική γραμμή ανάμεσα στους Έλληνες πολίτες. Με τη χειραψία και τον ασπασμό τους, επανένωσαν το νόημα της ιστορίας και των πολιτικών εξελίξεων, που ήταν κομ-

μένο, μιας και η κάθε πλευρά κοστίζει το δικό της νόμο, τη δική της εκδοχή και τη δική της αλήθεια. Αναμφισβήτητα, η Εθνική συμφιλίωση είναι άρρηκτα δεμένη με τη θριαμβευτική νίκη των λαϊκών δυνάμεων και την ανάδειξη του ΠΑΣΟΚ στην Κυβέρνηση. Η συμφιλίωση και η συναδέλφωση του λαού μας ήταν, είναι και θα είναι, μια επιτακτική και δικαιωμένη επιλογή.

Προσωπικά, πάσχω και πασχίζω για την κατοχύρωση και τη καταξίωση αυτής της προσπάθειας. Η προσωπική μου στάση όπως και η στάση κάθε Έλληνα, πηγάζει από μια υποχρέωση απέναντι στην Ιστορία, από μια ευαισθησία απέναντι στην αλήθεια και από μια ευθύνη για το παρόν και το μέλλον του τόπου μας.

Η συμφιλίωση και συναδέλφωση των Ελλήνων, επικυρώνει το αγωνιστικό πνεύμα, τις αξίες, το μήνυμα και τον προανατολισμό της ανεπανάληπτης Εθνικής Αντίστασης, εναντίον των ξένων φασιστών κατάκτητών στην περίοδο 1941-1944.

Ταυτόχρονα, δημιουργεί μια κοσμογονική αφετηρία για μια Δημοκρατική και Προοδευτική Ελλάδα, με νέους και ανοικτούς ορίζοντες. Μπορούμε απροσχημάτιστα να υποστηρίξουμε ότι είναι ένα σημάδι ελπίδων και αισιοδοξίας για το Έθνος και το Λαό μας. Αποτελεί την έξοδο στο φως, μετά από μία μακρόχρονη διαδρομή σε ένα κακοκατασκευασμένο τούνελ.

Η πρωτοβουλία του ΠΑΣΟΚ, καθώς και η νίκη του το 1981, αποτελεί καρπό ώριμων εθνικών πολιτικών και κοινωνικών διεργασιών. Ανεξάρτητα όμως από τους ευνοϊκούς χρονικούς

όρους και τις προϋποθέσεις για κάθε μεγάλη - ιστορική
θε. έλεγα - πράξη, απαιτείται θάρρος, συνέπεια και ατα-
λάντευτη πολιτική θέληση.

Πιστεύω ότι και παλαιότερα, υπήρχαν οι προϋποθέσεις για
πιο τολμητή και ολοκληρωμένη πολιτική. Άλλωστε οι προϋ-
ποθέσεις δεν πέφτουν από τον ουρανό, αλλά διαμορφώνονται
θετικά ή αρνητικά - ανάλογα με τις θέσεις και τις πράξεις
των Κομμάτων και των Δημοσίων ανδρών.

Βήματα για τη συμφιλίωση, έγιναν τόσο στην περίοδο 1963-
1964 - 1965, όσο και στη μεταπολίτευση το 1974 με την
νομιμοποίηση της παραδοσιακής Αριστεράς και των κομματι-
κών της εκπροσώπων (Κ.Κ.Ε. , Κ.Κ.Ε. Εσωτ.). Ήταν όμως
βήματα, χωρίς τόλμη, συνέχεια και ολοκλήρωση.

Η Πολιτική του ΠΑΣΟΚ για τη συμφιλίωση είναι ριζική, γιατί
μηδενίζει το ιστορικό και πολιτικό σχίσμα και τις αρνη-
τικές και καταστροφικές συνέπειές του στις εξελίξεις, τις
θεσμούς και την καθημερινή ζωή των πολιτών.

Ο δρόμος μας δεν ήταν ανδρόπαρτος. Δεν πρέπει να ξεχνάμε
ότι ο διχασμός, ως σύλληψη και πρακτική , αποτελούσε συσ-
τημικό στοιχείο στην πολιτική στρατηγική της Δεξιάς για
10ετίες. Και για ένα τμήμα της, φαίνεται - με κόποιες
προσαρμογές - να αποτελεί ακόμα. .

Και τούτο γιατί ο διχασμός, με τους παρεπόμενους εκφοβι-
σμούς, συναποθηματικές φορτίσεις και προκαταλήψεις, περι-
χαράκωνε ιδεολογικά διάφορα κοινωνικά στρώματα και συγκε-
λούσε τους μηχανισμούς εκλογικής πελατείας.

το σύστημα κατευνασμού και του αμειψόμενου ήταν ενοποιημένο στην νομοθεσία και την πρακτική του κράτους και ταυτόχρονα αποτελούσε το ισχυρό άλλοθι του παρακράτους και της επιβολής της δικτατορίας το 1967. Στην Ελλάδα, είχαμε με κράτος- νυχτοφύλακα.

Τι έκανε και τι κάνει το ΠΑΣΟΚ:

- Αναγνώρισε ιστορικά, πολιτικά και κοινωνικά, την Εθνική Αντίσταση και αποκαθιστά ηθικά και υλικά τους αγωνιστές της.
- Κατάργησε 'του φακέλλους των Δημοκρατικών, Προοδευτικών και Αριστερών πολιτών, κερφό παρακολούθησης και καταγραφής της σκέψης και της συμπεριφοράς τους από την δικτατορία του ΠΑΣΟΚ.
- Κατάργησε τα "Πιστοποιητικά Κοινωνικών Προβλημάτων".
- Επέτρεψε την μαζική και δίχως όρους επιστροφή των πολιτικών προσφύγων και προωθεί την αποκατάστασή τους και την κοινωνική επανένταξή τους.
- Δημιούργησε τις βάσεις για ισονομία και ισοπολιτεία.

Πίστωνα και πιστεύω ότι η συμφιλίωση των Ελλήνων είναι η αυδιά λίθος για την Εθνική Ενότητα και την πατριωτική ομοψυχία, για την κατάκτηση της ναεξαρτησίας και την προώθηση της εδαφικής ακεραιότητας και των κυριαρχικών δικαιωμάτων της χώρας μας.

Ταυτόχρονα, η συμφιλίωση αποτελεί πρωταρχική προϋπόθεση για την κατοχύρωση και την εμπέδωση των δημοκρατικών

θεσμών της πολιτικής και ιδεολογικής πολυφωνίας και των ατομικών και συλλογιστικών ελευθεριών και δικαιωμάτων.

Παράλληλα, η συμφιλίωση αποτελεί βασικό όρο για την Πρόοδο και την Αλλαγή, μιας και συμβάλλει στην ελεύθερη αντιστοιχία του εθνικού και κοινωνικού συμφέροντος των πολιτών των τάξεων και των στρωμάτων με την πολιτική, κομματική και συνδικαλιστική τους έκφραση.

ΕΡΩΤΗΣΗ: Υπάρχει ένα εσωτερικό πολιτικό δεδομένο και υπάρχει μια εξωτερική προέκταση αυτής της πραγματικότητας. Μια Ελλάδα πιο ενωμένη, σημαίνει επίσης μια Ελλάδα πιο στέρεη και πιο αξιόπιστη. Τείνω να σκεφτώ ότι η πραγματική ανεξαρτησία της σύγχρονης Ελλάδας και η ιστορία της, άρχισε πριν από 10 περίπου χρόνια με την πτώση των συνταγματαρχών και τον τερματισμό της ελληνικής εξάρτησης από την Α ή την Β Μεγάλη Δύναμη.

Πρόκειται για ένα στοιχείο που πρέπει να επαληθευτεί, όχι μόνον στο πεδίο των εσωτερικών επιλογών, αλλά και σε εκείνων των διεθνών επιλογών, οι οποίες για την Ελλάδα είναι πάντοτε δύσκολες, λόγω της ύπαρξης της διένεξης με την Τουρκία και λόγω της γεωγραφικής θέσης της χώρας σας, η οποία βρίσκεται στην καρδιά της Ανατολικής Μεσογείου και στην διακλάδωση των συνόρων με την Ανατολική Ευρώπη και την Μέση Ανατολή.

Μπορείτε, κύριε Πρόεδρε, να συνοψίσετε την πορεία της Ελλάδας στα παραπάνω σημεία; Και επίσης, ποιά είναι τα σημεία που τηρείτε αμετακίνητα και ποιά εκείνα στα οποία αντίθετα, πιστεύετε ότι είναι χρήσιμο να επιδείξετε κάποια ελαστικότητα;

ΔΙΑΚΗΡΥΞΗ: Η βασιική κατοχύρωσις αρχή της Γνώσεως, πολυτάπται και ανεξόρτητης Εξωτερικής Πολιτικής της Ελλάδας, συσχετίζεται πάντο, χωρίς να υποτάσσεται όμωτά και μοιρολατρικά, στο τοπικό και διεθνή συσχετισμό δυνάμεων, στα ολοκληρωμένα πολύμορφα δεσμά και στην ορατή εξωτερική απειλή της Τουρκίας.

Είμαστε η μοναδική χώρα στην Ευρώπη, που αντιμετωπίζει τα σοβινιστικά επεκτατικά σχέδια μιας "φίλης και σύμμαχης" χώρας. Είναι όμως αστές, ότι η επιθετικότητα της Τουρκίας πηγάζει τόσο από μια ενδογενή δυναμική της άστροφας τάξης της, όσο και από την ανοχή, την υπόθαλψη και την άσθηση των ΗΠΑ, αλλά και ορισμένων μελών του λαού.

Η επιθετική πολιτική της Τουρκίας, μπορεί να περιγραφεί ανάγλυφα για την τελευταία ιδεολογία με την καταγραφή της εισβολής και της κατοχής στην Κύπρο και την ανακήρυξη του ψευδοκράτους του Ντενκτάς, καθώς και με τις προκλήσεις της στο Αιγαίο.

Η χώρα μας, από τη γεωγραφική μας θέση, αποτελεί έναν συνδετικό κρίκο ανάμεσα σε τρεις Ηπείρους, την Ευρώπη, την Ασία και την Αφρική, που έχουν σαν κοινό σημείο αναφοράς τη θάλασσα της Μεσογείου. Η Ελλάδα δεν είναι μόνο χώρα σύνορο, αλλά ταυτόχρονα είναι το κλειδί για το πέρας στα Βαλκάνια, τη Βόρεια Αφρική και τη Νοτιοανατολική Μεσόγειο και Ευρώπη.

Αναμφίβολα, η περιοχή μας αποτέλεσε και αποτελεί το παραδοσιακό και προνομιακό σταυροδρόμι συνάντησης, αντι-

παράδοσης των Ελλήνων, πολιτικών και κοινωνικών ρευμάτων. Ταυτόχρονα όμως, είναι μια περιοχή μόνιμης σύγκρουσης της γεωπολιτικής στρατηγικής των μεγάλων δυνάμεων στο παρελθόν και τον υπερδυνάμεον σήμερα.

Συνυπάρχουν τεράστιες δυνατότητες, με και σοβαροί περιορισμοί στην πορεία μας. Ο ωστός συνδυασμός της τολμηρής αξιοποίησης των δυνατοτήτων και της συνεισγνώσης των περιορισμών, οδηγεί σε ρεαλιστικό αλλά σταλάντευτο σχεδιασμό εξωτερικής πολιτικής, με ολόκληρους, αδέσμευτες και πολυδιάσπαστες προτοβουλές.

Προϋπόθεση για την αυτόνομη και ανεξάρτητη πορεία της Ελλάδας, για μια ασφαλή και νικηφόρα προοπτική Εθνικού Αυτοπροσδιορισμού, είναι να αξιολογείται σωστά, κάθε φορά, ο διεθνής συσχετισμός δυνάμεων και να εντάσσεται σωστά η χώρα μας στην κάθε φορά, ευρωπαϊκή, μεσογειακή και βαλκανική συγκυρία.

Η προσέγγιση είναι διαλεκτική, όχι γραμμική. Οι κινήσεις μας στον ένα τομέα, οικονομικό, πολιτικό, κοινωνικό, στρατιωτικό, πρέπει να συνδυάζονται με κινήσεις στον άλλο. Το ένα σπρώχνει το άλλο. Είναι μια πολύπλοκη πραγματικότητα. Είναι γεγονός αναμετοβήτητο, ότι στον παγκόσμιο χάρτη και κύρια στις θερμές περιοχές και στους ζωτικούς χώρους των υπερδυνάμεων - υπάρχει μια διόγκωμένη, αν θέλετε, γραμμή.

Είναι η γραμμή που ανεπάριστά τη γεωπολιτική ισορροπία, όπως καθορίστηκε στις συμφωνίες της Γιάλτας και του Πότσδαμ. Η βαριά σκιά του κολύμβητρου αναταγωνισμού σε στρατιωτικό

οικονομικό, πολιτικό, τεχνολογικό και πολιτιστικό επίπεδο, τείνει να παγώσει τις σφαίρες ευημερίας, τείνει να ακινητοποιήσει τα έθνη, τις κοινωνίες, τους λαούς. Αυτές οι δυσκολίες τις οποίες αναφέρω-δεν μνημονεύονται για να αποτρέψουν τις προσπάθειές μας. Αντίθετα, μνημονεύονται για να επιτείνουν τον αγώνα μας και να εμπλουτίσουν την πείρα μας.

Το ΠΑΣΟΚ έχει ασηθεύσει και στα λόγια και στην πράξη τη λογική του διαμοιρασμού του κόσμου και την ύπαρξη των ψυχροπολεμικών μπλόκ. Για μας, δεν ισχύουν αμυντικές δεσμεύσεις. Ο παγκόσμιος διπολισμός όμως και τα μπλόκ, τα στρατόπεδα, είναι δοσμένα ιστορικά στο σήμερα. Ένα δοσμένο όπως που δεν μας εγκλωβίζει, δεν μας καθλώνει σε μοιρολατρική αποδοχή και παθητική στάση.

Είναι σίγουρο ότι τα πάντα δεν ανάγονται και πολύ περισσότερο δεν εκπορεύονται μόνο από τον ανταγωνισμό των δύο υπερδυνάμεων. Υπάρχουν αντιφάσεις και αδυναμίες στο εσωτερικό και των δύο δομών. Υπάρχουν εσωτερικές συγκρούσεις και μετατοπίσεις μέσα στους στρατιωτικούς συνασπισμούς. Υπάρχουν αισθητές ρωγμές και έντονος εθνικός προστατευτισμός, αν θέλετε, στους οικονομικούς συνασπισμούς.

Η αντίθεση Βορρά-Νότου, είναι βασική και πανταχού πορούσα, μια και εξωτερικεύεται σε όλους τους διεθνείς οργανισμούς. Προβάλλουν αγεφύρωτες οι αντιθέσεις, δυστυχώς, των Αδεσμευτών. Διαμορφώνονται παντού ιδιαίτερες εθνικές δυναμικές, που προκύπτουν, είτε από πολιτικές διαδικασίες, είτε από εθνικοσπελευθερωτικά κινήματα, είτε από εναλλαγές στρατιωτικών καθεστώτων.

Υπάρχουν σε συνεχή ροή οι διακυμάνσεις και αναστροφές στις διακρατικές σχέσεις.

Αυτή η περιγραφή δείχνει τη ρευστότητα, την εναλλαγή που είναι ενδιαρρυντικό και θετικό στοιχείο από τη μία, και εγκυμονεί κινδύνους και δυσκολίες από την άλλη.

Είναι αλήθεια ότι κάθε ραγμή, κάθε αντίφαση, αντίθεση και διαφοροποίηση, γεννά ελπίδα και τροφοδοτεί δυνατότητες.

Η καταγραφή και ύπαρξη πολλών δόλων, ενισχύει για μια χώρα - αρκεί να το θέλει η χώρα - την πορεία προς μια συνολική εθνική διέξοδο.

Ο απόλυτος μηδενισμός των αντιθέσεων και των διαφοροποιήσεων που προβάλλεται σαν λυτρωτική λύση - είτε με την πρόοδοση της χώρας στο έδαφος της μιας ή της άλλης υπερδύναμης, είτε στη μεταπικρή σύγκρουση - είναι θάνατος και ανιστόρητη και τυχοδιωκτική. Αντίθετα, η προσοδημένη και τολμηρή αξιοποίηση όλου του πλάγματος των αντιθέσεων και των ραγμών, στα πλαίσια μιας πολυδυναμικής και πολυδιαστατης - χωρίς προκαταλήψεις - εξωτερικής πολιτικής, είναι η μοναδική βιώσιμη ριζοσπαστική και ρεαλιστική διέξοδος.

Αυτή η επεξεργασμένη θέση για ένα σοσιαλιστικό Κίνημα και πολύ περισσότερο για μια σοσιαλιστική Κυβέρνηση, είναι ουστατικό στοιχείο του τρίτου δρόμου. Και αυτό, γιατί συμβάλλει αποφασιστικά στην αποδιάρθρωση των ψυχροπολεμικών μπλόκ, μιας και καθιερώνει μια νέα διεθνή τάξη πραγμάτων με σχέσεις ισότητας αυτονομίας, ανεξαρτησίας μεταξύ εθνών και λαών.

Συγκεκριμένα, οι πολιτικές μας στον Γερμανικό χώρο είναι:

- Έχουμε αρνηθεί - στα πλαίσια του ΝΑΤΟ - την επέκταση και τη βελτίωση του πυρηνικού σχεδιασμού, καταγράφοντας και κατοχυρώνοντας τη διαφάνεια αλλά και τη θέση της χώρας μας.
- Έχουμε αρνηθεί - στα πλαίσια της πολιτικής Επιτροπής της ΕΟΚ - την πολιτική κλιμάκωση του ψυχρού πολέμου και τις συνεπακόλουθες οικονομικές κυρώσεις (π.χ. περίπτωση Πολωνίας, Γκάμπο, κ.λπ.).
- Έχουμε αρνηθεί την εγκατάσταση Πέρσιγκ και Κρούζ στο έδαφος της χώρας μας.
- Προτείνουμε τη συνέχιση και παράταση των Συνομιλιών των δύο Υπερδυνάμεων για την όραση κατά έξη μήνες με συνέπεια και σταθερότητα σ' όλες τις διαδικασίες και διαμερφώνουμε τις απαραίτητες συνθήκες για την αποπυρηνικοποίηση της χερσονήσου των Βαλκανίων.
- Υποστηρίζουμε τις προτάσεις Κυβερνήσεων, Κομμάτων και Κινήσεων Ειρήνης, για τις αποπυρηνικοποιημένες ζώνες στην Κεντρική Ευρώπη και τη Σκανδιναβία. Προσθούμε με ειλικρίνεια και συνέπεια την πρωτοβουλία των 6 ηγετών (Πάλε, Αλφονσίν, Γκάντι, Νουέρε, ντε λα Μαντρίντ, Παπανδρέου).
- Με κοινή επιστολή, υπογραμμένη από τον κ. Τσαουσέσκου και μένα προς την ηγεσία της ΕΣΣΑ και των ΗΠΑ, προτείνουμε την αναγκαιότητα συνέχισης του διαλόγου για την Ύφεση και Ειρήνη, με παράλληλη αναβολή της εγκατάστασης πυραύλων Πέρσιγκ και Κρούζ στην Ευρώπη.

- Πρωτοστατούμε στην προώθηση και ουσιαστικοποίηση του διαλόγου Βορρά - Νότου.
- Αναλάβουμε συγκεκριμένες πρωτοβουλίες για την ειρήνη στο Αίβανο και τη Μέση Ανατολή. Πρόσφατη είναι η μεσολάβησή μας για την προσέγγιση της Γαλλίας με τη Λιβύη και την αποτροπή μιας σύγκρουσης στο Τσάνι.
- Έχουμε σταθεί με συνέπεια συμπαράστατες στους αγώνες των Εθνικο-Απελευθερωτικών Κινήσεων στην Κεντρική Αμερική (Νικαράγουα, Σαλβαδόρ) και στην Αφρική.
- Ενισχύουμε αποφασιστικά τον αντιδικτατορικό αγώνα των λαών της Χιλής και της Κεντρικής και Νότιας Αμερικής.

ΕΡΩΤΗΣΗ:

Υπάρχει ένα ειδικότερο πρόβλημα που συνοψίζει όλα τα μεγαλύτερα προβλήματα της Ελλάδας: Το Κυπριακό. Όλοι εύχονται την αναζήτηση μιας ειρηνικής διευθέτησης, αλλά η δυσκολία έγκειται στην εξεύρεση λύσης που να είναι δίκαιη και ταυτόχρονα ειρηνική. Είναι σε να επιχειρείται "κάμηλον δια τρυπήματος παρίδος διελθεῖν", πράγμα που σημαίνει ότι είναι αναγκαία η συνδρομή άλλων πολιτικών δυνάμεων και άλλων χωρών. Θεωρείτε, κύριε Πρόεδρε, δυνατή μία λύση του Κυπριακού, με ποιούς όρους και σε πόσο χρονικό διάστημα ;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ:

Το Κυπριακό είναι πράγματι για την Ελλάδα πρότιστο εθνικό θέμα και ουσιαστικά, βαρόμετρο των σχέσεών μας με τη γειτονική και θεωρητικά σύμμαχη χώρα Τουρκία.

Αυτό, ανεξάρτητα από το γεγονός ότι το Κυπριακό είναι ταυτόχρονα μεγάλο διεθνές θέμα που αφορά την ανεξαρτησία και την κυριαρχία μιας μικρής αδέσμευτης χώρας μέλους του Ο.Η.Ε.

Ασφαλώς η Ελλάδα δεν μπορεί να μείνει αδιάφορη για την τύχη περισσότερου από μισού εκατομμυρίου Ελλήνων της Κύπρου που συνιστούν και την μεγάλη πλειοψηφία του πληθυσμού της. Πολύ περισσότερο, που με βάση τις συμφωνίες του 1960 για την ανεξαρτησία της Κύπρου, η Ελλάδα έχει παράλληλα και συμβατικές υποχρεώσεις για την υπεράσπιση της ανεξαρτησίας της Κυπριακής Δημοκρατίας.

Είναι προφανές επίσης, ότι αυτό που γίνεται στην Κύπρο - εισβολή και συνεχιζόμενη από το 1974 κατοχή του 36,4% του εδάφους της από Τουρκικά στρατεύματα - εκφράζει ωμά και απροκάλυπτα μια επεκτατική πολιτική της Άγκυρας που δεν είναι απειλή μόνο για την Κύπρο.

Βεβαίως, η λύση του Κυπριακού πρέπει να είναι ειρηνική και δίκαιη. Θα ήταν εύκολη μια τέτοια λύση εάν επρόκειτο μόνον για τις διακοινοτικές σχέσεις μεταξύ Ελλήνων και Τούρκων της Κύπρου. Δυστυχώς όμως, δεν είναι αυτή η ουσία του προβλήματος. Είναι η παρουσία των Τουρκικών στρατευμάτων που έχουν κάτω από τον απόλυτο έλεγχό τους τη μικρή Τουρκοκυπριακή κοινότητα και εκφράζουν τις φιλοδοξίες της Άγκυρας να παγιώσει και να διαιωνίσει τη διχοτόμηση του νησιού, με την εγκαθίδρυση χωριστού Τ/Κ ψευδοκράτους στα κατεχόμενα εδάφη, ταυτόχρονα με τη διεκδίκηση δικαιωμάτων και "εγγυήσεων" πάνω σ' ολόκληρο το νησί.

Η πολιτική αυτή, είναι η πηγή της άκροατης αδιέξοτης και τήρησης του οποίου κλήνται σε όλες τις συνομιλίες και διαπραγματεύσεις που έχουν γίνει μέχρι σήμερα και που δεν επέτρεψε να σημειωθεί οποιαδήποτε ουσιαστική πρόοδος προς την κατεύθυνση μιας ειρηνικής και δίκαιης λύσης. Η Τουρκική αυτή στάση, αποκορυφώθηκε με την ανακήρυξη περίι χωριστού T/K ψευδοκράτους που αναγνωρίσθηκε μόνο από την Τουρκία, ενώ καταδικάσθηκε έντονα από το Συμβούλιο Ασφαλείας και όλες σχεδόν τις χώρες του κόσμου.

Είναι φανερό ότι η αδιέλακτη αυτή στάση της Τουρκικής πλευράς, δεν μπορεί σε καμιά περίπτωση να αποτελέσει βάση για ειρηνική και δίκαιη λύση.

Δεν προκαλεί γι αυτό καμιά έκπληξη το γεγονός ότι οι πρωτοβουλίες και οι προσπάθειες του Γενικού Γραμματέα του Ο.Η.Ε. κ. Περσίλ Ετε Κουεγιάρ, οδηγήθηκαν επανειλημμένα σε ναυάγιο ή αδιέξοδο, με τελευταίο παράδειγμα τις καδόμενες ελπιδοφόρες προοπτικές του τρίτου γύρου των ει του άναγγος συνομιλιών στη Ν.Υόρκη.

Ασφαλώς, είναι αναγκαία η άσκηση ουσιαστικών πιέσεων, προς την κατεύθυνση της Άγκυρας, από πολιτικές δυνάμεις, χώρες και ομάδες χωρών - ιδιαίτερα από εκείνες που μπορούν να ασκήσουν σημαντική επιρροή και που από την άποψη αυτή έχουν ιδιαίτερη ευθύνη.

Η συνεχιζόμενη Τουρκική κατοχή στην Κύπρο και η πολιτική των τετασμένων γεγονότων, αποτελεί πρόκληση προς όλη την ανθρωπότητα. Εγυμονεί όμως ταυτόχρονα τον κίνδυνο μιας νέας κρίσης στην ήδη φορτισμένη επικίνδυνη περιοχή της Ανατολικής Μεσογείου.

Η λύση του Κυπριακού, δεν μπορεί να είναι άλλη από το σεβασμό της ανεξαρτησίας, της ακεραιότητας, της ενότητας και της κυριαρχίας της Κυπριακής Δημοκρατίας. Δεν μπορεί σε καμιά περίπτωση να είναι η επιβολή Τ/Κ ψευδοκράτους στην κατεχόμενη Κύπρο.

Έλληνες και Τούρκοι στην Κύπρο, μπορούν να ζήσουν στα πλαίσια της Κυπριακής Δημοκρατίας, με τα ίδια δικαιώματα και υποχρεώσεις. Αρκεί να σεβαστεί η Άγκυρα τη διεθνή νομιμότητα, να αναθεωρήσει την επεκτατική πολιτική της και να συνεργαστεί εποικοδομητικά ώστε η Κύπρος να γίνει γέφυρα συνεργασία και αφετηρία για ένα νέο κεφάλαιο στις σχέσεις μεταξύ των δύο χωρών μας.

ΕΡΩΤΗΣΗ:

Και τώρα κύριε Πρόεδρε, κάτι για την Ελλάδα και την Ευρωπαϊκή Κοινότητα. Η Ε.Ο.Κ. , η οποία διέρχεται μια λεπτή φάση, έδωσε κάτι και στην Ελλάδα αλλά επίσης έδωσε και εξακολουθεί να δίνει και πολλές απογοητεύσεις, ενώ από την άλλη πλευρά, απαιτεί πολλές θυσίες. Στις θυσίες αυτές, διάφορες χώρες της Κοινότητας προσαρμόστηκαν αναζητώντας μια σύγκλιση των οικονομικών τους επιλογών: Δηλ. πολιτική αusterότητας ή λιτότητας, μείωση του πληθωρισμού και περικοπή των δαπανών.

Ωστόσο, η Ελλάδα φαίνεται να ακολουθεί άλλο δρόμο. Στοχεύει ακόμη σε μια επέκταση των κοινωνικών δαπανών και επομένως πάσχει από ένα πολύ υψηλό ρυθμό πληθωρισμού.

Υπάρχουν αντικειμενικοί λόγοι που σας ώθησαν στις επιλογές αυτές; Και επίσης ποιές προοπτικές υπάρχουν για μια ρεβάνς των παραγωγικών επενδύσεων;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ:

Όταν το ΠΑΣΟΚ έγινε κυβέρνηση, η ελληνική οικονομία περνούσε μία βαθειά κρίση. Η παραγωγή ήταν στάσιμη, ο ρυθμός του πληθωρισμού είχε φτάσει το 25% , το έλλειμμα του δημόσιου τομέα αντιπροσώπευε το 15% του εθνικού προϊόντος ενώ το τρέχον έλλειμμα του ισοζυγίου πληρωμών ήταν 2,4 δισ.δολάρια.

Η κρίση αυτή οφειλόταν τόσο στην επιδείνωση της διεθνούς οικονομικής συγκυρίας, όσο και στην αλόγιστη πολιτική των προηγούμενων κυβερνήσεων και τον μεταπρατικό χαρακτήρα της μεταπολεμικής οικονομικής ανάπτυξης, που στηρίχτηκε κυρίως στις υπηρεσίες και τις εισροές εισοδημάτων από το εξωτερικό, με αποτέλεσμα να μη δημιουργηθεί ανταγωνιστική βιομηχανία.

Απο την άλλη μεριά, η ελληνική κοινωνία χαρακτηριζόταν από μεγάλες εισοδηματικές ανισότητες, ενώ το επίπεδο των κοινωνικών υπηρεσιών ήταν απαράδεκτα χαμηλό. Το ΠΑΣΟΚ ήταν, και είναι, ο φορέας ενός μεγάλου κοινωνικού κινήματος, με κεντρικό αίτημα την "Αλλαγή", δηλαδή τη δημιουργία μιας νέας, δίκαιης κοινωνίας.

Μέσα σε αυτά τα πλαίσια, η κυβέρνηση ακολούθησε το δρόμο μιας βαθμιαίας σταθεροποίησης της οικονομίας, προσπαθώντας ταυτόχρονα, να ικανοποιήσει βασικές κοινωνικές ανάγκες του λαού μας.

Τα αποτελέσματα αυτής της πολιτικής είναι ενθαρρυντικά : Ο πληθωρισμός πέφτει, τα ελλείμματα του δημόσιου τομέα και του ισοζυγίου πληρωμών έχουν τεθεί υπό έλεγχο, το εθνικό προϊόν θα σημειώσει φέτος αύξηση της τάξης του 2,5%, ενώ, παράλληλα, έχουν τηρηθεί οι κοινωνικές επαγγελίες μας.

Κοινοπρόεδρος, η οικονομική ανάπτυξη πρέπει να στηριχτεί στην ανάκαμψη των παραγωγικών επενδύσεων. Ήδη έχει ανακαταστή η ετήσια τάση των τελευταίων ετών και διαγράφονται ευνοϊκές προοπτικές για το μέλλον, λόγω της αύξησης της εσωτερικής και εξωτερικής ζήτησης, και της επενδυτικής κινητικοποίησης του δημόσιου τομέα στα πλαίσια του πενταετούς αναπτυξιακού προγράμματος.

ΕΡΩΤΗΣΗ:

Ελλάδα και Ιταλία. Κύριε Πρόεδρε, απο όλες τις γεωγραφικά και πολιτικά γειτονικές προς την Ελλάδα χώρες, η Ιταλία είναι ίσως εκείνη που θέτει τα μικρότερα προβλήματα, ή μάλλον δεν θέτει κανένα. Και τούτο είναι αμοιβαίο. Ωστόσο η φιλία αυτή που είναι πραγματική, δεν φαίνεται να βρίσκει επαρκείς διεξόδους στο συγκεκριμένο οικονομικό τομέα. Για να πούμε την αλήθεια, το αίσθημα του ρεαλισμού επιβάλλει να αναγνωρίσουμε ότι μεταξύ γειτόνων που αντικειμενικά δεν είναι πλούσιοι, είναι ευκολότερο να ανταλλάσσουν μηνύματα αλληλεγγύης παρά να κάνουν απο κοινού "business". Ωστόσο το πρόβλημα υπάρχει. Μπορεί να ξεπεραστεί και πώς;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ:

Όσον αφορά το πρώτο τμήμα της ερώτησής σας, που στην πραγματικότητα είναι δήλωση μάλλον παρά ερώτηση, συμφωνώ απόλυτα. Ό,τι δηλαδή η Ιταλία και η Ελλάδα δεν έχουν κανένα διμερές πρόβλημα στις σχέσεις τους, ενώ αντίθετα, τις δύο χώρες συνδέουν στενοί πολιτικοί δεσμοί, πέρα από την σχέση γειτονίας.

Όσον αφορά την διαπίστωσή σας ότι η φιλία των δύο χωρών δεν έχει βρεί επαρκείς διεξόδους στον οικονομικό τομέα; Θα μου επιτρέψετε να συμφωνήσω μερικά μόνο. Δεν νομίζω ότι πρέπει να υποτιμάμε τις ήδη υπάρχουσες οικονομικές μας σχέσεις.

Το διμερές μας εμπόριο συνεχώς αναπτύσσεται, ενώ παράλληλα πυκνώνουν και οι διμερείς μας επαφές, που μετά την φάση της διερρεύνησης, σίγουρα θα οδηγήσουν σε συγκεκριμένες μορφές συνεργασίας.

Πιστεύω δηλαδή ότι υπάρχει ήδη μία βάση οικονομικής συνεργασίας, που πρέπει να επεκτείνουμε και ποιοτικά και ποσοτικά. Πρέπει να ξεφύγουμε από τις καθαρά εμπορικές σχέσεις και να προχωρήσουμε σε πιο ολοκληρωμένες και σταθερές μορφές συνεργασίας, όπως οι μικτές επιχειρήσεις και άλλες μορφές συνεργασίας στον βιομηχανικό τομέα, που θα οδηγήσουν και στην μεταφορά τεχνολογίας από την μία χώρα στην άλλη.

Είναι γεγονός ότι παρά τη μεγάλη βιομηχανική ανάπτυξη του ιταλικού βορρά, οι δύο χώρες έχουν αρκετές ομοιότητες σαν Μεσογειακές χώρες. Αυτό σημαίνει, ότι σε μερικούς τομείς και κύρια στον αγροτικό, παράγουμε ανταγωνιστικά ομοειδή προϊόντα, έτσι που να μην υπάρχουν μεγάλα περιθώρια αύξησης των οικονομικών μας ανταλλαγών. Και ίσως αυτή την αλήθεια να υποκρύπτει ο σκεπτικισμός σας, όσον αφορά το μέλλον και τις δυνατότητες των οικονομικών μας σχέσεων.

Πιστεύω όμως ότι υπάρχουν και πολλοί άλλοι τομείς που οι οικονομίες μας είναι συμπληρωματικές, άρα υπάρχουν σημαντικά περιθώρια συνεργασίας. Παράλληλα πιστεύω ότι οι ορίζοντες της οικονομικής μας συνεργασίας, θα διευρυνθούν ουσιαστικά εάν φανταστούμε ένα πλαίσιο τριγωνικών σχέσεων, όπου στις δύο κορυφές του τριγώνου έχουμε την

Ελλάδα και την Ιταλία και στην τρίτη κορυφή αγορές τρίτων χωρών. Μπορούμε δηλαδή να συνεργαστούμε για την από κοινού κατάκτηση τρίτων αγορών, είτε στον εμπορικό είτε σε άλλους τομείς, όπως ο κατασκευαστικός.

Ενώνοντας τις δυνάμεις μας, μπορούμε να έχουμε οικονομικά οφέλη για τις δύο χώρες, που η κάθε μια μόνη της δεν μπορεί να εξασφαλίσει. Μ'αυτή την έννοια, πιστεύω ότι είναι κατ'εξοχήν υποχρέωση γειτόνων που έχουν κοινά προβλήματα, να συνεργάζονται και να αλληλοβοηθούνται.

Πέρα από τους βιομηχανικά ανεπτυγμένους τομείς της Ιταλικής οικονομίας, θάθελα να προσθέσω και ένα ακόμα που εμείς στην Ελλάδα θεωρούμε πολύ σημαντικό. Αυτός είναι ο χώρος των συνεταιρισμών, ειδικά στην γεωργία, που η Ιταλία είναι πολύ ανεπτυγμένη.

Τέλος, μια και αναφέρθηκα πριν σε τρίγωνα και συνεργασία με στόχο τρίτες αγορές, θα ήθελα να αναφερθώ και στην προφανή περιοχή που έχουμε άμεση υποχρέωση έναντι των δύο λαών μας να συνεργαστούμε στενά, την ΕΟΚ. Οι μοίρες μας είναι στενά δεμένες, όντας μέλη του ευρωπαϊκού νότου. Άρα είναι αναγκαίο να συνεργαστούμε στενά στα πλαίσια της ΕΟΚ, για την εξισορρόπηση της ζυγαριάς, που μέχρι τώρα κλίνει συστηματικά προς το μέρος των βόρειων χωρών της Κοινότητας, που συμβαίνει να είναι και οι πλουσιότερες.

ΕΡΩΤΗΣΗ:

Και τώρα κύριε Πρόεδρε, μια ερώτηση που σας αφορά σαν Πρωθυπουργό. Σεις υπήρξατε ο πρωτεργάτης μιας σειράς

ελληνικών σχέσεων με διάφορες αραβικές μεσογειακές χώρες οι οποίες προκαλέσαν όχι πάντοτε ευμενή οχόλια. Τελευταία όμως είχατε την ευκαιρία για μια ωραία "ρεβάνς", ευνοώντας στην αρχή διακριτικά και τώρα επίσημα με την συνάντηση της Κρήτης, το διάλογο μεταξύ Γαλλίας και Λιβύης για την επίλυση της κρίσης στο Τσάντ.

Πίστευετε ότι η Ελλάδα μπορεί να παίξει από μόνη της το ρόλο αυτό, ή μήπως φρονείτε ότι σε άλλα περίπλοκα ζητήματα όπως η αραβοισραηλινή κρίση και η σύρραξη Ιράκ-Ιράν, είναι περισσότερο χρήσιμες οι από κοινού προσπάθειες των διαφόρων ευρωπαϊκών χωρών της Μεσογείου, συμπεριλαμβανομένης κυρίως της Ιταλίας και μη εξαιρουμένης της Ισπανίας;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ:

Η Ελλάδα έχει θέσει σαν ακρογωνιαίο λίθο της εξωτερικής της πολιτικής, την εδραίωση της ύφεσης και τη ειρήνη τόσο στην περιοχή της όσο και σε παγκόσμια κλίμακα. Η χώρα μου είναι σταθερά προσηλωμένη στις αρχές του Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών και της Τελικής Πρόξης του Ελσίνκι και καταβάλλει κάθε προσπάθεια για την προαγωγή και ενίσχυση της διεθνούς ειρήνης και ασφάλειας καθώς και της διεθνούς συνεργασίας.

Είναι λοιπόν φυσικό, η κρίση στο Τσάντ με όλες τις προεκτάσεις και συνέπειες που θα μπορούσε να έχει, να μην αφήνει αδιάφορη τη Χώρα μου που άλλωστε δεν βρίσκεται μακριά από την εστία της κρίσης.

Η ελληνική πρωτοβουλία, που οδήγησε στη συνάντηση της Κρήτης, είναι αποτέλεσμα όχι μόνο της προσηλωσής μας

στις αρχές που προανέφερα και του ειδικούς ενδιαφερόν-
τός μας για την ευρύτερη περιοχή, αλλά και του γεγο-
νότος ότι και οι δύο ενδιαφερόμενες πλευρές απευθύνθη-
καν σε μας, λόγω των ιδιαίτερα φιλικών σχέσεων που έ-
χουμε μαζί τους.

Είναι βέβαιο όμως, ότι για την επίλυση περιπλόκων και
χρονιζόντων διεθνών προβλημάτων, όπως η Αραβο-Ισραηλι-
νή κρίση και η σύρραξη Ιράν-Ιράκ, σφαλώς οι συλλο-
γικές πρωτοβουλίες με την συμμετοχή και άλλων ενδιαφε-
ρομένων ηγετών, δεν μπορεί παρά να είναι χρήσιμες και
επιθυμητές.

ΔΟΥΒΛΙΝΟ, 3-12-1984

ΣΥΝΟΔΟΣ ΚΟΡΥΦΗΣ ΤΗΣ ΕΟΚ

ΤΑ ΘΕΜΑΤΑ ΠΟΥ ΘΑ ΤΗΝ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΟΥΝ

Αρχίζει αύριο το απόγευμα (15.00' μ.μ. τοπική ώρα) στο Δουβλίνο το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Κορυφής, (Πρωθυπουργοί Κυβερνήσεων και ηγέτες χωρών-μελών) της ΕΟΚ, με τη συμμετοχή από ελληνικής πλευράς του Πρωθυπουργού Α. Παπανδρέου του υπουργού και του υφυπουργού Εξωτερικών Γιάννη Χαραλαμπίδου και Θεόδωρου Πάγκαλου.

Προηγουμένως, στις 12.45', ο Πρόεδρος της Ιρλανδικής Δημοκρατίας Ατριν Χίλλερν θα παραθέσει πρόγευμα στους Πρωθυπουργούς και ηγέτες των χωρών-μελών της Κοινότητας.

Τα θέματα που είναι στην ανεπίσημη και "ελαστική ατζέντα" των εργασιών του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου είναι:

1. Η διεύρυνση της ΕΟΚ με την ένταξη της Ισπανίας και της Πορτογαλίας. Οι διαπραγματεύσεις με τις δύο αυτές χώρες βρίσκονται σε αδιέξοδο εξαιτίας της αδυναμίας του συμβουλίου των υπουργών Εξωτερικών της Κοινότητας να βρούν, την περασμένη εβδομάδα στις Βρυξέλλες, μια κοινή θέση για το ισπανικό κρασί που, μετά την ένταξη, θα ανταγωνίζεται το γαλλικό και το ιταλικό κυρίως. Για το πρόβλημα αυτό, ο Ιρλανδός Πρωθυπουργός, ο οποίος θα προεδρεύσει στο συμβούλιο, θα επικρατεί αύριο το απόγευμα στους ομολόγους του μια συμβιβαστική πρόταση επίλυσής του, έτσι ώστε να ξεπεραστεί το ανασταλτικό αυτό τεχνικό εμπόδιο στις διαπραγματεύσεις με τις χώρες της Ιβηρικής που έχει συμφωνηθεί από τους Δέκα ότι θα ενταχθούν στην ΕΟΚ την 1η Ιανουαρίου του 1986.

Μαζί με το πρόβλημα του κρασιού υπάρχει και ένα δεύτερο πρόβλημα για επίλυση. Πρόκειται για τη ρύθμιση του δικαιώματος το οποίο διεκδικεί η Ισπανία να ψαρεύουν οι αλιείς της στα κοινοτικά χωρικά ύδατα. Οι περισσότερες χώρες θέλουν μια μεταβατική περίοδο 15 χρόνων. Η Ελλάδα και η Ιταλία θεωρούν το χρονικό αυτό διάστημα υπερβολικό.

Οι Δέκα ηγέτες αναμένεται ότι θα διατυπώσουν επίσημα την πολιτική τους βούληση για το ξεπέραςμα των τεχνικών διαπραγματευτικών εμποδίων, έτσι ώστε να τηρηθούν οι υποχρεώσεις τους και οι δεσμεύσεις τους απέναντι στην Ισπανία και την Πορτογαλία.

Ανάγκη για επίσημη δήλωση των Δέκα στο Δουβλίνο παρουσιάζεται επιτακτικότερη επειδή, όπως γράφει ο Ιρλανδός Πρωθυπουργός στην πρόσφατη επιστολή του προς τους ηγέτες των άλλων κρατών-μελών:

"Η ψυχολογική επίπτωση στις υποψήφιες για ένταξη χώρες, από την αδυναμία να επιλύσουμε τώρα τα εναπομένοντα διαπραγματευτικά προβλήματα, θα είναι πολύ σοβαρή και θα έχει βαθειές πολιτικές συνέπειες". Υπενθυμίζεται ότι στα τέλη αυτού του μήνα οι Ισπανοί σοσιαλιστές θα πραγματοποιούν το συνέδριό τους και η Γερμανική Κυβέρνηση ανησυχεί σοβαρά ότι σε περίπτωση νέας αναβολής των διαπραγματεύσεων για την ένταξη θα ενισχυθεί μέσα στο Ισπανικό Σοσιαλιστικό Κόμμα η αντινατοϊκή του τάση, που θα έχει ένα ακόμα επιχείρημα εναντίον της ένταξης της χώρας στο στρατιωτικό σκέλος της Ατλαντικής Συμμαχίας.

Δημοσιονομική πειθαρχία, η οποία συνδέεται άμεσα με την διεύρυνση της ΕΟΚ πρόκειται για σύστημα ελέγχου και περιορισμού των δαπανών της Κοινότητας (και κυρίως των αγροτικών) που μέχρι τώρα αυξάνονται με ρυθμό μεγαλύτερο από την αύξηση των εσόδων της. Στις 12 Νομβρίου οι υπουργοί της Κοινότητας είχαν συμφωνήσει σε ένα κείμενο περιορισμού των δαπανών λειτουργίας της Κοινότητας. Οι αποφάσεις αυτές, που είχε προγραμματισθεί να τεθούν σε εφαρμογή το 1986, αμφισβητούνται σοβαρά από το Βέλγιο, την Ιταλία και την Ελλάδα. Επιχείρημά τους. Το σχέδιο της δημοσιονομικής πειθαρχίας περιορίζει τις ήδη μειωμένες εξουσίες του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου. Η κατάσταση γίνεται ακόμα πιο περίπλοκη μετά την πρόσφατη δήλωση της Βρεταννίας και της Γερμανίας ότι δεν θα καταβάλουν το ποσό που τους αναλογεί για το συμπληρωματικό προϋπολογισμό της ΕΟΚ για το 1984, που αποφασίστηκε τον περασμένο Οκτώβριο και ο οποίος ανέρχεται σε 1 δισεκατομμύριο ECU (750 εκ. δολ). Η Βρεταννία και η Γερμανία καλύπτουν το 40% του συμπληρωματικού προϋπολογισμού.

Η έκθεση για την αναθεώρηση των θεσμών της Κοινότητας που εργάστηκε η επιτροπή Σπασκ (συμμετοχή από ελληνικής πλευράς του συμβούλου του Πρωθυπουργού Γιάννη Παπαντωνίου). Η επιτροπή αυτή συστήθηκε με απόφαση των Δέκα ηγετών στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Φονταινεμπλώ τον περασμένο Ιούνιο και στην προσωρινή έκθεσή της προς το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Δουβλίνου, καταγράφει μια σειρά από προτάσεις για ένα "ποιοτικό άλμα" της Κοινότητας που θα στηρίζεται στους κεντρικούς αυτούς άξονες.

Α. Ίδρυση νέας γνήσιας εσωτερικής κοινής αγοράς με την ελεύθερη κυκλοφορία των αγαθών, των κεφαλαίων και των πολιτών.

Β. Ενίσχυση του Ευρωπαϊκού Νομισματικού Συστήματος (ΕΝΣ) με τη χρησιμοποίηση ενός κοινού νομίσματος, την Ευρωπαϊκή Νομισματική Μονάδα (ΕCΜ) και την ίδρυση μιας Κεντρικής Ευρωπαϊκής Τράπεζας.

Γ. Ευρωπαϊκή ενοποίηση και σε άλλους τομείς, εκτός του οικονομικού.

Δ. Σύσφιξη των δεσμών των Δέκα στον τομέα της εξωτερικής πολιτικής.

Ε. Τροποποίηση των κανόνων λειτουργίας των θεσμικών οργάνων της Κοινότητας. Κατάργηση του συμβιβασμού του Λουξεμβούργου (Ιανουάριος 1966) και λήψη των αποφάσεων από τους υπουργούς όχι με ομοφωνία - όπως σήμερα, αλλά με πλειοψηφία, ενίσχυση του νομοθετικού ρόλου του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και δυνατότητα ανάληψης περισσότερων πρωτοβουλιών από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, στην οποία θα μετέχει ένας μόνο επίτροπος από κάθε χώρα-μέλος και η οποία θα αναλάμβανε τα καθήκοντα αφού θα έχει παρουσιάσει το πρόγραμμα δράσης της για την τετραετή θητεία της, το οποίο πρόγραμμα δράσης θα έχει πάρει ψήφο εμπιστοσύνης του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου.

Η προσωρινή έκθεση της "Επιτροπής Σπασκ 2", την οποία υποστηρίζουν κυρίως η Γαλλία και η Γερμανία, θεωρείται από τρεις άλλες χώρες, τη Βρεταννία, τη Δανία και την Ελλάδα, ως ιδιαίτερα προχωρημένη στις προτάσεις της. Οι τρεις αυτές χώρες φαίνεται ότι δεν είναι διατεθειμένες να την υπογράψουν με το σημερινό της περιεχόμενο.

Η οικονομική και κοινωνική κατάσταση στις χώρες της ΕΟΚ θα συζητηθεί με βάση τα συμπεράσματα και τις προτάσεις της σχετικής έκθεσης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, την οποία θα παρουσιάσει ο Πρόεδρος της Γκαστόν Τόρν στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο. Δεν αποκλείεται στα πλαίσια της συζήτησης αυτής να θιγούν και θέματα σχετικά με τη βελτίωση της λειτουργίας του Ευρωπαϊκού Νομισματικού Συστήματος και το ρόλο που θα κληθεί να παίξει στο μέλλον η Ευρωπαϊκή Νομισματική Μονάδα (ΕCΜ) ως ενιαίο ευρωπαϊκό νόμισμα. Το βράδυ της Δευτέρας, οι δέκα ηγέτες θα συζητήσουν κατά τη διάρκεια του δείπνου τους και θέματα σχετικά με την πολιτική συνεργασία τους.

Συγκεκριμένα:

1. Σχέσεις Ανατολής-Δύσης μετά την επανεκλογή του Προέδρου Ρήγκαν και τις προοπτικές που διαγράφονται για την επανάληψη του αμερικανο-σοβιετικού διαλόγου για τον περιορισμό των πυρηνικών όπλων.

Σύμφωνα με πληροφορίες, ο κ. Παπανδρέου θα παρουσιάσει στους ομολόγους του το αίτημα της Πολωνίας για την άρση των οικονομικών κυρώσεων που έχουν επιβάλει στο καθεστώς του στρατηγού Γιαρουζέλσκι οι χώρες-μέλη της ΕΟΚ.

2. Μέση Ανατολή οι δέκα θα εξετάσουν τις εξελίξεις της κατάστασης στη περιοχή, ιδιαίτερα μετά τα πρόσφατα ταξίδια του Έλληνα Πρωθυπουργού στη Συρία και την Ιορδανία και του κ. Μιττεράν στη Δαμασκό. Δεν πρέπει να αποκλείεται μια νέα πρωτοβουλία από την πλευρά του Έλληνα Πρωθυπουργού για μια κοινή δράση των Δέκα προς την κατεύθυνση της δίκαιης και ειρηνικής διευθέτησης του Μεσανατολικού.

Σύμφωνα με πληροφορίες οι δέκα θα μπορούσαν να καταλήξουν στο Δουβλίνο σε μια κοινή δήλωση που θα αποτελεί μια βελτιωμένη συνέχεια της δήλωσής τους στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Βενετίας, στις 13 Ιουνίου 1980.

3. Η κατάσταση στην Κεντρική Αμερική και στη Λατινική Αμερική (Νικαράγουα, Χιλή κ.λ.π)

4. Αφρική: Συγκεκριμένα η συμβολή των Δέκα στην αντιμετώπιση της πείνας που απειλεί με θάνατο εκατομμύρια Αφρικανούς και η οποία οφείλεται στην καταστροφή των καλλιεργειών από την παρατεταμένη ανομβρία. Θα συζητηθεί επίσης το θέμα της Νοτιοαφρικανικής Ένωσης - οι Δέκα θα ακούσουν - σύμφωνα με δημοσιογραφικές πληροφορίες - εισήγηση του νέου Προέδρου της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, Ζάκ Ντελόρ, (έχει διατελέσει υπουργός Οικονομικών της Γαλλίας), ο οποίος αναλαμβάνει τα καθήκοντά του μαζί με τους νέους επιτρόπους στις 6 Ιανουαρίου 1985, σχετικά με τους στόχους και τις προτεραιότητες της επόμενης τετραετίας.

Οι δέκα ηγέτες αναμένεται ότι θα συζητήσουν ακόμα την καταννομή των πέντε αντιπροεδρίων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Δεν πρέπει να αποκλειστεί το ενδεχόμενο ο νέος Έλληνας επίτροπος. Γρηγόρης Βάρφης, να πάρει μια από τις αντιπροεδρίες αυτές.

Τέλος, ένα θέμα που απασχολεί άμεσα την Ελλάδα και που θα θέσει ο κ. Παπανδρέου στους ομολόγους του είναι η λήψη οριστικής απόφασης για την προώθηση των μεσογειακών ολοκληρωμένων προγραμμάτων (ΜΟΠ), τα οποία περιλαμβάνονται στο ελληνικό μνημόνιο Μάρτης 1982, προς την ΕΟΚ και που η υιοθέτησή τους θα βελτιώσει τους όρους ένταξης της Ελλάδας στην ΕΟΚ, με την εισροή στην Ελλάδα κοινοτικών

πόρων που το ύψος τους υπολογίζεται σε 220 δισεκατομμύρια δραχμές περίπου, κατανεμημένων σε μια πενταετία.

Οι Δέκα πρέπει να αποφασίσουν στο Δουβλίνο:

- A. το ύψος του συνολικού ποσού των "ΜΟΠ",
- B. το ποσό αυτό να είναι ανεξάρτητο από τους πόρους που διατίθενται στις χώρες-μέλη προς τα διαρθρωτικά ταμεία της Κοινότητας.

ΔΟΥΒΛΙΝΟ , 3 - 12 - 1984

Η ΠΡΩΤΗ ΜΕΡΑ ΤΗΣ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗΣ ΤΗΣ ΕΥΝΟΔΟΥ ΚΟΙΝΟΤΗΤΗΣ ΤΗΣ ΕΟΚ

Άρχισε στις 3 (τοπική ώρα) σήμερα το απόγευμα στο "Dublin Castle" το παλιό κυβερνείο την εποχή της βρεταννικής κατοχής της Ιρλανδίας , το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, με συμμετοχή απο ελληνικής πλευράς του Πρωθυπουργού κ. Ανδρέας Γ. Παπανδρέου και του υπουργού Εξωτερικών κ. Γ. Χαραλαμπίδου.

Το πρώτο θέμα με το οποίο ασχολήθηκαν οι δέκα ηγέτες της ΕΟΚ ήταν η οικονομική και κοινωνική κατάσταση που επικρατεί στην Κοινότητα. Η συζήτησή τους έγινε με βάση έκθεση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, την οποία παρουσίασε ο Πρόεδρος κ. Γκαστόν Τόρν.

Δεύτερο θέμα το οποίο συζητήσαν οι δέκα ηγέτες της ΕΟΚ, είναι τα προβλήματα που δημιουργούνται στην Κοινότητα απο την διεύρυνσή της με την επικείμενη ένταξη σ' αυτήν της Ισπανίας και της Πορτογαλίας. Τα προβλήματα αυτά εντοπίζονται βασικά στον αγροτικό τομέα και συγκεκριμένα στην εξεύρεση τρόπων για την αντιμετώπιση της "λίμνης του κρασιού", που θα δημιουργηθεί μέσα στην Κοινότητα, μετά την Ισπανική εισδοχή σ' αυτήν.

Προβλήματα, επίσης, που πρέπει να επιλυθούν σύντομα, παρουσιάζουν οι τομείς των οπωροκηπευτικών και της αλιείας.

Αν οι δέκα ηγέτες δεν αποφασίσουν σήμερα ή το αργότερο αύριο το πρωί για τα παραπάνω ζητήματα, είναι περίπου βέβαιο ότι δεν θα σταθεί δυνατό να τηρηθεί η υπόσχεσή τους προς τους Ισπανούς και τους Πορτογάλους, για πλήρη ένταξή τους απο την 1η Ιανουαρίου 1986.

Σύμφωνα με δημοσιογραφικές πληροφορίες, ο Ιρλανδός Πρωθυπουργός κ. Φιτζέραλντ, πρόκειται να υποβάλει στους ομόλογούς του μια νέα συμβιβαστική πρόταση, που θα λαμβάνει υπόψη τα ειδικά συμφέροντα των τριών άμεσα ενδιαφερομένων οινοπαραγωγών χωρών της ΕΟΚ, της Ιταλίας, της Γαλλίας και της Γερμανίας.

Πρέπει να προστεθεί ότι τα μέτρα ασφαλείας και προστασίας των δέκα ηγετών, είναι πρωτοφανή στα κοινοτικά χρονικά. Χιλιάδες αστυνομικοί, λυκόσκυλα εκπαιδευμένα στην ανακάλυψη εκρηκτικών πάσης φύσεως, στρατός που σταθμεύει στα επίκαιρα σημεία της πόλης, 70 πύραυλοι εδάφους - αέρος, βρίσκονται απο χθές σε κατάσταση συναγερμού.

Τα μέτρα αυτά δεν εμπόδισαν τον "Εθνικό Απελευθερωτικό Στρατό", με ανώνυμα τηλεφωνήματα, να πανικοβάλλει σήμερα, πολλές φορές τις αρχές Ασφαλείας, αναγγέλλοντας κάθε φορά την τοποθέτηση κάποιας βόμβας σε διάφορα σημεία στο "Dublin Castle".

Οι δέκα Πρωθυπουργοί των χωρών - μελών, αφού συζήτησαν γύρω από την οικονομική και κοινωνική κατάσταση στην Κοινότητα, συγκέντρωσαν το ενδιαφέρον τους στα βασικά προβλήματα που θέτει η διεύρυνση της ΕΟΚ και συγκεκριμένα το πρόβλημα του κρασιού και το θέμα των Μεσογειακών Ολοκληρωμένων Προγραμμάτων.

Στην ανταλλαγή απόψεων για τα Μεσογειακά Ολοκληρωμένα Προγράμματα, υπάρχουν στο τραπέζι των συζητήσεων οι συγκεκριμένες προτάσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, οι οποίες συνοψίζονται ως εξής:

- Άμεση έναρξη της ισχύος τους, δηλαδή από το 1985.
- Χρηματοδοτική ικανότητα του ύψους 6,5 δισεκατομμυρίων ΕΔΜ, από τα οποία 2,5 δισεκατομμύρια θα διατεθούν για την Ελλάδα.
- Διάρκεια εφαρμογής τους έξι χρόνια, δηλαδή μέχρι το 1991.

Ο υπουργός Εξωτερικών κ. Γιάννης Χαραλαμπόπουλος, πήρε το λόγο και εξέθεσε όλο το ιστορικό των Μεσογειακών Ολοκληρωμένων Προγραμμάτων. Ο κ. Χαραλαμπόπουλος, είπε μεταξύ των άλλων, ότι τα Μεσογειακά Ολοκληρωμένα Προγράμματα, δεν είναι εφεύρεση των μεσογειακών χωρών της Κοινότητας, αλλά μια ολοκληρωμένη πρόταση της Κοινότητας που τα θεσμικά της όργανα έχουν αιτιολογήσει και με επάρκεια και με σαφήνεια.

Ο κ. Χαραλαμπόπουλος ανέπτυξε τις ελληνικές θέσεις για τα Μεσογειακά Ολοκληρωμένα Προγράμματα, συνδέοντάς τα με τη νέα διεύρυνση της ΕΟΚ, ανατρέχοντας, παράλληλα, στις πολλαπλές σχετικές δηλώσεις και δεσμεύσεις των "Δέκα" στα Συμβούλια Κορυφής της Στουτγάρδης, των Βρυξελλών και των πιο πρόσφατων, τον περασμένο Ιούνιο, στο Φονταινεμπλώ.

Ο Έλληνας υπουργός Εξωτερικών υπογράμμισε, επίσης, την ευνοϊκή επίδραση που θα έχουν τα Μεσογειακά Ολοκληρωμένα Προγράμματα, όχι μόνο στις άμεσα οφελούμενες, απόλυτα οικονομίες των τριών μεσογειακών χωρών (Ελλάδα, Ιταλία, Γαλλία) αλλά και στις οικονομίες και των υπολοίπων χωρών της ΕΟΚ. Ο κ. Χαραλαμπόπουλος, δήλωσε ότι η Ελλάδα υποστηρίζει τις προτάσεις που έχει υποβάλει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

Στη συζήτηση του πρώτου θέματος, δηλαδή τη σχετική με την οικονομική και κοινωνική κατάσταση στην Κοινότητα, ο Πρωθυπουργός κ. Ανδρέας Παπανδρέου, στην παρέμβασή του τόνισε την ιδιαίτερη σημασία που παίζει στην ομαλή λειτουργία των Ευρωπαϊκών οικονομιών, η οικονομική και νομισματική πολιτική που ακολουθούν οι Η.Π.Α., τόσο σχετικά με το δολλάριο, όσο και με τα επιτόκια. Ο κ. Παπανδρέου επεσήμανε στους ομόλογους του ότι η οικονομική πολιτική που ακολουθούν ορισμένες χώρες - μέλη της Κοινότητας (αντιπληθωριστικά μέτρα κ.λ.π.) έχουν δυσμενείς συνέπειες στις οικονομίες άλλων χωρών της ΕΟΚ. Με άλλα λόγια - είπε ο κ. Παπανδρέου - οι χώρες που έχουν πετύχει χαμηλούς ρυθμούς πληθωρισμού, έχουν αυξήσει την ανεργία τους, κάνοντας ταυτόχρονα, και εξαγωγή της στις άλλες χώρες - μέλη. Ο Έλληνας Πρωθυπουργός, αναφέρθηκε με επιμονή στα προβλήματα της ανεργίας μέσα στην Κοινότητα, καθώς και στην ανάγκη για την ανάπτυξη των νέων τεχνολογιών, ανάγκη που, όπως είπε, παρουσιάζεται σήμερα περισσότερο επιτακτική από κάθε άλλη φορά, αν θέλει η Ευρώπη να καλύψει το τεχνολογικό χάσμα που την χωρίζει από τις Η.Π.Α. και την Ιαπωνία.

Για την διεύρυνση, ο κ. Παπανδρέου, υπενθύμισε στους ομόλογους του το ενδιαφέρον της Κυβέρνησής του για τις δύο υποψήφιες για ένταξη χώρες και τόνισε ότι οι "Δέκα" έχουν αναλάβει πολιτικές δεσμεύσεις απέναντι στην Ισπανία και την Πορτογαλία. Ο Έλληνας Πρωθυπουργός βάσισε τη θέση του υπέρ της προσχώρησης στην Κοινότητα των δύο χωρών της Ιβηρικής, στην ανάγκη να σεβαστούν οι "Δέκα" την επιθυμία των λαών της Ισπανίας και της Πορτογαλίας, μια επιθυμία που οι "Δέκα" πρέπει να σεβαστούν. Ο κ. Παπανδρέου είπε, ακόμη, ότι η διεύρυνση της Κοινότητας προς το Νότο είναι ιδιαίτερα χρήσιμη, διότι έτσι θα υπάρξει ισορροπία ανάμεσα στις αναπτυγμένες βιομηχανικές χώρες του Βορρά και τις περικοότερο αγροτικές χώρες της Μεσογείου.

Οι Πρωθυπουργοί σχετικά με τα προβλήματα της διεύρυνσης συμφώνησαν να συζητήσουν μόνο τα πιο σημαντικά, δηλαδή το πρόβλημα του κρασιού και τα Μεσογειακά Οληκληρωμένα Προγράμματα. Ειδικά για το κρασί, η Ιρλανδική Προεδρία έχει υποβάλει ανεπίσημα μια νέα συμβιβαστική πρόταση, που θα την επεξεργασθεί τη νύκτα ομάδα εμπειρογνομόνων από όλες τις χώρες-μέλη της Κοινότητας, για να μπορέσουν οι "Δέκα" ηγέτες να συζητήσουν πάνω σε μια συγκεκριμένη βάση, αύριο το πρωί.

Με βάση ασφαλείς δημοσιολογικές πληροφορίες, η ανεπίσημη ακόμη Ιρλανδική πρόταση συγκινηθύνεται σε τρία κύρια θέματα.

"Στην ανάγκη να μειωθεί η έκταση των αιπελώνων της Κοινότητας".

"Στην ανάγκη να χρηματοδοτούνται μόνο προσπάθειες βελτίωσης της ποιότητας του κρασιού και όχι αύξησης της παραγωγής του".

"Την ανάγκη να ενισχυθεί η υποχρεωτική απόσταξη όταν η οινοπαραγωγή υπερβαίνει ένα ανώτατο όριο (το οποίο πρέπει να συμφωνηθεί από τους Δέκα)".

Το ζήτημα της δημοσιονομικής πειθαρχίας και οι σχέσεις στο ζήτημα αυτό του Συμβουλίου με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο αναμένεται να συζητήσουν σε ιδιαίτερη συνεδρίασή τους οι δέκα υπουργοί Εξωτερικών.

Στις 7 περίπου (ώρα Ιρλανδίας), οι δέκα Πρωθυπουργοί διέκοψαν τη συνεδρίασή τους και θα ξανασυναντηθούν στις 8 για το δείπνο. Ο τόπος της συνάντησής τους για το δείπνο κρατείται για λόγους ασφαλείας μυστικός.

Φαίνεται πως υπάρχει κάποια διέξοδος στο θέμα του κρασιού που μπλοκάρει κάθε άλλη συζήτηση για τη διεύρυνση και κατ'επέκταση για το ΜΟΠ (Μεσογειακά Ολοκληρωμένα Προγράμματα). Σύμφωνα με πληροφορίες, οι εμπειρογνώμονες πλησιάζουν σε μια κοινώς αποδεκτή λύση πιο γρήγορα απ'ότι αναμενόταν και διαγράφεται η δυνατότητα και πιθανότητα να ξανασυνεδριάσουν οι Πρωθυπουργοί μετά το δείπνο, για να πάρουν συγκεκριμένη απόφαση γύρω από το κρασί και να μην περιμένουν αύριο το πρωί.

Θα πρέπει να σημειωθεί ότι στο Συμβούλιο συμμετέχουν, ακόμη, ο υφυπουργός για θέματα ΕΟΚ, κ. Θεόδωρος Πάγκαλος, ο Διπλωματικός Σύμβουλος του Πρωθυπουργού, κ. Χρήστος Μαχαιρίτσας και ο Σύμβουλος του υπουργού Εξωτερικών, ειδικός για Κοινοτικά θέματα κ. Γιάννης Κρανιδιώτης.-

Δουβλίνο, 3 Δεκεμβρίου 1984

1η ΗΜΕΡΑ ΤΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ ΤΗΣ ΣΥΝΟΔΟΥ
ΚΟΡΥΦΗΣ ΤΗΣ ΕΟΚ

ΔΗΛΩΣΗ ΤΟΥ ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΥ κ. ΑΝΔΡΕΑ Γ. ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ ΜΕΤΑ ΤΗ
ΔΙΑΚΟΠΗ ΤΗΣ ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗΣ ΤΗΣ ΣΥΝΟΔΟΥ ΚΟΡΥΦΗΣ ΤΗΣ ΕΟΚ :

" Πρώτον, σε ό,τι αφορά τις βόμβες στην Αθήνα, έδωσε μια μακροσκελέστατη δήλωση ο κ. Σκουλαρίκης, η οποία θα περάσει αύριο στον Τύπο και νομίζω ένα κομμάτι της στην Τηλεόραση. Δεν έχω να προσθέσω τίποτε σ' αυτό, γιατί, όπως και σεις από δεύτερο χέρι, πληροφορούμαι αυτές τις εξελίξεις. Εκείνο το οποίο μπορώ να πω είναι ότι υπήρξε άμεση κινητοποίηση από πλευράς της Κυβέρνησης και απ' ό,τι πληροφορήθηκα, όπως και σεις από μένα, οι Άραβες πρέσβεις εξέφρασαν τη βαθιά τους ικανοποίηση για τον τρόπο με τον οποίο προστατεύονται στη χώρα μας.

Τώρα, τί έγινε απόψε. Η μέρα ήταν σημαντική. Η συζήτηση κάλυψε τα εξής θέματα. Ήταν πολύωρη συζήτηση. Το πρώτο θέμα ήταν εκτιμήσεις και προτεινόμενες οικονομικές πολιτικές για την αντιμετώπιση των προβλημάτων της ευρωπαϊκής οικονομίας. Μια αύξηση του Ακαθάριστου Προϊόντος της τάξεως του 2 και 1/4 δεν είναι ικανοποιητική, φυσικά. Και αυτή περίπου είναι και η δικιά μας στάθμη, που δεν είναι ικανοποιητική.

Βέβαια, στον πληθωρισμό έχουν ορισμένες επιτυχίες, θα έλεγα, οι δυτικές χώρες. Και εμείς έχουμε, αλλά η απόσταση παραμένει σημαντική.

Ετόνισα, κυρίως, το θέμα της ανεργίας, το οποίο, πέρα από ευχολόγια, δεν αντιμετωπίζεται. Τόνισα, επίσης, την ανάγκη, η τεχνολογική επανάσταση που έρχεται, να μην γίνει αντικείμενο μονάχα των ήδη προχωρημένων χωρών, αλλά να υπάρξει ένα συντονισμένο σχέδιο, που κάθε χώρα θα παίξει ένα συγκεκριμένο ρόλο μέσα στο σύνολο, στο σύστημα, έτσι ώστε να συμμετάσχει στην τεχνολογική αυτή επανάσταση - πρόοδο.

Τρίτο, το θέμα των δύο ταχυτήτων (Ευρώπη των δύο ταχυτήτων). Τόνισα ότι η απόσταση ανάμεσα στο επίπεδο κατά κεφαλήν εισοδήματος Βορρά - Νότου μεγαλώνει, το χάσμα Βορρά - Νότου διευρύνεται αντί να μικραίνει και τόνισα την ανάγκη για σύγκλιση των οικονομιών και το ρόλο που πρέπει να παίξει η Κοινότητα, αλλά τον οποίο ασφαλώς δεν παίζει, στα πλαίσια της μονεταριστικής, βασικά, πολιτικής μιας δημοσιονομικής πειθαρχίας, που έχει πάρει τη θέση μιας συγκεκριμένης πολιτικής.

Και μάλιστα τόνισα το εξής: Ότι μέχρι τώρα είχαμε, τουλάχιστον, Κοινότητα, δηλαδή δασμολογική ένωση συν μία πολιτική, την Κοινή Αγροτική Πολιτική. Τώρα, όπως πηγαίνουμε με τη δημοσιονομική πειθαρχία, θα χάσουμε και αυτή την πολιτική.

Δεν μπορούν να μιλάνε για πολιτική ένωση της Ευρώπης, όταν η Κοινότητα χάνει κάθε νόημα, πέραν της δασμολογικής ένωσης, για τους λαούς που την απαρτίζουν. Αυτό ήταν το πρώτο. Όπως καταλαβαίνετε, από την άλλη μεριά ήταν οι Εγγλέζοι, οι Γερμανοί. Ήταν μια ενδιαφέρουσα συζήτηση.

Μπήκαμε ύστερα στο δεύτερο και μεγάλης σημασίας θέμα, που ήταν και το κύριο θέμα, βέβαια, της διεύρυνσης της Κοινότητας. Και αυτό είχε δύο κεφάλαια, δύο ξεχωριστές συζητήσεις.

Το πρώτο, αφορούσε το κρασί. Δεν θα σας πω για το πρόβλημα. Είναι και πολύπλοκο και όχι και πολύ ευχάριστο. Μιλάμε για την πρόσθεση ζάχαρης, για το πότε θα γίνει απόσταση, τέλος πάντων δεν είναι θέματα, τα οποία συζητούν εκτός από τους θηνοπαραγωγούς φυσικά. Και πρέπει να πω ότι ο κ.Χαραλαμπίδης έθεσε ορισμένα βασικά προβλήματα, που έχουν σημασία για μας και τα οποία δεν έχουν, ακόμη, επιλυθεί. Και δεν έχουν επιλυθεί ούτε και σε άλλα επίπεδα.

Διαφορές σημαντικές υπάρχουν μέσα στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο και αυτές οι διαφορές τώρα θα περάσουν σε ένα τεχνικό επίπεδο, πιθανώς και στους Υπουργούς Εξωτερικών, για να υπάρξει λύση, που είναι προϋπόθεση για την διεύρυνση. Δεν μπορώ να σας πω σήμερα τί θα συμβεί με το κρασί.

Το δεύτερο και πραγματικά κρίσιμο για την Ελλάδα θέμα ήταν τα Μεσογειακά Προγράμματα. Πάνω σ' αυτό, έγιναν τοποθετήσεις και από τον κ.Χαραλαμπίδου και από μένα.

Η δικιά μου τοποθέτηση, βασικά, είχε ένα γενικό χαρακτήρα: ότι έχουμε υποστηρίξει την ένταξη και της Ισπανίας και της Πορτογαλίας, ακόμη και όταν είμαστε αντιπολίτευση. Και αυτό, γιατί ο λαός και της Ισπανίας και της Πορτογαλίας το επιθυμούν. Και αν θέλετε, γιατί είναι αδελφοί μεσογειακοί λαοί.

Αλλά, ταυτόχρονα τόνισαμε ότι το "πακέτο" του Fontainebleau αυτό που αποφασίστηκε σαν πακέτο στο Fontainebleau - σημαίνει για την Ελλάδα μια πρόσθετη δαπάνη 300 εκατομμυρίων ECU.

Για μας, επομένως, η διεύρυνση πρέπει να συνδυασθεί με τα Μεσογειακά Προγράμματα, έτσι ώστε όχι μόνο να καλύψουμε τις ζημιές της διεύρυνσης, αλλά να μας δοθεί και η ευκαιρία να πραγματοποιήσουμε διαρθρωτικές αλλαγές, έτσι ώστε να αρχίσουμε να προσεγγίζουμε τις προχωρημένες χώρες του Βορρά. Και είπα, ότι δεν μπορούμε να δούμε το ένα χωρίς το άλλο στην πρώτη φάση.

Ο κ.Χαραλαμπίδου με ακολούθησε με το ιστορικό πρώτα απ' όλα των Μ.Ο.Π. Τόνισε ότι οι αποφάσεις αυτές έχουν παρθεί από το 1979, δηλαδή ένα χρόνο πριν ενταχθεί η Ελλάδα και δυο χρόνια πριν ξεκινήσουμε εμείς ως Κυβέρνηση.

Τους είπα ότι υπάρχουν δύο τρόποι, με τους οποίους μπορούν να το δουν αυτό: είτε ως μια μεσογειακή πολιτική, είτε ως μία πολιτική που συνδέεται με το Μνημόνιο.

Σε ό,τι αφορά το Μνημόνιο, η επιτροπή πέρασε τις σημαντικές πρωτοβουλίες της Κοινότητας στα Μ.Ο.Π. Δηλαδή, μέσω αυτών των προγραμμάτων, θα ικανοποιούνται τα αιτήματα της χώρας μας. Κάτι το οποίο μας πήγαινε πάρα πολύ. Δεν είχαμε κανένα λόγο να το αρνηθούμε.

Υπάρχουν δύο όψεις. Πρώτη, η Μεσόγειος γενικότερα και δεύτερη, η Ελλάδα ειδικότερα για μας. Είπε ο κ.Χαραλαμπίδου, πόσες δεσμεύσεις έχουν αναληφθεί, πόσα ευχολόγια έχουν ανακοινωθεί στον Τύπο και πήραμε τη θέση ότι δεν μπορούσαμε να αρκесθούμε στη δήλωση της Προεδρίας, η οποία, ουσιαστικά, ανέβαλε το θέμα να συζητηθεί τον Μάρτη του '85, χωρίς, εν τω μεταξύ, καμιά δέσμευση της Κοινότητας.

Και αναγκάστηκε να πάρω το λόγο πάλι και να πω το εξής:

Εμείς, περισσότερο από τους άλλους, θέλουμε τους Ισπανούς και τους Πορτογάλους στην Κοινότητα. Όμως, υπάρχουν δεσμεύσεις της Κοινότητας απέναντι στη χώρα μας. Και όταν δεχθήκαμε το "πακέτο" Φοντενεμπλώ ή το προηγούμενο Βρυξελλών, τα δεχθήκαμε με την έννοια διεύρυνση και Μεσογειακά Προγράμματα.

Υπάρχει δε η τοποθέτηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής - υπεύθυνη τοποθέτηση - και του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου - αν θέλετε - κατά κάποιο άλλο τρόπο, όπου μιλάνε για 6,5 δισεκατομμύρια μέσα σε 6 χρόνια, από τα οποία σε ό,τι αφορά την Ελλάδα είναι 2,5 δισ. στα ίδια χρόνια.

Η Αγγλία και η Γερμανία και η Ολλανδία, αυτές οι τρεις χώρες, αμφισβήτησαν πρώτα απ'όλα ότι υπάρχει δέσμευση, αμφισβήτησαν, επίσης ότι τα Μεσογειακά Προγράμματα θα ήταν ανεξάρτητα από τα διαρθρωτικά ταμεία, τα οποία υπάρχουν και είναι τρία (Αγροτικό, Περιφερειακό, Κοινωνικό). Αμφισβήτησαν τη διάρκεια και βέβαια τόνισαν ότι όλα αυτά μπορούν να γίνουν μόνο στο μέτρο που το επιτρέπει ο Προϋπολογισμός της Κοινότητας.

Απήντησα τότε και είπα ότι αναγνωρίζω ότι ο Προϋπολογισμός, Διαρθρωτικά Ταμεία, τα ΜΟΠ, οι επιστροφές στη Γερμανία και στην Αγγλία, όλα αποτελούν αλληλοσυνδεμένα και αλληλεξάρτητα τμήματα ενός πακέτου. Και τώρα εσείς ζητάτε να γίνουν όλα πλήν αυτού. Και λυπούμαι πάρα πολύ αλλά θέλω να σας ανακοινώσω την οριστική μας απόφαση ότι η διεύρυνση προχωρεί με τα μεσογειακά προγράμματα και όχι χωρίς αυτά. Λέμε ναι στη διεύρυνση με τα μεσογειακά. Λέμε όχι στη διεύρυνση δίχως μεσογειακά. Είπα ότι αυτή είναι οριστική και αμετάκλητη απόφαση. Μίλησαν τότε και πάλι διάφοροι. Ο Πρόεδρος ο κ. Φιτζέραλντ προσπάθησε και πάλι. Μας υποστήριξε θερμότατα η Ιταλία, θα έλεγα ότι ακούστηκαν ακόμα πιο ισχυρές λέξεις από αυτές που είχα εγώ προφέρει. Και επίσης από την Επιτροπή ο Νατάλι, ο οποίος μάλιστα έθεσε υπό αμφισβήτηση την αλήθεια στα λόγια του κ. Χάου, την ερμηνεία που έδωσε ο κ. Χάου.

Και βρισκόμαστε ακριβώς εκεί. Τέθηκαν και ορισμένα νομικά προβλήματα, αν θα υπάρξει ξεχωριστός μηχανισμός κ.λ.π. Τους είπα ότι εμένα δεν με ενδιαφέρουν αυτά. Εμένα με

ενδιαφέρουν να γνωρίζω το ποσό και τη διάρκεια. Όταν μου δώσατε ποσό και διάρκεια υπάρχει "πράσινο φως". Δεν μου τα δώσατε, δεν υπάρχει "πράσινο φως". Και βέβαια υπάρχει αυτή την ώρα μια παγωμάρα, δεν ξέρουν πως να κινηθούν. Ας τους φωτίσει ο Θεός. Τι να πω. Θέλετε να προσθέσετε τίποτα κ. Χαραλαμπόπουλε;

ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΠΟΥΛΟΣ: Όχι, νομίζω ότι ο Πρόεδρος έδωσε ακριβώς το πνεύμα της συζήτησης γύρω από τη διεύρυνση και τα μεσογειακά προγράμματα. Από τη δική μας τη πλευρά, πέραν από το ιστορικό που αναλύθηκε με πολύ λεπτομέρεια και έκανε αίσθηση γιατί αφορούσε δεσμεύσεις που είχαν παρθεί απ' την Κοινότητα και όπως είπε ο Πρόεδρος, απ' το 1979, δεσμεύσεις που δεν μπορούσαν να αμφισβητηθούν. Και σ' αυτές αναφέρθηκε και ο κ. Αντρεότι, ο οποίος μας υποστήριξε με πολύ θέρμη και με λόγια πολύ θα έλεγα σκληρά, ως προς τις αμφισβητήσεις. Η τοποθέτηση του κ. Αντρεότι ήταν πράγματι καταπέλτης και ήλθε να βοηθήσει και ο κ. Νατάλι. Και όπως είπε ο Πρόεδρος δεν μπορούμε να δώσουμε το "πράσινο φως" στη διεύρυνση, εάν δεν δοθεί "πράσινο φως" στα μεσογειακά.

ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ: "Θα πρέπει να καταλάβουν και οι Εγγλέζοι ότι δεν είναι οι μόνοι που μπορούν να επιμένουν σε ορισμένα αιτήματα. Είμαστε και μείς."

ΕΡΩΤΗΣΗ: Τί προβλέπετε;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Δεν μπορώ να κάνω καμιά πρόβλεψη. Αύριο το μεσημέρι θα ξέρουμε παραπάνω.

ΕΡΩΤΗΣΗ: Θα συνεχιστεί τώρα η συζήτηση;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Θα συνεχιστεί όχι αυτή η συζήτηση. Θα μιλήσουμε μάλλον για τις εκθέσεις των δύο επιτροπών. Αλλά όχι αυτό το θέμα.

ΕΡΩΤΗΣΗ: Μόνοι οι Άγγλοι τηρούν αυτή τη στάση;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Όχι και οι Γερμανοί και οι Ολλανδοί.

ΕΡΩΤΗΣΗ: Οι Γάλλοι;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Οι Γάλλοι συνεννοούνται μόνο μαζί μου, αλλά δεν έχουν πάρει δημόσια θέση. Προσπαθούν να βρουν τη "χρυσή τομή", όπως κάθε Καρτεσιανός θα έκανε.

ΔΟΥΒΛΙΝΟ, 4-12-1984

ΤΟ ΑΙΤΗΜΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ ΣΤΗ ΕΥΝΟΔΟ

ΚΟΡΥΦΗΣ ΤΗΣ ΕΟΚ

Το αίτημα της Ελλάδας να αυξηθούν τα κοινοτικά κεφάλαια για τα ολοκληρωμένα Μεσογειακά Προγράμματα, εμποδίζει την επίτευξη συμφωνίας στην Ευρωπαϊκή Διάσκεψη Κορυφής στο Δουβλίνο, έγινε γνωστό σήμερα απο δυτικογερμανική πηγή στην Ιρλανδική πρωτεύουσα.

Οι αρχηγοί κρατών των κυβερνήσεων της ΕΟΚ, οι οποίοι συνεδριάζουν απο χθές στο Δουβλίνο, διέκοψαν τις εργασίες τους, στις 16.00' (ώρα Ελλάδας), για μια ώρα, πριν αρχίσουν ξανά τις συζητήσεις για το θέμα αυτό, πρόσθεσε η ίδια πηγή.

Οι "Δέκα" κατάφεραν, σήμερα το πρωί, να ξεπεράσουν τις διαφωνίες τους στο πρόβλημα του κρασιού, που αποτελούσε εμπόδιο στην ένταξη της Ισπανίας και της Πορτογαλίας στην ΕΟΚ. Πάντως, η Ελληνική αντιπροσωπεία εξαρτά την οριστική αποδοχή της συμφωνίας για το κρασί, απο την αύξηση των κοινοτικών πιστώσεων για την ανάπτυξη των φτωχότερων μεσογειακών περιοχών.

Η Ελλάδα ζητά πέντε δισεκατομμύρια ευρωπαϊκές λογιστικές μονάδες πρόσθετη βοήθεια, για πέντε χρόνια. Αλλά οι εταίροι της στην ΕΟΚ, ενώ υποστηρίζουν τους στόχους των ολοκληρωμένων μεσογειακών προγραμμάτων, δεν φαίνονται διατεθειμένοι να δεσμευθούν.

Στην Ελλάδα προσφέρονται μόνο 90 εκατομμύρια ESUC (Ευρωπαϊκές λογιστικές μονάδες) για τον επόμενο χρόνο, χωρίς συγκεκριμένες δεσμεύσεις για αργότερα.-

ΔΗΛΩΣΕΙΣ ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΥ Κ. ΑΝΔΡΕΑ Γ. ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ ΜΕΤΑ ΤΗ ΛΗΞΗ
ΤΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ ΤΗΣ ΣΥΝΟΔΟΥ ΚΟΡΥΦΗΣ ΤΗΣ ΕΟΚ.

"Καλησπέρα σας,

Όπως γνωρίζετε και οι δύο μέρες υπήρξαν ιδιαίτερα δύσκολες, ίσως πιο δύσκολες από κάθε άλλη φορά, με βασικό και πρώτο θέμα τα Ολοκληρωμένα Μεσογειακά Προγράμματα (ΜΟΠ) σε σχέση με τη διεύρυνση. Και είχα καταστήσει σαφές και μου είχε δοθεί η σαφής εντύπωση με βάση όλες τις αποφάσεις από το 1979 και ύστερα ότι για τις μεσογειακές χώρες, για να αντιμετωπισθούν οι διαρθρωτικές αδυναμίες, των οποίων οι επιπτώσεις θα ήταν πολύ σοβαρότερες από την ημέρα της διεύρυνσης της Κοινότητας, προβλέπονταν ειδικά ποσά, τα οποία σύμφωνα με τη πρόταση της επιτροπής αφορούν 6,5 δισεκατομμύρια ECU εκ των οποίων τα 2,5 δισ. ECU, θα ήταν για την Ελλάδα για μια εξαετία. Βρήκαμε πραγματικά μια αρκετά οργανωμένη αρνητική ατμόσφαιρα και η πρόθεση σαφώς των περισσότερων μελών του λεγόμενου Βορρά κυρίως, ήταν να μετατρέψει αυτή τη δέσμευση της Κοινότητας για ουσιαστικές και σημαντικές διαρθρωτικές αλλαγές στη χώρα μας, να τη μετατρέψει σε δεσμεύσεις του επιπέδου των 50 εκατομμυρίων ECU ετησίως, των 90 εκατομμυρίων ECU ετησίως για όλες τις μεσογειακές χώρες με προτεραιότητα της Ελλάδας.

Φυσικά τους δηλώσαμε ο κ. Χαραλάμπόπουλος και εγώ ότι δεν είμεθα επαίτες και ότι δεν τα χρειαζόμαστε ούτε τα 50 ή τα 90. Αλλά για μας παρόλο ότι πιστεύουμε ειλικρινά στην ένταξη της Ισπανίας και της Πορτογαλίας, μας είναι αδύνατον να προχωρήσουμε στην διεύρυνση, εάν δεν υπάρξει απόφαση δεσμευτική της Κοινότητας στο επίπεδο τάξη μεγέθους, αν θέλετε, της Επιτροπής. Έγιναν τεράστιες προσπάθειες να μεταπειστούμε. Όπως γνωρίζετε δεν μεταπειστήκαμε. Υποστηρικτές μας και με στάση εντελώς ίδια με τη δικιά μας η Ιταλία. Μια ενδιαμέση αλλά θετική στάση της Γαλλίας.

Τελικά, απόψε σχετικά με τη διεύρυνση, δηλώσαμε τα εξής τα οποία είναι επίσημη δήλωση, η οποία δεν θα κυκλοφορήσει αλλά εσείς έχετε το δικαίωμα να τη χρησιμοποιήσετε:

"Δεν συμφωνούμε με τη διεύρυνση, μέχρις ότου υπάρξει ικανοποιητική τοποθέτηση της Κοινότητας σ' ό,τι αφορά τα ολοκληρωμένα Μεσογειακά Προγράμματα".

Πρέπει να προσθέσω ότι αυτή η επιφύλαξη, αυτή η μη συμφωνία επεκτείνεται σε όλες τις όψεις της διεύρυνσης π.χ. επεκτείνεται ακόμα, και στην περίπτωση του κρασιού. Έχουμε και εκεί μια απόλυτη και γενική επιφύλαξη, η οποία δεν θα αρθεί μέχρις ότου υπάρξει συνολική συμφωνία που θα περιλαμβάνει τη διεύρυνση και τα ΜΟΠ. Προτείναμε και έγινε δεκτό για να μη δημιουργήσουμε απροσπέραστα προβλήματα για την Κοινότητα στις σχέσεις της με την Ιβηρική Χερσόνησο, προτείναμε να συνεχισθούν οι διαπραγματεύσεις με την Ισπανία και την Πορτογαλία ad referendum. Ο όρος ad referendum σημαίνει ότι τίποτε δεν είναι δεκτό μέχρις ότου όλα γίνουν δεκτά. Και ο υπουργός ο οποίος θα παρίσταται στα διάφορα συμβούλια υπουργών, από την πρώτη στιγμή θα κάνει την σαφή δήλωση ότι επιφυλάσσεται για όλα.

Αυτή η πρόταση τελικά έγινε δεκτή διότι έχουμε βεβαίως τη δυνατότητα να επιβάλουμε, σύμφωνα με την αρχή της ομοφωνίας την απουσία μας. Θεωρώ ειλικρινά ότι ήταν το μέγιστο που μπορούσε να επιτευχθεί. Έχω τη βεβαιότητα ότι όταν θα επανέλθουν οι εταίροι μας τον Μάρτιο, που είναι η τελική ημερομηνία για την απόφαση σχετικά με τη διεύρυνση, θα έλθουν οπωσδήποτε με ένα σεβαστό πρόγραμμα μεσογειακών προγραμμάτων.

Ελπίζω και το πιστεύω για να πραγματοποιηθεί η διεύρυνση. Αλλοιώς τικά το γνωρίζουν δεν πρόκειται ποτέ να πούμε το ναι.

Θα ήθελα επίσης να αναφερθώ σε ένα άλλο σημαντικό θέμα που συζητήθηκε και αφορά τη δημοσιονομική πειθαρχία. Δηλώσαμε ότι δεν αποδεχόμεθα την πρόταση της κοινότητας, εκτός εάν περιληφθεί και η ακόλουθη παράγραφος - η πρότασή μας αυτή έγινε δεκτή, αλλοιώς τικά δεν θα επιτρέπαμε βέβαια να προχωρούσε η απόφαση. Η φράση που προσετέθη στο τέλος του κειμένου για τη δημοσιονομική πειθαρχία έχει ως εξής:

"Τα συμπεράσματα αυτά γίνονται δεκτά υπό τον όρο ότι δεν θα δημιουργήσουν εμπόδια στη μεταφορά πόρων για την πραγματοποίηση απαραίτητων διαρθρωτικών αλλαγών για τα σχετικά πιο φτωχά μέλη".

Η παράγραφος αυτή έγινε δεκτή κι έτσι από δω και πέρα είναι σαφές ότι όταν μιλούμε για δημοσιονομική πειθαρχία θα μπορούμε ν'αναφερόμαστε σε πράξεις σπατάλης, αλλά ^{όχι} σε περικοπή προγραμμάτων για τον ευρωπαϊκό Νότο.

Αυτά ουσιαστικά ήταν τα προβλήματα και τα επιτεύγματα. Φεύγω με ένα αίσθημα ότι εξυπηρετήσαμε αποφασιστικά τα συμφέροντα του ελληνικού λαού και φεύγω επίσης με την ελπίδα ότι το Μάρτιο που θα συνεδριάσει το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, θα υπάρξει ικανοποιητική για την Ελλάδα λύση.

Αυτά από μένα. Ο κ. Χαραλαμπόπουλος, ο οποίος συνεργάστηκε μαζί μου δύο δύσκολες μέρες, μπορεί να θέλει να προσθέσει μερικά πράγματα που ίσως αφορούν και πολλά άλλα θέματα...".

Χαραλαμπόπουλος: Νομίζω ότι ο κ. Πρόεδρος έδωσε την πραγματική εικόνα των συζητήσεων γι' αυτές τις δύο μέρες, τα δυο κρίσιμα θέματα για τη χώρα μας, τα Ολοκληρωμένα Μεσογειακά Προγράμματα τα οποία συνδέονται με τη διεύρυνση. Και όπως ανέφερε κρατήσαμε όλα τα θέματα τα οποία έχουν σχέση με τη διεύρυνση ad referendum, που σημαίνει ότι τίποτα δεν θα αποφασισθεί εαν εμείς δεν θεωρήσουμε ότι έχει ικανοποιηθεί το αίτημα του ελληνικού λαού για την υλοποίηση των Ολοκληρωμένων Μεσογειακών Προγραμμάτων. Από την άλλη πλευρά τονίσαμε ότι η ευθύνη για αυτή την εξέλιξη, σ'ότι αφορά τη διεύρυνση πρέπει ν'αποδοθεί σ'εκείνους οι οποίοι δεν προχώρησαν στην ικανοποίηση των ελληνικών αιτημάτων, που ετίθεντο σαν προϋπόθεση για την διεύρυνση. Συνεπώς, η ευθύνη ανήκει αλλού και όχι στην ελληνική κυβέρνηση.

Ακόμη τονίσαμε ότι εμείς - και ακόμη από την εποχή που είμαστε αντιπολίτευση - είχαμε εκδηλώσει την τοποθέτησή μας σε σχέση με την ένταξη της Ισπανίας και της Πορτογαλίας στην Κοινότητα, διότι θεωρήσαμε ότι πολιτικά, δεν μπορούσαμε να αρνηθούμε στους δύο λαούς, από τη στιγμή που επιθυμούσαν να ενταχθούν, να ενταχθούν.

Όμως, αυτό δεν σημαίνει ότι δεν υπάρχει κάποιο κόστος και αυτό το κόστος το αναλάβαμε όταν εμείς αποφασίσαμε να υποστηρίξουμε την ένταξη. Αλλά κατά την διάρκεια, κατά την οποία εμείς είμαστε πλήρη μέλη της Κοινότητας, θέσαμε ορισμένες προϋποθέσεις, σαν αυτές που προανέφερε ο κ. Πρωθυπουργός, οι οποίες θα καθιστούσαν την διεύρυνση, τέτοια ώστε, αφενός μεν να ικανοποιήσουν τις δύο χώρες, αφετέρου δε να μην δημιουργήσουν προβλήματα στην ελληνική οικονομία, η οποία έχει τις γνωστές ιδιαιτερότητες, τις οποίες από το πρώτο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο στο Λονδίνο, ο κ. Πρωθυπουργός τις έθεσε με σαφήνεια και καθαρότητα.

Το δεύτερο θέμα, το οποίο θα πρέπει να το αναφέρω είναι ότι πέραν από τα θέματα αυτά, ασχοληθήκαμε και με τα θέματα πολιτικής συνεργασίας.

Όπως γνωρίζετε, ο κ. Πρωθυπουργός είχε ήδη ανακοινώσει ότι πρόκειται να προτείνει ορισμένες ενέργειες από την πλευρά της Κοινότητας ούτως ώστε το θέμα της Μέσης Ανατολής, το πολύ πολύπλοκο και πάρα πολύ κρίσιμο για την ειρήνη στην περιοχή, να μπορέσει να βρεί τον δρόμο της ειρηνικής επίλυσης.

Στα πλαίσια αυτά και σύμφωνα και με τις εκθέσεις της Επιτροπής Πολιτικής Συνεργασίας (που ασχολήθηκε με τα θέματα αυτά) ο κ. Πρωθυπουργός κατέθεσε ένα κείμενο που προσδιορίζει από την πλευρά την δική μας τι θα έπρεπε να γίνει προκειμένου να δοθεί όχι απλώς η εντύπωση ότι υπάρχει ένα ενδιαφέρον. Τουλάχιστον από την πλευρά μας έχουμε πάρει πολλές πρωτοβουλίες και προωθήσαμε πολλά θέματα που είχαν σχέση με τη Μέση Ανατολή. Προωθήσαμε π.χ. τη δήλωση της Βενετίας με μια δήλωση των 19 του Σεπτεμβρίου του '82, όπου όχι μόνο αναγνωρίζεται

το δικαίωμα αυτοδιάθεσης των Παλαιστινίων, αλλά το δικαίωμα να ιδρύσουν και δικό τους κράτος. Αυτές ήταν θέσεις προωθημένες.

Ο κ. Πρωθυπουργός στο γεύμα χθες ανέπτυξε το θέμα της δικής του πρωτοβουλίας. Στα κείμενα που έγιναν αποδεκτά υπάρχει η βασική ιδέα του κ. Πρωθυπουργού ότι δηλαδή η Κοινότητα θα πρέπει να έχει συχνές επαφές με την περιοχή και να δραστηριοποιηθεί. Βεβαίως υπήρξαν διαφωνίες αλλά μέσα στα πλαίσια του "consensus" ζητήσαμε όχι το μέγιστο, αλλά τουλάχιστον εκείνο που κατά την άποψη του Πρωθυπουργού είναι αρκετό.

Το δεύτερο ήταν το θέμα της Κεντρικής Αμερικής. Εδώ υπήρξε ομοφωνία. Στα πλαίσια της πρωτοβουλίας της Κοινότητας με την Ομάδα Κονταδόρα, καθώς και σε μία συνάντηση που μελετάται να γίνει στη Ρώμη 21 υπουργοί Εξωτερικών - των χωρών της Ομάδας "Κονταδόρα", 5 χωρών της Κεντρικής Αμερικής, της Ισπανίας και Πορτογαλίας και των 10 χωρών της ΕΟΚ, θα συναντηθούν.

Τρίτο θέμα ο πόλεμος Ιράν-Ιράκ. Και εδώ υπήρξε ομοφωνία. Τέταρτο, η κατάσταση στο Λίβανο. Και εδώ ομοφωνία.

Επίσης, εθίζει το θέμα της τρομοκρατίας. Προσδιορίσθηκε το πρόβλημα και οι συλλογικές ενέργειες που μπορεί να αναληφθούν για την αντιμετώπισή της.

ΕΡΩΤΗΣΗ: Κύρια Πρόεδρε, εγράφη ότι πριν από το μεσημέρι σήμερα αποχωρήσατε από τη Σύνοδο οργισμένος:

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Όχι δεν αποχώρησα σε καμιά φάση, ούτε οργισμένος ούτε χαρούμενος. Το γεγονός ότι μπορεί να βγήκα από την αίθουσα για λίγα λεπτά, ελπίζω να μην θεωρηθεί αποχώρηση.

ΕΡΩΤΗΣΗ: Εγράφη επίσης ότι η κ. Θάτσερ αντέδρασε πεισματικά στο θέμα των ΜΟΠ...

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Πράγματι αντέδρασε. Είμαστε συνηθισμένοι... και πρέπει να σας πω ότι και εμείς είμαστε εξίσου πεισματάρηδες, όσο και εκείνη, αν όχι παραπάνω...

ΕΡΩΤΗΣΗ: Μπορούμε να ονομάσουμε "βέτο" την ελληνική επιφύλαξη;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Μπορείτε να την ονομάσετε ό,τι σας είπα. Είναι βεβαίως "βέτο" υπό όρους. Για να ξεκαθαρίσουμε: Λέμε όχι στη διεύρυνση αν δεν υπάρξουν τα ΜΟΠ - και ΜΟΠ ικανοποιητικά όχι οποιαδήποτε - γιατί τέτοια μας προσφέρθηκαν.

ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΠΟΥΛΟΣ: Θα ήθελα να προσθέσω δυο λόγια για άλλα δύο θέματα που συζητήθηκαν. Το ένα αφορά τις σχέσεις Ανατολής - Δύσης, όπου το κείμενο, όπως θα δείτε είναι πολύ πιο μαλακό από αυτό που συνηθίσαμε στο παρελθόν. Γιατί εμπεριέχονται οι πρωτοβουλίες οι τελευταίες για συνάντηση Γκρομύκο-Σούλτς στη Γενεύη.

Επίσης συζητήθηκε το πολύ οδυνηρό πρόβλημα το θέμα της πείνας στην Αφρική. Γι' αυτό λήφθηκαν ορισμένες αποφάσεις για ενίσχυση από την Κοινότητα και από τα κράτη - μέλη.

ΕΡΩΤΗΣΗ: Το θέμα της έκθεσης της Επιτροπής Ντούκ;

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Η γενική στάση είναι ότι περιέχει πάρα πολύ χρήσιμα στοιχεία ^{και} ότι υπάρχουν επιφυλάξεις από πολλές χώρες, υπάρχει η ευχή να προχωρήσει για τελική απόφαση τον Μάρτη. Έχει γίνει σημαντική δουλειά. Εκπρόσωπός μας εκεί είναι ο κ. Παπαντωνίου. Έχουμε επιφέρει κάποιες αλλαγές στο κείμενο αλλά έχουμε διατυπώσει και επιφυλάξεις - αλλά δεν είμαστε οι μόνοι. Εντύπωσή μου είναι ότι μάλλον με κάποιες τροπολογίες και αλλοιώσεις θα γίνει από όλους δεκτό τον Μάρτη.

Σ' ό,τι αφορά την άλλη Επιτροπή, θεωρήθηκε ότι είναι λίγο νωρίς για να υπάρξει οποιαδήποτε ανακοίνωση. Αναμένονται πιο πλήρη πρακτικά των συζητήσεων και διαμόρφωση τελικού κειμένου.

ΕΡΩΤΗΣΗ: Μήπως θα μπορούσατε να μας πείτε κάτι πιο συγκεκριμένο για τη πρόταση για την Μέση Ανατολή;

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Κοιτάξτε η πρόταση η δική μου δεν αποκαλύπτεται πλήρως στο ανακοινωθέν. Η συγκεκριμένη πρόταση που δεν θα τη βρείτε στο ανακοινωθέν, αλλά υπάρχει είναι ο Πρόεδρος της Κοινότητας μαζί με 2-3 μεγάλες ^{ευρωπαϊκές} προσωπικότητες, όχι , κατ' ανάγκην αξιωματούχους, να αναλάβει μια διερεύνηση του θέματος, ερχόμενος σε επαφή με όλα τα ενδιαφερόμενα μέλη και να φέρει μια συγκεκριμένη πρόταση στη Κοινότητα όχι για δήλωση, αλλά για κάποια πράξη της Κοινότητας. Πρέπει να πω ότι με το πέρασμα του χρόνου έχουν αλλάξει αρκετά οι θέσεις των περισσότερων εταίρων. Ενω π.χ. για τους Άραβες υπήρχε εξ' αρχής μια αμφισβήτηση και για το PLO του Αραφάτ αυτά έχουν εξαφανισθεί, αλλά όχι, σε όλες τις περιπτώσεις. Υπάρχει μια βαθύτερη κατανόηση της σημασίας και των αναγκών του αραβικού κόσμου και των δικαιών του Παλαιστινιακού λαού.

ΕΡΩΤΗΣΗ: Ποιά ήταν η εκτίμησή σας ν'αυτή τη Σύνοδο;

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Πιστεύω ότι αυτή η Σύνοδος προσέφερε μονάχα για μας τη δικαιολογημένη αναμονή ότι επιτέλους πέραν από τα ευχολόγια και τα μεγάλα λόγια, η Κοινότητα, πιεζόμενη από τη στάση της χώρας μας θα δώσει βασικές λύσεις σε προβλήματα τα οποία για μας είναι θέματα επιβίωσης. Δηλαδή η παραμονή της Ελλάδας στη Κοινότητα, μακροπρόθεσμα θα εξαρτηθεί αυστηρά από το πως θα αντιμετωπισθούν τα διαρθρωτικά προβλήματά της χώρας μας μετά την ένταξη. Θα ήθελα να ξεκαθαρίσω ότι δεν έθεσα ούτε θέτω τέτοιο θέμα. Απλώς κάνω μια πρόβλεψη όχι καν για την κυβέρνησή μου, αλλά για την Ελλάδα σαν χώρα ότι αν δεν υπάρξουν αυτά τα μέτρα και ειδικά μέτρα, δεν μπορεί να επιζηήσει σε μια λέσχη πλουσίων. Ειδικά τώρα που ξεκινά η εφαρμογή μιας ελευθέρωσης της αγοράς, να πέσουν όλα τα εμπόδια στην κίνηση κεφαλαίου, στις ασφαλίσεις, να διαμορφωθεί κοινή νομισματική πολιτική. Με όλες αυτές τις εξελίξεις αν δεν μας δοθεί η δυνατότητα να κάνουμε ριζικές αλλαγές στη δομή της οικονομίας μας - και βιομηχανία και γεωργία δεν θα τα βγάλουμε πέρα. Αλλά νομίζω ότι η απάντησή μου είναι ότι αυτό είναι το πιο σημαντικό που έγινε.

Αλλά βέβαια είμαστε σε αναμονή. Είμαστε "εφ'όπλου λόγχη" Κανείς από τους κυρίους που ήλθαν εδώ στο Δουβλίνο δεν είχε υπόψη του να δώσει τίποτα. Εγγράφηκαν 50 εκατομμύρια ECU στον προϋπολογισμό, τα οποία όμως δεν υπήρχαν καν για να δαπανηθούν. Δηλαδή επρόκειτο για μια πλήρη αγνότητα, και μπορώ να πω για ένα μεγάλο ψέμα: Το να μιλάμε από το '79 για τα Μεσογειακά Προγράμματα και να καταλήξουν να είναι 50 εκατομμύρια ECU ήταν η μεγαλύτερη κοροϊδία του αιώνα. Ε, σ'αυτή τη κοροϊδία θέσαμε τέρμα. Και μιλήσαμε πάρα πολύ αυστηρά, - τόσο ο κ. Χαλαμπόπουλος όσο και εγώ. Τους είπαμε ότι υπάρχει κρίση ειλικρίνειας. Και τους παρακαλέσαμε να πουν πραγματικά τί σκέπτονται κι όχι να προσπαθούν να παραπλανήσουν την Ελλάδα. Ευτυχώς είχαμε μια θερμή και σκληρή θα έλεγα συμπάρασταση από πλευράς Κράξι και Αντρεότι. Και πρέπει να πω ότι και ο Μιτεράν βοήθησε αν και ήταν πολύ πιο προσεκτικός, όπως πρέπει να είναι οι πρόεδροι...

ΕΡΩΤΗΣΗ: Τί σας κάνει να πιστεύετε ότι η "σιδηρά Κυρία" θα αλλάξει στάση;

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Η διεύρυνση.

ΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ ΤΗΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗΣ ΠΟΥ ΑΠΕΜΠΛΕ Ο ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ Κ. ΑΝΔΡΕΑΣ Π. ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ
ΣΤΟΝ ΠΡΕΣΒΥΤΗΡΙΟ ΤΗΣ ΙΣΠΑΝΙΑΣ ΣΕΛΑΓΚΕ ΓΚΟΝΖΑΛΕΣ ΚΑΙ ΣΤΟΝ ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟ ΤΗΣ
ΠΟΡΤΟΓΑΛΙΑΣ ΜΑΡΙΟ ΣΟΑΡΕΣ

Κύριο

Σελίνα Γκονζάλες

ΛΟΥΒΛΙΝΟ , 4 - 12 - 84

Πρωθυπουργό Ισπανίας

Κύριο

Μάριο Σοάρες

Πρωθυπουργό Πορτογαλίας

Αγαπητέ φίλε,

Σε απάντηση του μηνύματός σας όπου μου ζητήσατε να υποστηρίξω κατά τη σύνοδο κορυφής του Λουβλίνου την ένταξη της χώρας σας στην ΕΟΚ μέσα στα χρονικά όρια που έχουν αποφασισθεί, επιθυμώ να εκφράσω τις παρακάτω σκέψεις μου:

Όπως γνωρίζετε, η Κυβέρνησή μου και εγώ προσωπικά έχουμε τοποθετηθεί σαφέστατα υπέρ της ένταξης των χωρών της Ιβηρικής Χερσονήσου στην ΕΟΚ, εφ' όσον αυτό αποτελεί την επιθυμία των λαών της Ισπανίας και Πορτογαλίας.

Παρ' όλο που η Ελλάδα και οι δύο φίλες χώρες, η Ισπανία και η Πορτογαλία, μπορούν να θεωρηθούν ανταγωνίστριες σε ότι αφορά μιιά σειρά προϊόντων, εμείς πάντα δίνουμε έμφαση στις πολιτικές επικτώσεις της διεύρυνσης της ΕΟΚ πάνω στις σχέσεις μεταξύ Ευρωπαϊκού Βορρά και Νότου και την ενδυνάμωση του Μεσογειακού χαρακτήρα της Κοινότητας.

Ανεξάρτητα όμως από την αμέριστη υποστήριξή μας, είχαμε τονίσει στους εταίρους μας ότι η διεύρυνση συνεπάγεται κάποις κόστος για μας, τουλάχιστο βραχυχρόνια, κάτι άλλωστε που αποδέχεται και η επιτροπή.

Γι αυτό και κατά τη διάρκεια κορυφής του φουνταιμπλώ, όπου επιβεβαιώθηκε η απόφαση της Κοινότητας για πλήρη ένταξη της Ισπανίας και Πορτογαλίας την 1.1.86, υπήρχε και παράλληλη δέσμευση να αρχίσει η υλοποίηση των Μεσογειακών ολοκληρωμένων προγραμμάτων μέσα στο 1985.

Παρ' όλο που υπάρχει από καιρό συγκεκριμένο σχέδιο κανονισμού της επιτροπής για έγκριση από το συμβούλιο, που βάζει σαν χρόνο έναρξης των ΜΟΠ το 1985, με πρόβλεψη συγκεκριμένων ποσών για να καλυφθούν οι βασικές ανάγκες και συγκεκριμένης διαδικασίας που εξασφαλίζει την προσθετικότητα των ποσών αυτών προς τις δαπάνες των διορθωτικών ταμείων, το συμβούλιο δεν προχώρησε ακόμα στην έγκριση του κανονισμού αυτού, αγνοώντας τη δέσμευση του φουνταιμπλώ.

Θα ήθελα να επισημάνω στο σημείο αυτό ότι η ίδια η επιτροπή αναγνωρίζει ότι πρέπει να προηγηθεί της διεύρυνσης η υλοποίηση των ΜΟΠ ώστε να δοθεί στην Ελλάδα ο απαραίτητος χρόνος προετοιμασίας για την αντιμετώπιση των επιπτώσεων της διεύρυνσης. Υπάρχει όμως και μία παράλληλη διάσταση των ΜΟΠ που δικαιολογεί την πρόσθετη απογοήτευσή μας για την μη προώθησή τους. Κατά την ίδια την επιτροπή, τα ΜΟΠ αποτελούν εν μέρει την απάντηση της ΕΟΚ στο Ελληνικό Μνημόνιο, που αφορά την θέση της Ελλάδας μέσα στην ΕΟΚ των 10 και μάλιστα πριν εκδηλωθούν οι τάσεις για δημοσιονομική πειθαρχία και περικοπές δαπανών που οδηγούν σε μείωση των καθαρών απολαβών μας από την Κοινότητα.

Έχω κάνει πλέον σαφές στους συναδέλφους μου στην Κοινότητα ότι η υποστήριξη που έχουμε υποσχεθεί στο θέμα της πλήρους ένταξης στην ΕΟΚ των δύο φίλων χωρών, της Ισπανίας και της Πορτογαλίας, σε καμία περίπτωση δεν μπορεί να σημαίνει ότι το κόστος αυτής της ένταξης θα το πληρώσουν ο Ελληνικός λαός και η Ελληνική Οικονομία. Είμαι βέβαιος άλλωστε ότι κάτι τέτοιο ούτε εσείς θα το επιθυμούσατε.

Είναι θεωρώ τις σημερινές συζητήσεις του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Κορυφής του Δουβλίνου, σαν σοβαρή και παράλληλα ανασυγκριτική ένδειξη για το πως η ΕΟΚ αντιλαμβάνεται τη διεύθυνση, το πόσο σοβαρά την επιθυμεί και το πόσο σοβαρά λαμβάνεται υπ' όψη η συνθήκη της Ρώμης και ειδικότερα ο στόχος της σύγκλισης των οικονομιών των χωρών - μελών.

Όσο αφορά την Ελλάδα, είναι σαφές ότι η υπαναχώρηση του Συμβουλίου Κορυφής στο θέμα των ΜΟΠ, δεν βλάπτει μόνο εμάς, βλάπτει και την ίδια την ΕΟΚ, βλάπτει την αξιοπιστία της, βλάπτει κατά συνέπεια και τις προοπτικές της δικής σας ένταξης.

Ελπίζω και εύχομαι οι εξελίξεις να είναι τέτοιες ώστε η χώρα σας να μπορέσει να ενταχθεί στην Κοινότητα μέσα στα χρονικά όρια που επιθυμείτε. Παράλληλα βέβαια η Κοινότητα πρέπει να αποδείξει ότι είναι σε θέση να προβλέπει σωστά τα προβλήματα του μέλλοντος και ότι έχει την πολιτική βούληση να τα επιλύσει.

Είναι πάντως φανερό ότι για τις σημερινές εξελίξεις στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Δουβλίνου είναι αδιανόητο να επιρριφθούν οποιεσδήποτε ευθύνες στην Ελλάδα, πράγμα που ασφαλώς αργετοί θα σπεύσουν να κάνουν.

Σας διαβεβαιώνω κατηγορηματικά και πάλι, αγαπητέ φίλε, για την αμέριστη πολιτική μας υποστήριξη για την σύντομη και πλήρη ένταξη της χώρας σας στην ΕΟΚ.

Με θερμούς φιλικούς χαιρετισμούς,

Ανδρέας Γ. Παπανδρέου

ΔΟΘΗΚΕ ΜΕΣΩ Α.Π.Ε.

ΧΕΙΜΕΡΙΝΗ ΣΥΝΟΔΟΣ ΥΠΟΥΡΓΩΝ ΑΜΥΝΑΣ ΤΟΥ ΝΑΤΟ
ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ ΤΟΥ "ΕΥΡΩΓΚΡΟΥΠ"

Β Ρ Υ Ξ Ε Λ Λ Ε Σ : Του απεσταλμένου του ΑΠΕ

Μια αλλαγή ωραρίων - ασυνήθιστη στις τυπικές πάντοτε νατοϊκές διαδικασίες - σημειώνεται σ' αυτή τη χειμερινή σύνοδο των υπουργών Άμυνας του ΝΑΤΟ, στην οποία, για μια ακόμη φορά, προβλέπεται να κυριαρχήσουν, παράλληλα με το πλέγμα των αμυντικών προβλημάτων της Συμμαχίας, οι ελληνοτουρκικές διαφορές, με επίκεντρο το γνωστό θέμα της Αήμνου. Συγκεκριμένα, αντί για αύριο το πρωί (Τρίτη), η διημερής Σύνοδος της Επιτροπής Αμυντικού Προγραμματισμού του ΝΑΤΟ σε επίπεδο υπουργών θα αρχίσει αύριο το απόγευμα. Η κατ' εξαίρεση αυτή αλλαγή ωραρίου γίνεται για να μπορέσει ο Έλληνας Πρωθυπουργός, που βρίσκεται στο Δουβλίνο για το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Κορυφής της ΕΟΚ, να έλθει στις Βρυξέλλες και να λάβει μέρος, με την ιδιότητα του υπουργού Άμυνας, στην κρίσιμη για τις ελληνοτουρκικές σχέσεις, αλλά και για την Ν.Α. πτέρυγα του ΝΑΤΟ Σύνοδο των υπουργών Άμυνας.

Για το λόγο αυτό και η Ευρωπαϊκή Ομάδα των κρατών-μελών της Συμμαχίας, γνωστή ως "Ευρωγκρούπ" (δεν μετέχει η Γαλλία που δεν είναι στο στρατιωτικό σκέλος του ΝΑΤΟ), που συνεδριάζει πάντοτε πριν από την Επιτροπή Αμυντικού Προγραμματισμού, αντί για σήμερα το πρωί άρχισε τις εργασίες σήμερα το απόγευμα και μάλιστα σε επίπεδο μόνιμων αντιπροσωπειών. Το "Ευρωγκρούπ" θα συνεχίσει αύριο το πρωί τις εργασίες του σε επίπεδο υπουργών, που θα λήξουν αύριο το μεσημέρι, με την έκδοση τελικού ανακοινωθέντος. Από ελληνικής πλευράς, στο "Ευρωγκρούπ" μετέχει ο μόνιμος αντιπρόσωπος της Ελλάδας στο ΝΑΤΟ, πρέσβης κ. Βασιλικός.

Το "Ευρωγκρούπ" ασχολείται βασικά, με τη συνεργασία των ευρωπαϊκών κρατών-μελών στον τομέα της άμυνας, με τις προοπτικές για την ενίσχυση των συμβατικών δυνάμεων της συμμαχίας τα επόμενα χρόνια και με τον καταμερισμό του βάρους των αμυντικών δαπάνων μεταξύ των ευρωπαϊκών κρατών-μελών και των ΗΠΑ στους κόλπους της Συμμαχίας.

Σύμφωνα με τις απόψεις του Βορταννού υπουργού Άμυνας κ. MICHAEL HESELTINE, που προεδρεύει του "Ευρωγκρούπ", οι αμερικανοί σύμμαχοι πρέπει να αναγνωρίσουν ότι τα ευρωπαϊκά κράτη-μέλη συμβάλλουν πλήρως στην ενδυνάμωση των στρατιωτικών, ικανότητα της Συμμαχίας και διαθέτουν το μεγαλύτερο μέρος των Ενόπλων Δυνάμεων του ΝΑΤΟ στο ευρωπαϊκό έδαφος. Συγκεκριμένα αναφέρεται ότι οι ευρωπαίοι σύμμαχοι διαθέτουν το 95% σε μεραρχίες πεζικού, το 80% σε μαχητικά αεροπλάνα, το 85% σε άρματα μάχης, το 95% σε πυροβολικό και 70% περίπου σε πολεμικό στόλο.

Ήδη, οι μόνιμοι αντιπρόσωποι του "Ευρωγκρούπ" ασχολούνται με τη σύνταξη του ανακοινωθέντος που θα συζητήσουν αύριο το πρωί οι υπουργοί σε συνεδρίαση περιορισμένης σύνθεσης.

Στο μεταξύ, όπως έχει καθιερωθεί, σήμερα το πρωί, συνεδρίασε και η στρατιωτική επιτροπή της Ατλαντικής Συμμαχίας, στην οποία μετέχουν οι αρχηγοί των Γενικών Επιτελείων των κρατών-μελών. Από ελληνικής πλευράς, πήρε μέρος ο Ναύαρχος Ντεγιάννης, αρχηγός του ΓΕΕΘΑ. Η στρατιωτική επιτροπή, σύμφωνα με δημοσιογραφικές πληροφορίες, συζήτησε θέματα παράλληλα με του "Ευρωγκρούπ" και ασχολήθηκε με την προετοιμασία των στρατιωτικών θεμάτων που θα συζητήσουν οι υπουργοί Άμυνας της Συμμαχίας.

Τις εργασίες του "Ευρωγκρούπ" και της στρατιωτικής επιτροπής παρακολούθησε ο κ. Ανδρίκος, στρατιωτικός σύμβουλος του Πρωθυπουργού, που έχει έλθει με τον υφυπουργό Εξωτερικών κ. Γ. Καψή, στις Βρυξέλλες, από την περασμένη Παρασκευή, ενώ ο κ. Καψής αναχώρησε από τις Βρυξέλλες το περασμένο Σάββατο.

Ο Έλληνας Πρωθυπουργός αναμένεται να φθάσει στις Βρυξέλλες αύριο το βράδυ και πρόκειται να παρακαθήσει στο καθιερωμένο δείπνο που παραθέτει στους υπουργούς Άμυνας ο Βέλγος συνάδελγός τους.

ΒΡΥΞΕΛΛΕΣ , 4 - 12 - 1984

ΛΗΞΗ ΤΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ ΤΟΥ "ΕΥΡΩΓΚΡΟΥΠ"

Οι εργασίες του "Ευρωγκρούπ"-της ομάδας των Ευρωπαϊκών κρατών του ΝΑΤΟ- εκτός της Γαλλίας που δεν μετέχει στο στρατιωτικό σκέλος του - έληξαν το μεσημέρι, με την έκδοση τελικού ανακοινωθέντος.

Στο ανακοινωθέν, οι Ευρωπαίοι υπουργοί Άμυνας αναφέρονται στη συμβολή του "Ευρωγκρούπ" στα πλαίσια της συμμαχίας και επαναβεβαιώνουν ότι η στρατηγική της αποτροπής και ο περιορισμός των εξοπλισμών αλληλοσυμπληρώνονται και ενσωματώνονται με την ασφάλεια της Συμμαχίας. Αφού συγχαίρουν τις Η.Π.Α. και τη Σοβιετική Ένωση για την απόφασή τους να επαναλάβουν τις διαπραγματεύσεις, τον Ιανουάριο, για μια συμφωνία στο σύνολο των προβλημάτων απο τα πυρηνικά και διαστημικά όπλα, αναφέρονται στην εγκατάσταση Ευρωπυραύλων, για τους οποίους η Δανία και η Ελλάδα επαναλαμβάνουν τις γνωστές επιφυλάξεις τους, ενώ σημειώνεται ότι η Ισπανία δεν μετέσχε στη σχετική απόφαση του 1979 για την εγκατάσταση Ευρωπυραύλων.

Συγκεκριμένα, η παράγραφος 4 του ανακοινωθέντος, στην οποία αναφέρονται οι επιφυλάξεις της Δανίας και της Ελλάδας, αναφέρει: Οι υπουργοί υπογράμμισαν ότι πρέπει να συνεχιστεί η εγκατάσταση των Ευρωπυραύλων (μεγάλου βεληνεκούς) όπως έχει προβλεφθεί, εκτός αν επιτευχθεί με τις διαπραγματεύσεις ένα συγκεκριμένο αποτέλεσμα, που θα καταστήσει άχρηστη μια τέτοια εγκατάσταση.

Τόνισαν επίσης, το γεγονός ότι η Συμμαχία είναι έτοιμη ν'αντρέψει, να διακόψει ή να τροποποιήσει τις εγκαταστάσεις αυτές και, κυρίως, να προβεί στην αποχώρηση ή την απόσυρση των ήδη εγκαταστημένων πυραύλων, απο τη στιγμή που θα ολοκληρωθεί μια συμφωνία ισόρροπη και δίκαιη, η οποία να επιβεβαιώνει τα μέτρα αυτά.

Εξάλλου, στην παράγραφο 7 του ανακοινωθέντος, οι Ευρωπαίοι υπουργοί Άμυνας, αναφέρονται στη Δυτική Ευρωπαϊκή Ένωση, που έχει για στόχο τη βελτίωση της κοινής άμυνας του συνόλου της Ατλαντικής Συμμαχίας και είναι αποδεκτή απο όλες τις χώρες του "Ευρωγκρούπ".

Οι υπουργοί υπογραμμίζουν ότι πρέπει να ενημερώνονται συνεχώς τα μέλη της συμμαχίας για τη δραστηριότητα της Δυτικής Ευρωπαϊκής Ένωσης από το Προεδρείο της.

Σημειώνεται ότι για πρώτη φορά σε ανακοινωθέν του "Ευρωγκρούπ" γίνεται αναφορά στη Δυτική Ευρωπαϊκή Ένωση, όπως και στη συμβολή ισχυρών συμβατικών δυνάμεων ως αποτρεπτικού μέσου και στο ανακοινωθέν επισυνάπτεται ειδικό παράρτημα, που απαριθμεί τους τομείς για την ενίσχυση των συμβατικών όπλων.

Το "Ευρωγκρούπ" δεν ασχολήθηκε με το θέμα της Λήμνου, όπως είπε στη συνέντευξή του, απαντώντας σε σχετική ερώτηση, ο Βρεταννός υπουργός Άμυνας, κ. Μ. Χεζελτάιν, που προήδρευσε στο "Ευρωγκρούπ".

Σε άλλη ερώτηση σχετικά με τη συμμετοχή της Ελλάδας, της Νορβηγίας και της Τουρκίας στην αναθέρμανση της Δυτικής Ευρωπαϊκής Ένωσης, ο Βρεταννός υπουργός Άμυνας, είπε: Η Δυτική Ευρωπαϊκή Ένωση υπάρχει από πολύ καιρό και από την εποχή της ίδρυσής της δεν ήταν μέλη οι χώρες αυτές. Η αναθέρμανση της Δυτικής Ευρωπαϊκής Ένωσης δεν σημαίνει ότι αποκλείει κάποια χώρα, γιατί θα υπάρξει, άλλωστε, όπως αναφέρεται και στο ανακοινωθέν, η συνεργασία της με το ΝΑΤΟ, υπάρχουν πολλοί οργανισμοί στην Ευρώπη στους οποίους δεν είναι μέλη όλες οι χώρες της Ευρώπης. Αυτοί οι οργανισμοί δεν αντικατοπτρίζουν σήμερα με τέλειο τρόπο την εικόνα της Δυτικής Ευρώπης.

Στην ερώτηση αν διαπιστώνει μια διαφοροποίηση στη στάση της Ελλάδας και της Δανίας, που θέτουν επιφυλάξεις και αν υπάρχουν επιπτώσεις από τις επιφυλάξεις αυτές, ο κ. Χεζελτάιν απάντησε:

"Για την διαφοροποίηση πρέπει να απευθυνθείτε στις αρχές των χωρών αυτών, που θέτουν πάνω από όλα τις εθνικές τους προτεραιότητες και τις εθνικές του προοπτικές. Εκείνο που έχει σημασία είναι ότι η συμμαχία αποτελείται από δημοκρατικές χώρες και κατά τη διάρκεια των τριάντα χρόνων της ιστορίας της έχει επιτύχει να διατηρήσει την ειρήνη, όπως και μια μεγάλη σύγκλιση των πολιτικών των χωρών-μελών. Στα πλαίσια αυτά, οι επιφυλάξεις αυτές αποτελούν ένα πολύ μικρό αντίτιμο στο επίτευγμα της διατήρησης της ειρήνης και της σύγκλισης των πολιτικών των δημοκρατικών χωρών-μελών της συμμαχίας". -

ΔΟΘΗΚΕ ΜΕΣΩ ΑΠΕ

ΒΡΥΞΕΛΛΕΣ , 4 - 12 - 1984

ΣΥΝΟΔΟΣ ΥΠΟΥΡΓΩΝ ΑΜΥΝΑΣ ΤΟΥ ΝΑΤΟ

Άρχισε το απόγευμα στις 3 και διέκοψε μετά δύο ώρες περίπου, για να συνεχιστεί αύριο, η διήμερη σύνοδος της Επιτροπής Αμυντικού Σχεδιασμού του ΝΑΤΟ, σε επίπεδο υπουργών, χωρίς τη συμμετοχή του Έλληνα Πρωθυπουργού και υπουργού Άμυνας, κ. Ανδρέα Γ. Παπανδρέου, που αναμένεται να φτάσει στις Βρυξέλλες αργότερα το βράδυ (μετά τις 9.30' ώρα Βελγίου), σύμφωνα με τις τελευταίες πληροφορίες από Δουβλίνο). Ο κ. Παπανδρέου θα λάβει μέρος στην αυριανή συνεδρίαση των υπουργών Άμυνας, όπου θα συζητηθεί και το θέμα της Λήμνου και θα αναπτύξει τις ελληνικές θέσεις, που αναμένονται με ιδιαίτερο ενδιαφέρον από όλους τους συμμάχους.

Στο μεταξύ, στη σημερινή συνεδρίαση, οι υπουργοί Άμυνας, αποφάσισαν για την χρηματοδότηση στρατιωτικών έργων υποδομής για τα έξι επόμενα χρόνια.

Ο Αμερικανός βοηθός υπουργός Άμυνας, κ. Πέρλ, σε συνέντευξη που έδωσε μετά τη διακοπή της συνεδριάσεως, θεωρεί σημαντική την απόφαση αυτή και χαρακτήρισε τη σημερινή συνάντηση σαν μια από τις επιτυχεστέρες συνόδους υπουργών Άμυνας.

Σε ερώτηση δημοσιογράφων σχετικά με το θέμα της Λήμνου, ο κ. Πέρλ απάντησε, ότι δεν υπάρχει καθορισμένη αμερικανική θέση. Δεν πιστεύω, είπε, ότι μία ακριβής αμερικανική θέση για το θέμα αυτό θα μπορούσε να βοηθήσει. Ελπίζουμε, πρόσθεσε, ότι η Ελλάδα και η Τουρκία θα βρουν μια λύση μεταξύ τους. Είναι παρα πολύ δύσκολο πρόβλημα, πρόσθεσε, που έχει πολύ παλιές ρίζες στην ιστορία και δεν πιστεύω ότι κανένας θα μπορούσε να πάρει ακριβή θέση, εάν δεν είναι άμεσα ενδιαφερόμενος. Θα περιμένουμε να ακούσουμε τις απόψεις των δύο ενδιαφερόμενων. Το πρόβλημα της Λήμνου, κατέληξε, συνεχίζει βέβαια να υπάρχει μεταξύ Ελλάδας και Τουρκίας και μας ανησυχεί πολύ, η Συμμαχία όμως, εξέρχεται ενισχυμένη με τη σημερινή της απόφαση, σχετικά με την υποδομή της συμβατικής άμυνας, παρα τη συνεχιζόμενη αυτή διαφορά.-

Βρυξέλλες, 5-12-1984

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ ΤΟΥ ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΥ κ.ΑΝΔΡΕΑ Γ.ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ
ΜΕΤΑ ΤΗ ΛΗΞΗ ΤΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ ΤΗΣ ΣΥΝΟΔΟΥ ΥΠΟΥΡΓΩΝ
ΑΜΥΝΑΣ ΤΟΥ ΝΑΤΟ

Καλησπέρα σας.

Και τώρα μια περιληπτική τοποθέτηση σε ό,τι αφορά τις διαδικασίες της ημέρας σήμερα στο ΝΑΤΟ, στην Επιτροπή Αμυντικού Σχεδιασμού.

Πρίν όμως, μπω σ' αυτό, θέλω να πω ότι έχω απευθύνει μακρά επιστολή, τόσο στον Φελίπε Γκονζάλες όσο και στον Μάριο Σοάρες, για την ακριβή έννοια της πρωτοβουλίας που πήραμε χθες, να κρατήσουμε την απόφαση για διεύρυνση, συνδέοντάς την με την επίλυση του προβλήματος των Μεσογειακών Ολοκληρωμένων Προγραμμάτων (Μ.Ο.Π.). Και αυτό, γιατί είναι και στενοί προσωπικοί φίλοι και εν πάση περιπτώσει συνάδελφοι σε έναν αγώνα που παίρνει διάφορη μορφή, φυσικά, για την Αλλαγή. Και επίσης διότι ιστορικά έχουμε πάντοτε υποστηρίξει την ορθότητα της αποδοχής τους στη Κοινότητα.

Σε ό,τι αφορά τη σημερινή συνεδρίαση μπορώ να πω ότι ήταν μάλλον ήρεμη, σε σχέση με άλλες στο παρελθόν και ιδιαίτερα εκείνη του '81. Ένας από τους λόγους ήταν, ότι είχε αρκετά διευκρινισθεί το πρόβλημα "Λήμνος", στο οποίο θα έλθω αμέσως μετά μία-δύο γενικές παρατηρήσεις.

Η πρώτη παρατήρηση, το πρώτο θέμα που έθεσα - γιατί δεν μίλησα μόνον για τη Λήμνο - είναι η κλιμάκωση των εξοπλισμών, ιδιαίτερα των πυρηνικών εξοπλισμών και ο κίνδυνος τον οποίο αυτή η κλιμάκωση περιέχει για, πραγματικά, έναν πυρηνικό πόλεμο με αποτέλεσμα την καταστροφή της ανθρωπότητας.

Επεσήμανα, ιδιαίτερα, ότι η μεγάλη βελτίωση των πυρηνικών όπλων, σιγά-σιγά, αφαιρεί πια την δυνατότητα από τον άνθρωπο να πάρει τις αποφάσεις, την μεταφέρει στους σύγχρονους ηλεκτρονικούς υπολογιστές. Στο πλαίσιο αυτό, η πρωτοβουλία, η οποία έχει αναληφθεί από τις δύο υπερδυνάμεις για συνάντηση των δύο υπουργών Εξωτερικών, πρέπει να εκτιμηθεί σαν θετική, εφόσον βέβαια υπάρχει η πρόθεση να είναι κάτι άλλο, κάτι πέρα από μία διεθνή παράσταση. Οι ελπίδες όλων,

βεβαίως, είναι ότι θα είναι κάτι παραπάνω.

Θα ήθελα να τονίσω ότι αυτή η συνάντηση περιέχει ένα εντελώς νέο στοιχείο. Μέχρι τώρα, όπως γνωρίζετε, οι διαπραγματεύσεις γίνονταν σε διάφορα επίπεδα για διάφορα θέματα. Για το κεφάλαιο των στρατηγικών όπλων είχαμε αυτό που τελικά ονομάστηκε START. Ήταν ξεχωριστό και όταν μιλώ για στρατηγικά όπλα, εννοώ διηπειρωτικούς πυραύλους. Υπήρχε αυτή η διαπραγμάτευση, παράλληλα υπήρχε διαπραγμάτευση στη Βιέννη - όπως γνωρίζετε - για την Αμοιβαία και Ισορροπη Μείωση των (Συμβατικών) Δυνάμεων στη Κεντρική Ευρώπη (MBFR). Και όπως ζήσαμε πρόσφατα, υπήρχε και η Γενεύη με το θέμα των πυρηνικών όπλων ενδιάμεσου βεληνεικούς (INF), όπως είναι οι Πέρσινγκ και Κρούζ και οι SS-20 και άλλα.

Αυτή τη φορά είναι εφόλης της ύλης. Έχουν πλέον τα φράγματα, τα στεγανά ανάμεσα στις διάφορες αυτές διαπραγματεύσεις τελείως αφαιρεθεί και είναι ένα ξεκίνημα για την αντιμετώπιση του οπλισμού γενικά συμβατικού και πυρηνικού. Όλα αυτά θα μπούν εμπρός στη νέα αυτή συνάντηση. Φυσικά, δεν μπορεί να είναι κάτι προκαταρκτικό. Τα προβλήματα είναι πάρα πολύ περίπλοκα, αλλά πρέπει να ομολογήσουμε ότι είναι λογικότερο να εξετασθούν τα προβλήματα στο σύνολό τους, παρά το καθένα ξεχωριστά, για λόγους - που πιστεύω - είναι αρκετά σαφείς.

Στο κεφάλαιο για την ανάπτυξη των πυρηνικών όπλων, δύο χώρες η Ελλάδα και η Δανία επιφυλάχθηκαν και η επιφύλαξη αυτή βρίσκεται και στο ανακοινωθέν του NATO. Δεν χρειάζεται να επαναλάβω ότι αυτή είναι μία σταθερή θέση της Ελλάδας και όπως φαίνεται και της Δανίας. Είναι όμως, μια επιφύλαξη, δεν ασκήσαμε την αορησικυρία, το βέτο για να σταματήσουμε το ανακοινωθέν φυσικά.

Και τώρα σε ό,τι αφορά το μεγάλο για μας θέμα της Λήμνου. Είσατε ήδη αρκετά πληροφορημένοι. Είδα και από τον ελληνικό Τύπο ότι έχει ήδη παρουσιασθεί το θέμα στην ουσία του και επομένως, θα σας αναφέρω τί συνέβη σήμερα.

Σήμερα είχα την ευκαιρία να παρουσιάσω το θέμα της Λήμνου με, ίσως, ορισμένες πτυχές του που δεν ήταν μέχρι σήμερα γνωστές.

Δηλαδή, όταν λέμε το θέμα της Λήμνου, τί εννοούμε; Το δικαίωμα της Ελλάδας να στρατικοποιήσει τη Λήμνο. Αυτό είναι το επίμαχο θέμα. Αυτό είναι που αρνούνται οι Τούρκοι να μας αναγνωρίσουν, λέγοντας ότι η Συνθήκη της Λωζάνης έχει κλείσει το θέμα ερμητικά.

Θα ήθελα, λοιπόν, να σας μεταφράσω από τα γαλλικά ένα σημαντικό γράμμα, που διάβασα σήμερα στη συνεδρίαση. Στις 6 του Μάη του 1936 ο Τούρκος πρέσβης στην Αθήνα Ρουσέν Εσρέφ Γκιουναϊντίν έγραψε, κάτω από οδηγίες τις οποίες είχε από την 'Αγκυρα, ένα γράμμα στον τότε Πρωθυπουργό και Υπουργό Εξωτερικών της Ελλάδας - πολύ γνωστό - τον Ιωάννη Μεταξά, λέγοντας, ανάμεσα σε άλλα, τα εξής:

"Η στρατικοποίηση των ελληνικών νήσων είναι εκείνη που αφορά τη Σαμοθράκη και τη Λήμνο". Απλούστατα, αυτό σημαίνει ότι η Λήμνος και η Σαμοθράκη μπορούν να στρατικοποιηθούν. 'Υστερα, δηλαδή, από τί; 'Υστερα από τη Συνθήκη του Montreux.

"Είμαστε απόλυτα σύμφωνοι σε ό,τι αφορά την στρατικοποίηση αυτών των νησιών, ταυτόχρονα δε της 'Ιμβρου και της Τενέδου. Σε ό,τι αφορά τα άλλα νησιά της Ελλάδας στο Αιγαίο, αυτά είναι αντικείμενο των αποφάσεων που περιέχονται στο άρθρο 13 της Συνθήκης της Λωζάνης". Και το γράμμα αυτό - μπορώ να σας δώσω και τις λεπτομέρειες - πρωτόκολλο και όλα τα σχετικά είναι κατατεθειμένα, (πρωτοκολημένα). Είναι η πρώτη φορά που επίσημα βλέπουμε ότι η Τουρκία - το κείμενο αυτό είναι πολύ σημαντικό, είναι για μας καινούργιο - απόλυτα σαφώς λέει ότι η Κυβέρνηση της Τουρκίας, με τη Συνθήκη του Montreux αναγνωρίζει το δικαίωμα της Ελλάδας να έχει στρατό στη Σαμοθράκη και τη Λήμνο.

Γνωρίζετε επίσης, ότι - αλλά αυτό είναι γνωστό - την 31η Ιουλίου του 1936 στη Βουλή της Τουρκίας, με παρόντες τον Κεμάλ Ατατούρκ και τον Ισμέτ Ινονού, ο τότε Υπουργός Εξωτερικών της Τουρκίας Ρουσού Αράς είπε και κάνω μια μετάφραση του κειμένου εδώ: "Σε ό,τι αφορά τα νησιά Λήμνο και Σαμοθράκη, που ανήκουν στη γείτονα και φίλη χώρα Ελλάδα και τα οποία ήσαν αποστρατικοποιημένα, με βάση τη Συνθήκη της Λωζάνης του 1923, αυτές οι προβλέψεις της αποστρατικοποίησης ακυρώνονται από τη Συνθήκη του Montreux. Και είμαστε, ιδιαίτερα, ευτυχείς γι' αυτό".

Αυτά τα δύο κείμενα μαζί, φυσικά, καταρρίπτουν αποφασιστικά οποιοδήποτε τουρκικό επιχείρημα ότι η Λήμνος δεν μπορεί να στρατιτικοποιηθεί με βάση τη Συμφωνία της Λωζάνης.

Στη τοποθέτηση αυτή που έκανα - είναι κάπου ένα κείμενο οκτώ σελίδων - απήντησε ο Τούρκος Υπουργός Εθνικής Άμυνας, ο οποίος, όμως, απήντησε όχι με βάση αυτά τα οποία είχα πει, αλλά με κείμενο προετοιμασμένο, στο οποίο χαρακτήριζε την Ελλάδα "χώρα επιθετική, που απειλεί την ασφάλεια της Τουρκίας". Επειδή αυτή η τοποθέτηση (του Τούρκου Υπουργού) ήταν τελείως άσχετη με το πρόβλημα της Λήμνου, το οποίο δεν το έπιασε, απλώς μόνον είπε ότι είναι γνωστή η θέση μας σε ό,τι αφορά τη Λήμνο, αυτό, βεβαίως, δεν ενδιέφερε πλέον την ολότητα και δεν βρήκα σκόπιμο ούτε καν να απαντήσω.

Το σημερινό καθεστώς, όπως έχει διαμορφωθεί, είναι ότι μόνον δώδεκα κεφάλαια χωρών - έτσι λέγονται - εξαιρούμενων της Ελλάδας και της Τουρκίας, έχουν εγκριθεί από την Επιτροπή Αμυντικού Σχεδιασμού. Και όταν θα έχουμε το Συμβούλιο Υπουργών, το λεγόμενο Βορειοατλαντικό Συμβούλιο, στο οποίο συμμετέχει ο κ.Χαραλαμπίδης, δεν πρόκειται να υποβληθούν αμυντικά σχέδια για τον επόμενο χρόνο, που αφορούν την Ελλάδα και την Τουρκία. Τύποις, αυτό σημαίνει ότι ούτε τα τουρκικά στρατεύματα, ούτε τα ελληνικά, είναι για την περίοδο αυτή ενταγμένα στο ΝΑΤΟ.

Βασικά, αυτό συνέβη, γιατί το κείμενο, το οποίο είχε υποβάλει η Ελλάδα και το οποίο είχε γίνει δεκτό με ορισμένες αλλαγές, αναφέροντας το επίσημο κείμενο την Λήμνο συγκεκριμένα αλλά δεν έπαιρνε θέση σε ό,τι αφορά την στρατικοποίησή της ή όχι, λέγοντας ότι αυτό είναι ένα πρόβλημα ανάμεσα σε δύο χώρες (διμερές) και δεν αφορά το ΝΑΤΟ, αυτό το κείμενο που αφορούσε την Ελλάδα, το εκράτησε η Τουρκία. Άσκησε, δηλαδή, το veto και έτσι δεν υπάρχει ούτε τουρκικό, ούτε ελληνικό κεφάλαιο.

Τί σημαίνει ουσιαστικά αυτό; Σημαίνει ότι το πρόβλημα "Λήμνος" και κατ'επέκταση - πιστεύω - τα προβλήματα που αφορούν τα όρια της επιχειρησιακής ευθύνης της Ελλάδας στον εναέριο χώρο, τα όρια της επιχειρησιακής ευθύνης του Έλληνα Ναυάρχου στην περιοχή, ότι όλα αυτά τα προβλήματα που έχουμε ζήσει τόσο καιρό, αποτελούν πλέον για το ΝΑΤΟ ένα άμεσο πρόβλημα, το οποίο πρέπει κατά κάποιο τρόπο να επιλυθεί, εφόσον υπάρχει επιθυμία να προβλε-

φθεί η πορεία στα πλαίσια του ΝΑΤΟ.

Και πιστεύω ότι αυτό είναι η μεγάλη αξία της σημερινής κατάστασης για μας. Ότι δεν μπορεί πλέον να αγνοηθεί το πρόβλημα της χώρας μας, σε ό,τι αφορά τις απαράδεκτες προκλήσεις και διεκδικήσεις της Τουρκίας. Δεν μπορώ να κάνω προβλέψεις και μήν μου ζητήσετε να κάνω προβλέψεις. Απλώς, περιγράφω το στάδιο, στο οποίο βρισκόμαστε. Αυτά - νομίζω - σε ό,τι αφορά τη δική μου δήλωση.

Στη συνέχεια, ο Πρωθυπουργός απάντησε στις παρακάτω ερωτήσεις των δημοσιογράφων.

ΕΡΩΤΗΣΗ: Ήθελα να σας ρωτήσω, κ. Πρόεδρε, στη πράξη και ιδιαίτερα στον τομέα των ασκήσεων - όπως ξέρουμε μέχρι τώρα - λόγω της μη ένταξης Αθήνου στα σχέδια των ασκήσεων, δεν γινόντουσαν ασκήσεις στο Αιγαίο. Φυσικά, αντιλαμβάνομαι ότι αυτό θα συνεχισθεί. Αλλά, τώρα επεκτείνεται και στον τουρκικό χώρο. Όλη αυτή η περιοχή θα παραμείνει χωρίς ασκήσεις;

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Δεν είμαι ειδικός στα λεπτά εσωτερικά νομικά προβλήματα της Συμμαχίας. Αλλά, αυτό ακριβώς πρέπει να σημαίνει, γιατί δεν είναι, ενταγμένες ούτε τουρκικές, ούτε ελληνικές δυνάμεις στο ΝΑΤΟ. Αλλά, ασκήσεις στο Αιγαίο - μέχρις ότου λυθεί το πρόβλημα αυτό - πρέπει να αποκλείονται, εν πάση δε περίπτωση πρέπει να προσθέσω ότι για μας είναι πλέον κανόνας ότι εφόσον δεν λύνονται τα προβλήματα του Αιγαίου και εφόσον η Συμμαχία πάντοτε σχεδόν έχει υιοθετήσει τις τουρκικές απόψεις, για μας η συμμετοχή σε ασκήσεις στο Αιγαίο είναι αδύνατη. Αυτό, σαν μια προέκταση της απάντησης που έδωσα στο ερώτημά σας.

ΕΡΩΤΗΣΗ: Και ο Λόρδος Κάρινγκτον και ο Αμερικανός Υπουργός Άμυνας, φάνηκαν ότι έδειξαν κάποια αδιαφορία για το θέμα της Αθήνου...

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Το πρόβλημα είναι μεγάλων διαστάσεων για την Ατλαντική Συμμαχία. Εκείνο που λένε, φυσικά, είναι ότι δεν θέλουν να επέμβουν, γιατί επεμβαίνοντας κατά τον άλφα ή τον βήτα τρόπο, μπορεί να ενοχλήσουν, αποφασιστικά, είτε την Ελλάδα, είτε την Τουρκία με άγνωστες γι' αυτούς συνέπειες.

Αλλά, δεν είναι διμερές το θέμα για μας. Θέλω να το δηλώσω. Δεν υπάρχει διμερές θέμα Αθήνων ή Αιγαίου. Υπάρχουν οι συνθήκες. Της Λωζάνης είναι υπογεγραμμένη από δέκα κράτη, υπάρχει του Montreux, υπάρχει των Παρισίων το '47 για τα Δωδεκάνησα.

Το καθεστώς του Αιγαίου για μας δεν είναι διαπραγματεύσιμο. Εάν η Τουρκία, απλώς, ζητούσε διευκολύνσεις για ασκήσεις στα πλαίσια των αμυντικών της αναγκών και εάν είχαμε σχέσεις, όπως έχουμε με την Ιταλία, μπορούσαμε να συζητήσουμε. Αλλά, εδώ υπάρχει η διεκδίκηση, πραγματικά, ελέγχου στο Αιγαίο από την Τουρκία. Κάτι το οποίο εμείς δεν προτιθέμεθα να διαπραγματευθούμε.

Επομένως, εάν η Συμμαχία ελπίζει ότι εμείς θα λύσουμε το πρόβλημα *tête à tête* με την Τουρκία, κάνει μεγάλο λάθος".

ΕΡΩΤΗΣΗ: Κε Πρόεδρε, σαν συνέχεια της προηγούμενης ερώτησης, αν δεν κάνω λάθος, οι Τούρκοι είπαν σήμερα, όταν ειπώθηκε ότι είναι διμερές το θέμα, ότι είναι πρόθυμοι να συζητήσουν ακόμη και στην Αθήνα. Η θέση η δική μας είναι

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Η θέση η δική μας είναι ως εξής: Πριν από πολύ χρόνο - και μπορείτε να βρείτε τις ημερομηνίες - ύστερα από μια μακρά περίοδο "moratorium", έτσι το λέγαμε, μιας εκχειρίδας - αν θέλετε - την οποία είχα θέσει εγώ, ως προϋπόθεση για οποιοδήποτε διάλογο, δεχθήκαμε για την δημιουργία κλίματος εμπιστοσύνης - όπως λέγεται - την έναρξη συζητήσεων γύρω από οικονομικά, τουριστικά θέματα.

Όπως ξέρετε, πραγματοποιήθηκε η πρώτη συνάντηση στα πλαίσια αυτής της πρωτοβουλίας. Αλλά ενώ αναμενόταν η δεύτερη, έγινε η ανακήρυξη του τουρκοκυπριακού "κράτους" της Βόρειας Κύπρου και τότε δηλώσαμε ότι, ύστερα από την απαράδεκτη αυτή πράξη της Τουρκίας - η οποία την ίδια μέρα ανεγνώρισε και αργότερα έστειλε και

πρέσβη - ήταν αδύνατο για μας να συμπεριφερόμαστε ως ευγενείς συνομιλητές προς τους Τούρκους, οι οποίοι έκαναν μian ακόμη επαίσχυντη παραβίαση των δικαιωμάτων του λαού της Κύπρου.

Εφόσον, επομένως, δεν υπάρξει λύση δίκαιη και μόνιμη του Κυπριακού, δεν είμαστε διατεθειμένοι να συζητήσουμε οτιδήποτε με την Τουρκία.

Δεύτερο, εάν και όταν υπάρξει λύση αποδεκτή - δίκαιη και μόνιμη - μπορούμε να επανέλθουμε στις συζητήσεις, στον διάλογο γύρω από τουριστικά και εμπορικά θέματα.

Και τέλος, για να υπάρξει διάλογος στο επίπεδο Πρωθυπουργών, θα πρέπει να έχει γίνει ήδη, να έχει ήδη υπάρξει σύμπτωση απόψεων ή συμφωνία σε ό,τι αφορά τα अपарόγραπτα εθνικά δίκαια της χώρας μας .

Έχω πολλές φορές πει και στη Βουλή και εκτός Βουλής ότι διαπραγματεύσεις με την Τουρκία είναι τελείως μοναδικό φαινόμενο, αυτές οι διαπραγματεύσεις για τις οποίες μιλούν. Είναι μοναδικό στον κόσμο, με την έννοια ότι δεν υπάρχει κανένα θέμα στην ημερήσια διάταξη, τη φανταστική εκείνη ημερήσια διάταξη, που να αφορά κάτι το οποίο εμείς ζητούμε να μας δώσει η Τουρκία. Υπάρχουν μόγον αιτήματα της Τουρκίας, είτε είναι πέντε, είτε είναι δέκα, είτε είναι δώδεκα. Αλλά, διαπραγμάτευση γίνεται μόνο, όταν και τα δύο μέρη, είναι, σε θέση να βελτιώσουν τη θέση τους μέσα από μια επιτυχή διαπραγμάτευση.

Εμείς να βελτιώσουμε τη θέση μας, δεν μπορούμε. Το μόνο που μπορούμε να κάνουμε με διαπραγμάτευση, είναι, ουσιαστικά τί; Να εξουδετερώσουμε, αν θέλετε, την απειλή του πολέμου. Αλλά, αυτό λέγεται εκβιασμός. Δεν λέγεται διαπραγμάτευση.

Εάν, επομένως, οι Τούρκοι εννοήσουν ότι δεν είναι δεκτές οι διεκδικήσεις τους - δεν θα επαναλάβω τα θέματα τα οποία είναι πολύ γνωστά στον ελληνικό Τύπο, στους δημοσιογράφους, στο λαό ειδικότερα - εάν αναγνωρίσουν και δεν διεκδικούν εθνικό ελληνικό χώρο, και θέλουν ως καλοί γείτονες να επιλύσουμε δευτερεύοντα θέματα, να δώσουμε διευκολύνσεις, όπως θα μπορούσαμε να κάνουμε διευκολύνσεις στους Ιταλούς για παράδειγμα στο Ιόνιο, αυτά να τα κουβεντιάσουμε. Αλλά μόνον εφόσον αναγνωρισθεί επίσημα από την Τουρκία ότι το καθεστώς του Αιγαίου είναι δεδομένο και καθο-

ρισμένο από τις συνθήκες τις οποίες ανέφερα. Και επίσης να αναγνωρισθεί το αναφαίρετο δικαίωμα της Ελλάδας να επεκτείνει τα χωρικά της ύδατα και τον εναέριο της χώρο σε 12 μίλια. Δεν λέω ότι το κάνουμε. Λέω ότι το δικαίωμά μας αυτό πρέπει να αναγνωρισθεί. Χωρίς να αναγνωρίζονται αυτά τα δικαιώματα, τί πάμε να κάνουμε; Πάμε να προσφέρουμε ελληνικό χώρο με αντάλλαγμα την ειρήνη; Μα θέλω να ρωτήσω: Υπάρχει Έλληνας, ο οποίος πιστεύει ότι αφού δώσει κάτι η Ελλάδα μονομερώς, δεν θα έρθει η απειλή μέσα σε έξι μήνες, σ' ένα χρόνο για να δώσει και κάτι παραπάνω; .

Και δεν αντιμετωπίζουμε, πραγματικά, έτσι, αυτό που έχω παρουσιάσει πολλές φορές στη Βουλή και έξω από τη Βουλή, μια πορεία συρρίκνωσης του Ελληνισμού; Αυτή η Κυβέρνηση δεν έχει καμιά διάθεση να επιτρέψει οποιαδήποτε άλλη συρρίκνωση του εθνικού ελληνικού χώρου.

ΕΡΩΤΗΣΗ: Ο κ.Κάρρινγκτον εξέφρασε την ελπίδα ότι στους προσεχείς μήνες θα μπορέσει να υπάρξει κάποια λύση στο θέμα της Λήμνου. Έχετε να προσθέσετε τίποτε πάνω σ' αυτό;

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Το μόνο που μπορώ να προσθέσω, είναι τούτο. Ότι υπάρχει μια σημαντική διαφορά στους χειρισμούς του Κάρρινγκτον, σε σχέση με τους χειρισμούς του Λούνς.

Μπορώ να πω ότι, ενώ ο Λούνς είχε πλήρη "μυωπία", εδώ έχουμε ή έλλειψή της, ή πολύ μεγάλη μείωση. Αλλά, μην ξεχνάμε ότι ο Κάρρινγκτον δεν είναι αυτόνομη δύναμη, άσχετα με τις δικές του αντιλήψεις, τις οποίες μάλλον γνωρίζω. Τον ξέρω πάρα πολλά χρόνια, τουλάχιστον είκοσι.

Το θέμα αυτό είναι, ουσιαστικά, θέμα Διευθυντηρίου της Ατλαντικής Συμμαχίας. Κυρίως δε, θέμα Ηνωμένων Πολιτειών, όχι αποκλειστικά, αλλά κατά κύριο λόγο.

Επομένως, εάν πρόκειται να επαληθευθεί αυτή η ελπίδα του Κάρρινγκτον, θα πρέπει να υπάρξει αλλαγή στάσης του Διευθυντηρίου του ΝΑΤΟ απέναντι στα ελληνοτουρκικά. Δεν έχω καμιά ένδειξη εγώ σήμερα, ότι τέτοια αλλαγή είναι εν όψει.

ΕΡΩΤΗΣΗ: Ο Λόρδος Κάρρινγκτον επανέλαβε και σήμερα, ακόμη μια φορά, ότι θα ήταν πρόθυμος, εφόσον θα ήταν αποδεκτός ο ρόλος του και από τις δύο πλευρές, να διαδραματίσει έναν μεσολαβητικό ρόλο, να πάρει κάποια πρωτοβουλία. Το δικό μου ερώτημα είναι, αν εμείς θα ευνοούσαμε μια τέτοια πρωτοβουλία ή και αν ακόμη την επιδιώκουμε, με την κατάσταση στην οποία οδηγήθηκε σήμερα η υπόθεση, με το αμοιβαίο βέτο και το μπλοκάρισμα των δύο κεφαλαίων;

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Ειλικρινά, ο κ.Κάρρινγκτον είναι ελεύθερος να κάνει ό,τι νομίζει. Εμείς δεν έχουμε την πρόθεση να διαπραγματευθούμε άμεσα ή έμμεσα με την Τουρκία, δικαιώματα - που όπως σας είπα - είναι κατοχυρωμένα από διεθνείς συνθήκες και συμβάσεις.

ΕΡΩΤΗΣΗ: Είχατε καμιά διμερή επαφή;

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Όχι. Με τους Τούρκους;

ΕΡΩΤΗΣΗ: Με Κάρρινγκτον ή Γουαϊνμπέργκερ;

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Είχα όχι διμερή επαφή, αλλά ένα πολύ ευχάριστο πρόγευμα στο οποίο είχαμε τον κ.Γουαϊνμπέργκερ, τον κ.Κάρρινγκτον και σε κάποια φάση τον Τούρκο Υπουργό Άμυνας που σε κάποια φάση πέρασε να μας χαιρετίσει ευγενέστατα. Δεν υπήρξε ιδιαίτερη επαφή και δεν υπήρξε ιδιαίτερος διάλογος.

ΕΡΩΤΗΣΗ: Εφόσον η Τουρκία δεν έχει διαθέσει στρατεύματα στο ΝΑΤΟ, μπορεί να μετέχει σε ασκήσεις του ΝΑΤΟ;

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Σας είπα ότι η δική μου εντύπωση είναι ότι δεν περιλαμβάνονται αυτές οι δυνάμεις. Αλλά, εάν τώρα στην πράξη πεισθούν οι Τούρκοι να συμμετάσχουν - έστω και αν οι δυνάμεις τους δεν είναι στο ΝΑΤΟ - εγώ δεν μπορώ να το προβλέψω αυτό. Δικαίωμά τους είναι. Εάν, δηλαδή, το ΝΑΤΟ, το επιτρέψει τί να κάνουμε εμείς; Εμείς διαφωνούμε, πάντοτε διαφωνούμε και δεν συμμετέχουμε.

ΕΡΩΤΗΣΗ: Αυτό σημαίνει ότι οι δυο χώρες δεν θα συμμετέχουν στην λήψη κονδυλίων υποδομής;

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Ασφαλώς, υπάρχει σχέση μεταξύ των δαπανών υποδομής, φυσικά και της συμμετοχής τους. Αυτό είναι σωστό. Αλλά, νομίζω ότι τα παραπέρα πρέπει να πάνε στον νομικό μου σύμβουλο. Είναι πολύ λεπτά θέματα του Διεθνούς Δικαίου.
